ŠTATISTICKÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ŠTATISTIKA V SÚVISLOSTIACH

Hlavné trendy populačného vývoja v SR v roku 2016

DEMOGRAFIA A SOCIÁLNA ŠTATISTIKA

jún 2017

ŠTATISTIKA
V SÚVISLOSTIACH

Hlavné trendy populačného vývoja v SR v roku 2016

DEMOGRAFIA
A SOCIALNA STATISTIKA
jún 2017

Autori publikácie
Zuzana Podmanická (ed.)
Neonila Foltánová
Katarína Hajdoniová
Michaela Chvílová
Ľudmila Ivančíková
Mária Katerinková
Martin Kočiš

Grafická úprava obálky
Klára Smutná

Štatistický úrad Slovenskej republiky
Sekcia sociálnych štatistík a demografie
Odbor štatistiky obyvateľstva
Miletičova 3
824 67 Bratislava 26
Slovenská republika

Kód publikácie: 024317

Jún 2017

Informačný servis:
Telefón: 02 / 50 23 63 39
02 / 50 23 63 35
E-mail: info@statistics.sk
slovak.statistics.sk

ISBN 978-80-8121-605-3 (online)
ISBN 978-80-8121-610-7 (tlačené vydanie)

Obsah

Metodické vysvetlivky ... 4
Úvod ... 5
1. Stav a prírastky obyvateľstva ... 7
1.1 Počet obyvateľov ... 7
1.2 Prírastky obyvateľstva ... 9
1.3 Osídlenie a hustota obyvateľstva ... 11
2. Demografické procesy ... 12
2.1 Sobášnosť ... 12
2.2 Rozvodovosť ... 16
2.3 Plodnosť a pôrodnosť ... 20
2.4 Potratovosť ... 24
2.5 Úmrtnosť ... 27
2.6 Sťahovanie ... 31
3. Demografické štruktúry ... 34
3.1 Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia ... 34
3.2 Štruktúra obyvateľstva podľa veku ... 35
3.3 Štruktúra obyvateľstva podľa rodinného stavu ... 38
3.4 Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti ... 40
3.5 Štruktúra obyvateľstva podľa občianstva a krajiny narodenia ... 42
Záver ... 44
Literatúra ... 45
Zdroje dát ... 45
Prílohy ... 47

Metodické vysvetlivky

Prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva je rozdiel medzi počtom živonarodených detí a zomretých osôb.

Prírastok/úbytok sťahovaním je rozdiel medzi počtom prisťahovaných a vysťahovaných osôb.

Celkový prírastok/úbytok obyvateľstva je súčet prirodzeného prírastku a prírastku sťahovaním.

Ukončené tehotenstvá sú definované ako súčet živo a mŕtvo narodených detí a potratov.

Sobáše sú spracované podľa miesta trvalého pobytu ženícha.

Prehľady o rozvodoch obsahujú aj údaje o všetkých podaných žiadostiach o rozvod.

Vnútorným sťahovaním sa rozumie zmena obce trvalého pobytu v rámci územia Slovenskej republiky.

Zahraničným sťahovaním sa rozumie zmena krajiny trvalého pobytu, bez ohľadu na štátne občianstvo.

Objem migrácie je súčet prisťahovaných a vysťahovaných.

Dokončený vek je vek dosiahnutý pri posledných narodeninách. Pri jednotlivých demografických javoch sa vekom rozumie vždy dokončený vek.

Odchýlky v súčtoch podielov vznikajú zaokrúhľovaním údajov.

Úvod

Publikácia zaznamenáva hlavné trendy populačného vývoja v Slovenskej republike, ktoré nastali v demografických procesoch a demografických štruktúrach obyvateľstva.

Autori analyzujú základné demografické procesy – sobášnosť, rozvodovosť, pôrodnosť, plodnosť, potratovosť, úmrtnosť, migráciu a ich zmeny, charakterizujú štruktúry obyvateľstva podľa pohlavia, veku, rodinného stavu, národnosti, štátneho občianstva a krajiny narodenia.

Z časového hľadiska sa publikácia zameriava na popis stavu demografických procesov a štruktúr v roku 2016 a analýzu vývoja demografických procesov a štruktúr v kontexte posledných desiatich rokov (2007 – 2016). Ak je to relevantné, berie sa v analýze do úvahy i dlhšie vývojové obdobie.

Publikáciu dopĺňajú tabuľky, grafy a tematické mapy. Tabuľky obsahujú údaje za posledných desať rokov, tzn. od roku 2007, grafy znázorňujú vývoj základných populačných procesov v období 1950 – 2016, mapy prezentujú stav demografických ukazovateľov v referenčnom roku 2016.

Údaje v publikácii boli získané spracovaním štátnych štatistických hlásení radu OBYV 1-5/12 v rámci Programu štátnych štatistických zisťovaní. Údaje o potratoch sú prevzaté z rezortného výkazníctva Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, ktoré zabezpečuje Národné centrum zdravotníckych informácií v Bratislave, a sú následne spracované Štatistickým úradom Slovenskej republiky.

1. Stav a prírastky obyvateľstva

1.1 Počet obyvateľov

K 31. 12. 2016 mala Slovenská republika 5 435 343 obyvateľov.

Počet obyvateľov Slovenska sa medziročne zvyšuje

Koncom roka 2016 žilo v Slovenskej republike 5 435 343 obyvateľov, z toho 2 651 684 mužov a 2 783 659 žien. Medziročne pribudlo 9 091 osôb.

T 1 Početnosť populácie SR, 2007 – 2016
a) Údaje publikované po skončení referenčného roku

Ukazovateľ	Rok (referenčný dátum 31. 12.)									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Počet obyvateľov	5 400 998	5 412 254	5 424 925	5 435 273	5 404 322	5 410 836	5 415 949	5 421 349	5 426 252	5 435 343
Tempo prírastku (v %)	0,14	0,21	0,23	0,19	-0,57	0,12	0,09	0,10	0,09	0,17

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Počas sledovaných 10-tich rokov (2007 – 2016) sa počet obyvateľov mierne zvyšoval, len v roku 2011 je zlom v časovom rade spôsobený sčítaním obyvateľov domov a bytov, ktoré pre účely demografickej bilancie plní aktualizačnú funkciu pre počty a štruktúry obyvateľstva.

T 1 Početnosť populácie SR, 2007 – 2016
b) Revidované údaje (*)

Ukazovateľ	Rok (referenčný dátum 31. 12.)									
	2007*	2008*	2009*	2010*	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Počet obyvateľov	5 376 064	5 382 401	5 390 410	5 392 446	5 404 322	5 410 836	5 415 949	5 421 349	5 426 252	5 435 343
Tempo prírastku (v %)	0,05	0,12	0,15	0,04	0,22	0,12	0,09	0,10	0,09	0,17

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Aby sa odstránil zlom v časovom rade, ktorý nastal pri prechode na počet obyvateľov zo sčítania v roku 2011 bola vykonaná revízia počtu obyvateľov, v súlade s revíznou politikou Eurostatu.

G 1 Vývoj početnosti mužov a žien v SR, 1950 – 2016

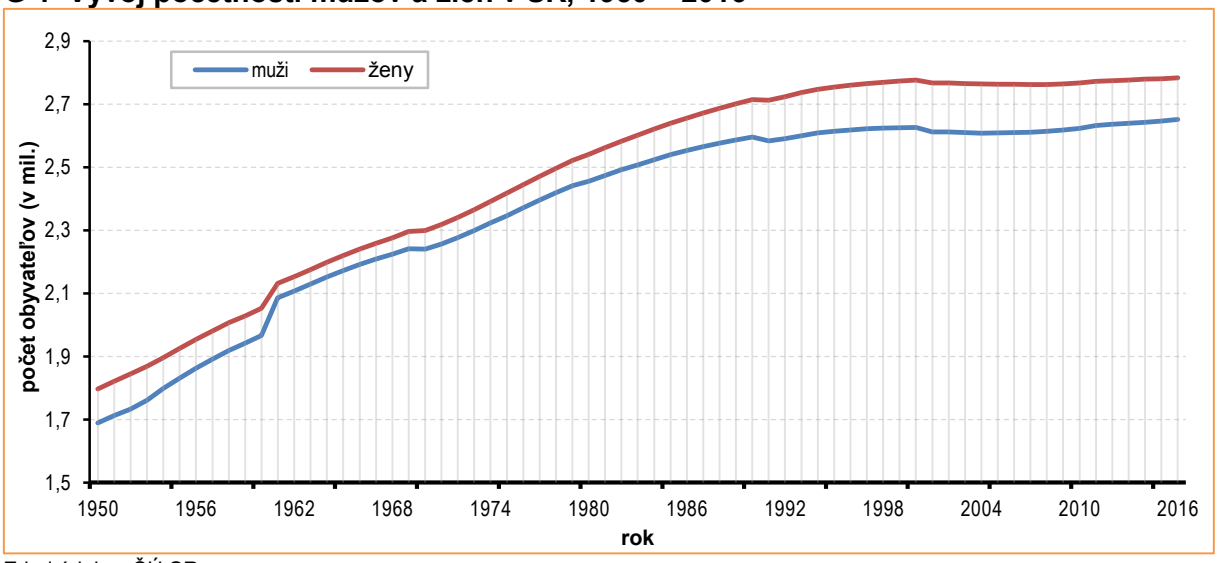

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Počet obyvateľov začne klesať pravdepodobne okolo roku 2025

Počet obyvateľov Slovenska sa zvyšuje od roku 1946, naposledy klesal počas 2. svetovej vojny. Podľa projekcie do roku 2080, ktorú vypracoval Eurostat v roku 2016, početnosť slovenskej populácie začne klesať už od roku 2025.

G 2 Vývoj početnosti mužov a žien v SR, prognóza 2017 – 2080

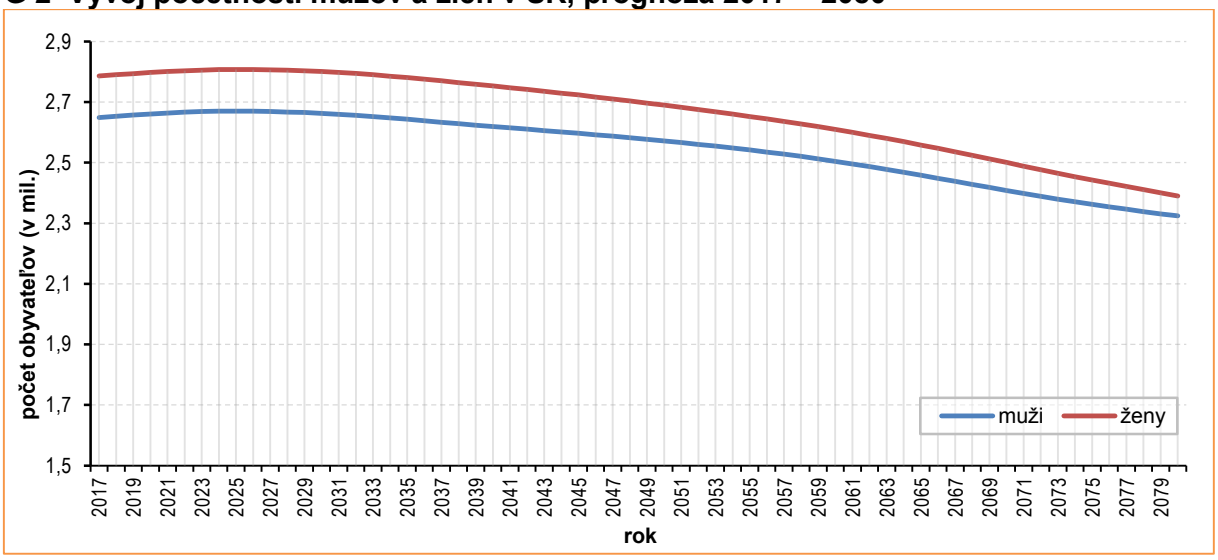

Zdroj údajov: Eurostat

Úhrnná plodnosť nedosiahne ani do roku 2080 záchovnú úroveň reprodukcie

Z hľadiska plodnosti projekcia predpokladá jej rastúci trend, predovšetkým v dôsledku realizácie materstva žien odkladaného do vyššieho veku. Napriek tomu úhrnná plodnosť slovenských žien nedosiahne ani do roku 2080 záchovnú hodnotu (2,1 dieťaťa), tzn. hodnotu, ktorá zabezpečuje aspoň jednoduchú reprodukciu.

G 3 Vývoj úhrnnej plodnosti žien v SR, prognóza 2017 – 2080

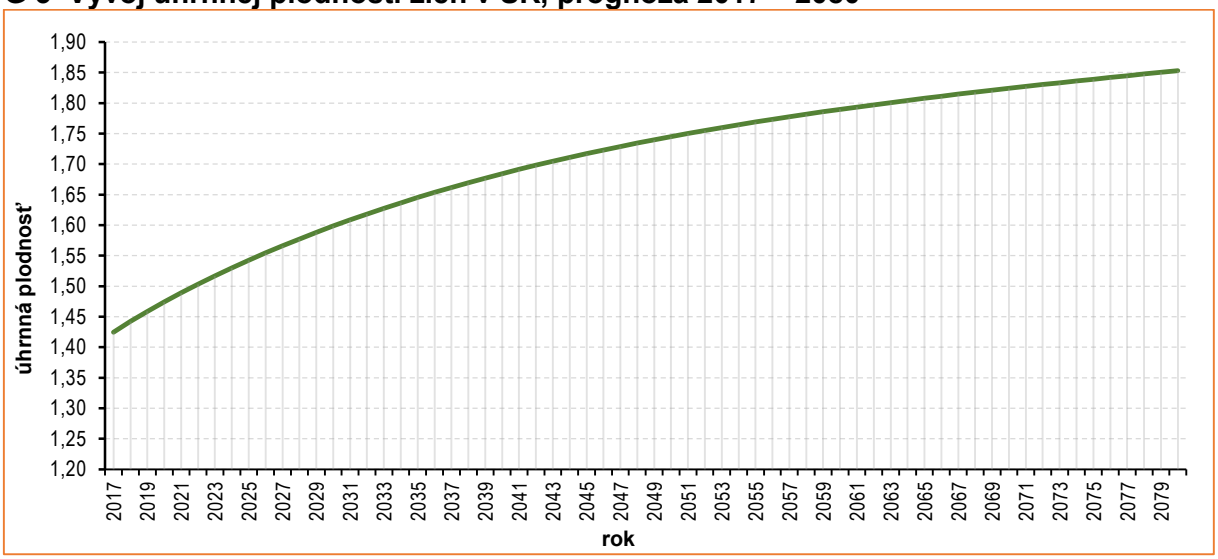

Zdroj údajov: Eurostat

1.2 Prírastky obyvateľstva

V roku 2016 dosiahol celkový prírastok hodnotu 9 091 obyvateľov.

Prirodzený aj migračný prírastok obyvateľstva sa zvýšil

Prirodzený prírastok obyvateľstva nedosahuje také vysoké hodnoty, aké boli dosiahnuté v období socializmu, kedy sa pohybovali v rozmedzí od 5 do 18 ‰. Vo vývoji prirodzeného pohybu v Slovenskej republike boli úbytkové len roky 2001 – 2003, v ktorých kulminoval pokles pôrodnosti v rámci druhého demografického prechodu.

Vo vývoji migrácie Slovenská republika zaznamenávala dlhodobo migračný úbytok. Opačný trend začal od rozdelenia bývalého Česko-Slovenska a od roku 1993 je Slovensko migračne ziskovou krajinou.

G 4 Vývoj prírastku/úbytku obyvateľstva SR, 1950 – 2016

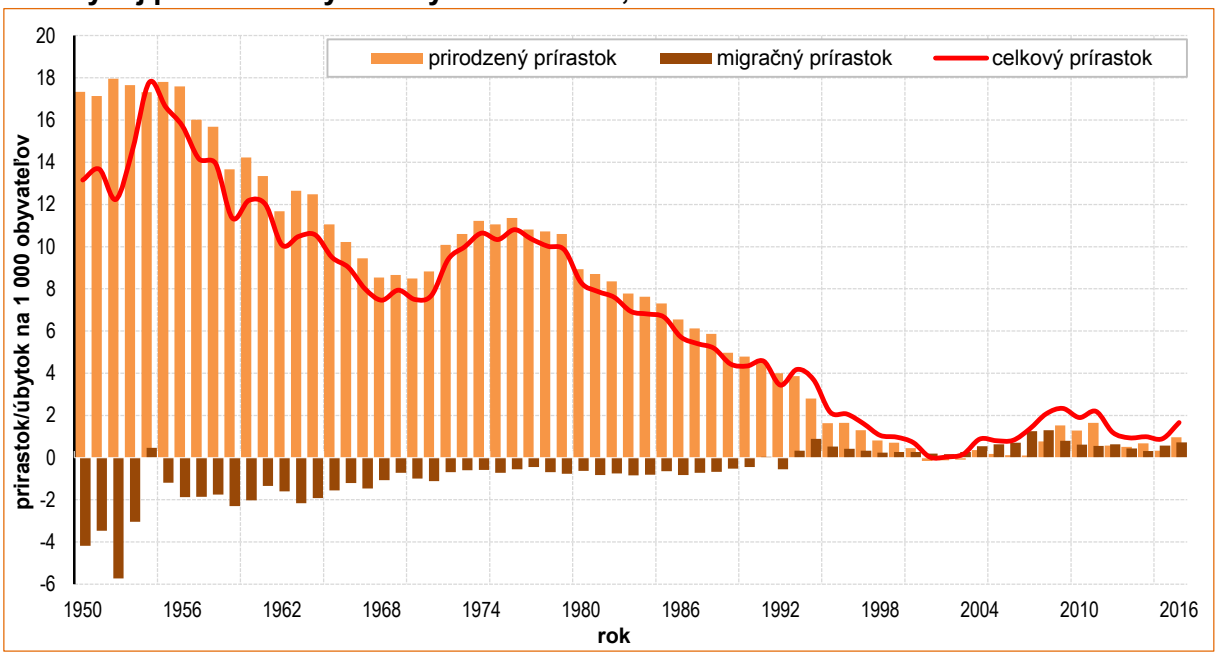

Zdroj údajov: ŠÚ SR

T 2 Charakteristiky prírastkov obyvateľstva v SR, 2007 – 2016

Ukazovateľ	Rok									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Prirodzený prírastok										
absolútny počet	568	4 196	8 304	6 965	8 910	3 098	2 734	3 687	1 776	5 206
na 1 000 obyvateľov	0,1	0,8	1,5	1,3	1,7	0,6	0,5	0,7	0,3	1,0
Prírastok sťahovaním										
absolútny počet	6 793	7 060	4 367	3 383	2 966	3 416	2 379	1 713	3 127	3 885
na 1 000 obyvateľov	1,3	1,3	0,8	0,6	0,6	0,6	0,4	0,3	0,6	0,7
Celkový prírastok										
absolútny počet	7 361	11 256	12 671	10 348	11 876	6 514	5 113	5 400	4 903	9 091
na 1 000 obyvateľov	1,4	2,1	2,3	1,9	2,2	1,2	0,9	1,0	0,9	1,7

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Celkový prírastok obyvateľstva predstavoval v roku 2016 viac ako 9-tisíc osôb. V prepočte na 1 000 obyvateľov stredného stavu dosiahol hodnotu 1,7 ‰. Na celkovom prírastku obyvateľstva sa výraznejšou mierou podieľal prirodzený prírastok, ktorý predstavoval viac ako 57 % celkového prírastku. V porovnaní s rokom 2015 ide o nárast o viac ako 20 bodov.

Z grafického znázornenia celkového prírastku vyplýva, že Slovenská republika na základe pomeru prirodzeného a migračného prírastku obyvateľov spĺňala v sledovanom období (2007 – 2016) kritériá dvoch (B a C) z ôsmich typov populácie Webbovej klasifikácie. Kritériá typu B, keď je prirodzený prírastok vyšší ako migračný prírastok spĺňalo Slovensko v rokoch 2009 – 2011, 2013, 2014 a 2016. Typ populácie C, keď migračný prírastok prevyšuje prirodzený prírastok bol na Slovensku v rokoch 2007, 2008, 2012 a 2015. Spoločným znakom oboch spomínaných typov populácie je dosiahnutý celkový prírastok obyvateľstva.

G 5 Vývoj prirodzeného a migračného prírastku obyvateľstva v SR, 2007 – 2016

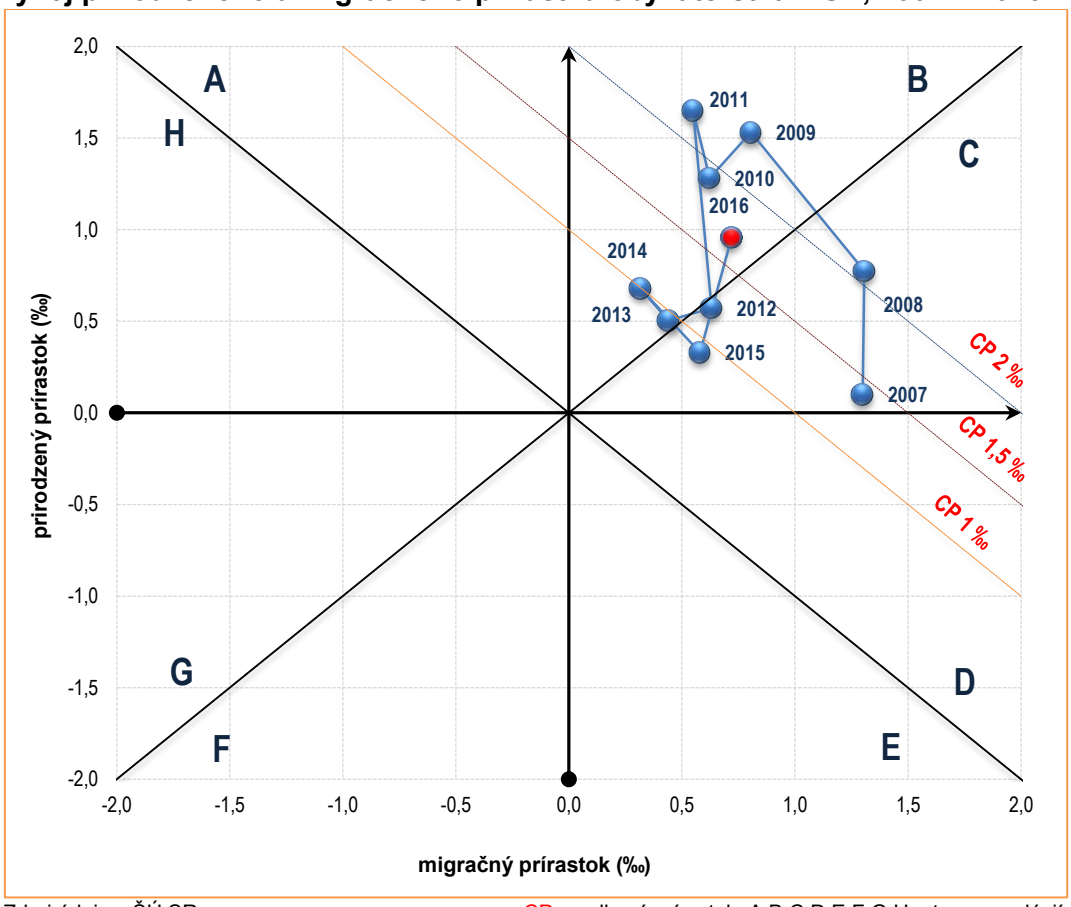

Zdroj údajov: ŠÚ SR

CP – celkový prírastok; A,B,C,D,E,F,G,H – typy populácií

1.3 Osídlenie a hustota obyvateľstva

V roku 2016 žilo obyvateľstvo Slovenska v 2 890 obciach.

V roku 2016 bolo na Slovensku 2 890 obcí, vrátane 3 vojenských obvodov. Štatút mesta malo 140 obcí, t. j. o dve viac ako v roku 2015, keďže obce Turany a Gabčíkovo boli k 1. 1. 2016 vyhlásené za mestá. Tým, že do mestského obyvateľstva sa v roku 2016 započítali i obyvatelia Turian a Gabčíkova, pozastavil sa v roku 2016 trend poklesu podielu mestského obyvateľstva. Mestské obyvateľstvo tvorilo v roku 2016, 54 %, rovnako ako v roku 2015.

Priemerná hustota zaľudnenia sa mierne zvyšuje

Hustota zaľudnenia sa počas sledovaného obdobia zvyšuje iba nepatrne a pohybuje sa v rozmedzí 110 – 111 obyvateľov na 1 km^2.
Z obcí na Slovensku dosahuje najnižšiu hustotu zaľudnenia obec Príkra (0,75 obyvateľa na 1 km^2) a najvyššiu hustotu zaľudnenia mesto Svit s 1 730 obyvateľmi na 1 km^2.

T 3 Počet obyvateľov a hustota zaľudnenia SR, 2007 – 2016

Rok	Počet obyvateľov		Rozloha (km^2)	Počet obyvateľov na 1 km^2 (prepočet na stredný stav)
	stav k 31. 12.	stredný (priemerný) stav obyvateľstva		
2007	5 400 998	5 397 766,0	49 035,7	110,1
2008	5 412 254	5 406 972,0	49 036,9	110,3
2009	5 424 925	5 418 374,0	49 037,2	110,5
2010	5 435 273	5 431 024,0	49 036,4	110,8
2011	5 404 322	5 398 384,0	49 036,1	110,1
2012	5 410 836	5 407 579,0	49 035,6	110,3
2013	5 415 949	5 413 392,5	49 035,3	110,4
2014	5 421 349	5 418 649,0	49 034,9	110,5
2015	5 426 252	5 423 800,5	49 034,6	110,6
2016	5 435 343	5 430 797,5	49 034,3	110,8

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Z hľadiska reálneho rozmiestnenia obyvateľstva využitím rozdelenia územia na gridy (1 km x 1 km) možno konštatovať, že osídlená je menej ako jedna tretina územia Slovenska (približne 16-tisíc štvorcov s plochou 1 km^2) a priemerná hustota v obývaných štvorcoch dosahuje 340 obyvateľov na 1 km^2. [1]

2. Demografické procesy

2.1 Sobášnosť

V roku 2016 bolo uzavretých 29 897 manželstiev.

Úroveň sobášnosti zostáva nízka

V roku 2016 uzavrelo manželstvo takmer 30-tisíc párov, v absolútnom vyjadrení ide o medziročné zvýšenie o 1 122 sobášov. K hranici 30-tisíc sobášov za rok sa Slovenská republika v roku 2016 priblížila prvýkrát od roku 1993, kedy bolo zosobášených 30,1 tisíca párov.

Z hľadiska dlhodobejšieho vývoja (1950 – 2016) dosahovala sobášnosť maximálne hodnoty v druhej polovici 70. rokov dvadsiateho storočia, kedy sa sobášilo v priemere viac ako 40-tisíc párov ročne. Minimum bolo dosiahnuté v roku 2001 (23,8 tisíca sobášov).

T 4 Charakteristiky sobášnosti obyvateľstva SR, 2007 – 2016

Ukazovateľ	Rok									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Počet sobášov	27 437	28 293	26 356	25 415	25 621	26 006	25 491	26 737	28 775	29 897
Počet sobášov na 1 000 obyvateľov	5,1	5,2	4,9	4,7	4,7	4,8	4,7	4,9	5,3	5,5
Priemerný vek pri sobáši										
muži	31,2	31,4	31,7	31,9	32,4	32,6	32,9	33,2	33,4	33,6
ženy	28,2	28,4	28,6	28,8	29,4	29,6	29,9	30,3	30,4	30,7
Priemerný vek vzájomne slobodných										
muži	28,6	28,9	29,2	29,5	29,9	30,1	30,2	30,6	30,8	30,8
ženy	26,1	26,3	26,6	26,9	27,2	27,4	27,6	28,0	28,2	28,3

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Počet sobášov má trend rastu od roku 2014

V dôsledku povojnovej kompenzačnej fázy pripadlo v roku 1950 na 1 000 obyvateľov stredného stavu až 11,3 sobáša. Hrubá miera sobášnosti sa počas obdobia 1950 – 1990 pohybovala nad hodnotou 7,0 ‰. V súčasnosti pripadá na 1 000 obyvateľov stredného stavu 5,5 sobáša.

G 6 Vývoj počtu sobášov a hrubej miery sobášnosti v SR, 1950 – 2016

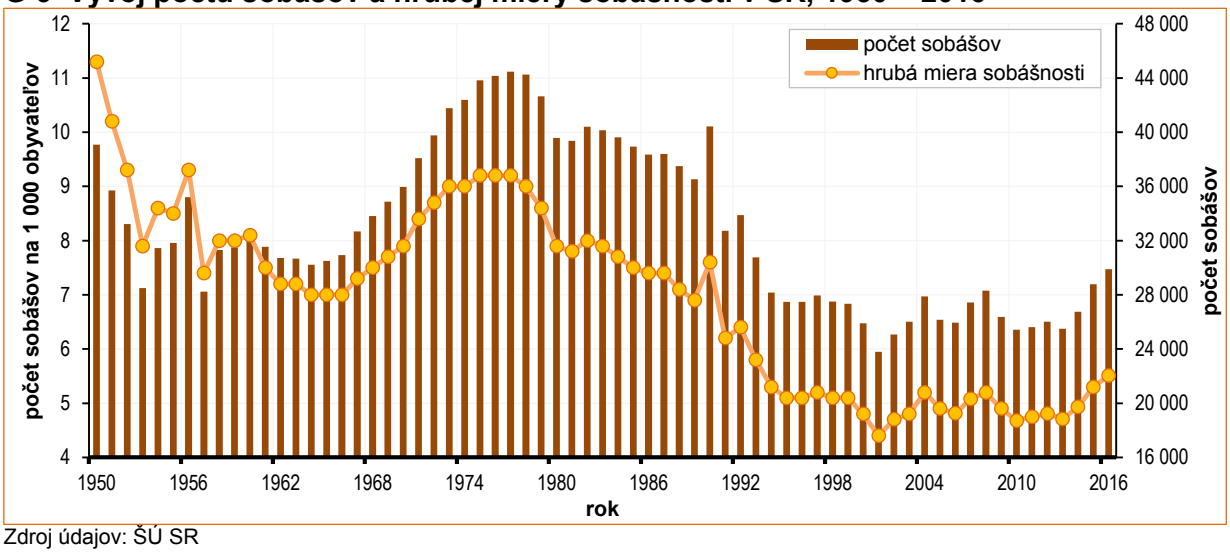

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Úroveň sobášnosti je naďalej ovplyvňovaná najmä prvosobášnosťou

Prvosobášnosť sa na Slovensku tradične pohybovala okolo 90 % u oboch pohlaví. Mierny pokles nastal v období demografickej transformácie, keď prvosobášnosť pod túto úroveň klesla a v posledných 10 rokoch osciluje okolo hodnoty 85 %.

Podiely vzájomne slobodných snúbencov tvoria v súčasnosti približne 80 % zo všetkých uzavretých manželstiev.

T 5 Uzavreté manželstvá podľa rodinného stavu snúbencov v SR, 2007 – 2016

Rok	Ženísi			Nevesty			Uzavreté manželstvá spolu
	slobodní	rozvedení	ovdovení	slobodné	rozvedené	ovdovené	
	absolútne údaje						
2007	23 240	3 951	246	23 859	3 399	179	27 437
2008	24 131	3 931	231	24 676	3 446	171	28 293
2009	22 634	3 542	180	23 088	3 126	142	26 356
2010	21 868	3 359	188	22 355	2 917	143	25 415
2011	22 003	3 435	183	22 387	3 067	167	25 621
2012	22 211	3 621	174	22 648	3 237	121	26 006
2013	21 770	3 567	154	22 144	3 212	135	25 491
2014	22 859	3 707	171	23 198	3 385	154	26 737
2015	24 848	3 761	166	25 069	3 550	156	28 775
2016	25 596	4 117	184	25 935	3 824	138	29 897
	podiel z celkového počtu sobášov (v %)						
2007	84,7	14,4	0,9	87,0	12,4	0,6	100
2008	85,3	13,9	0,8	87,2	12,2	0,6	100
2009	85,9	13,4	0,7	87,6	11,9	0,5	100
2010	86,0	13,2	0,7	88,0	11,5	0,6	100
2011	85,9	13,4	0,7	87,4	12,0	0,7	100
2012	85,4	13,9	0,7	87,1	12,4	0,5	100
2013	85,4	14,0	0,6	86,9	12,6	0,5	100
2014	85,5	13,9	0,6	86,8	12,7	0,6	100
2015	86,4	13,1	0,6	87,1	12,3	0,5	100
2016	85,6	13,8	0,6	86,7	12,8	0,5	100

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Priemerný vek vstupu do manželstva sa kontinuálne zvyšuje

Sobášny vek bol v Slovenskej republike dlhodobo nízky. Výraznejší rast priemerného veku pri sobáši sledujeme od začiatku 90. rokov dvadsiateho storočia, a to u oboch pohlaví. Priemerný vek ženíchov na Slovensku od roku 2007 prevyšuje 31 rokov. Maximum bolo zaznamenané práve v roku 2016, keď priemerný vek mužov pri sobáši dosiahol 33,6 roka. Nevesty sa dostali nad hranicu 30 rokov už tretíkrát po sebe, s maximom v roku 2016, keď ich priemerný vek pri sobáši dosiahol hodnotu 30,7 roka. Za posledných 10 rokov sa tak priemerný vek mužov a žien zvýšil takmer o 2,5 roka. Priemerný vek vzájomne slobodných snúbencov sa za rovnaké obdobie zvýšil o 2,2 roka, keď muži dosiahli v roku 2016 priemerne 30,8 roka a ženy 28,3 roka.

U mužov do roku 2000 a u žien do roku 2004 platilo, že najviac manželstiev sa dlhodobo uzatváralo vo vekovej kategórii 20 – 24 rokov. Po tomto období nastáva posun do vyšších vekových kategórií. V roku 2016 bolo najviac sobášov u mužov aj žien zaznamenaných vo vekových kategóriách 25 – 29-ročných. Nárast početnosti sobášov pozorujeme aj v ostatných vyšších vekových kategóriách.

T 6 Sobáše podľa veku snúbencov v SR, 2007 – 2016

Rok	Spolu	Ženísi vo veku							
		16 – 19	20 – 24	25 – 29	30 – 34	35 – 39	40 – 44	45 – 49	50+
2007	27 437	504	4 247	10 569	6 515	2 395	1202	734	1 271
2008	28 293	435	4 019	10 685	7 266	2 590	1 218	770	1 310
2009	26 356	455	3 419	9 642	7 106	2 627	1 136	721	1 250
2010	25 415	438	3 021	8 942	7 239	2 754	1 149	709	1 163
2011	25 621	437	2 688	8 671	7 447	3 008	1 272	755	1 343
2012	26 006	420	2 481	8 666	7 565	3 438	1 326	762	1 348
2013	25 491	431	2 429	8 124	7 417	3 512	1 388	733	1 457
2014	26 737	458	2 260	8 218	7 864	3 890	1 654	794	1 599
2015	28 775	378	2 452	8 712	8 378	4 301	1 829	951	1 774
2016	29 897	451	2 428	8 937	8 553	4 517	2 109	1 017	1 885
Rok	Spolu	Nevesty vo veku							
		16 – 19	20 – 24	25 – 29	30 – 34	35 – 39	40 – 44	45 – 49	50+
2007	27 437	1 597	8 101	10 336	4 296	1 308	653	462	684
2008	28 293	1 465	8 054	10 714	4 690	1 475	688	486	721
2009	26 356	1 399	6 768	10 282	4 643	1 534	625	421	684
2010	25 415	1 300	5 866	10 207	4 736	1 640	632	379	655
2011	25 621	1 191	5 439	10 147	5 082	1 789	733	444	796
2012	26 006	1 024	5 324	10 305	5 394	1 926	775	475	783
2013	25 491	1 063	4 807	10 039	5 327	2 169	784	472	830
2014	26 737	1 040	4 699	10 290	5 842	2 361	983	570	952
2015	28 775	934	5 073	10 949	6 255	2 784	1 155	594	1 031
2016	29 897	991	4 937	11 340	6 681	2 793	1 330	697	1 128

Zdroj údajov: ŠÚ SR

G 7 Vývoj sobášnosti mužov a žien podľa veku v SR, 2007 – 2016

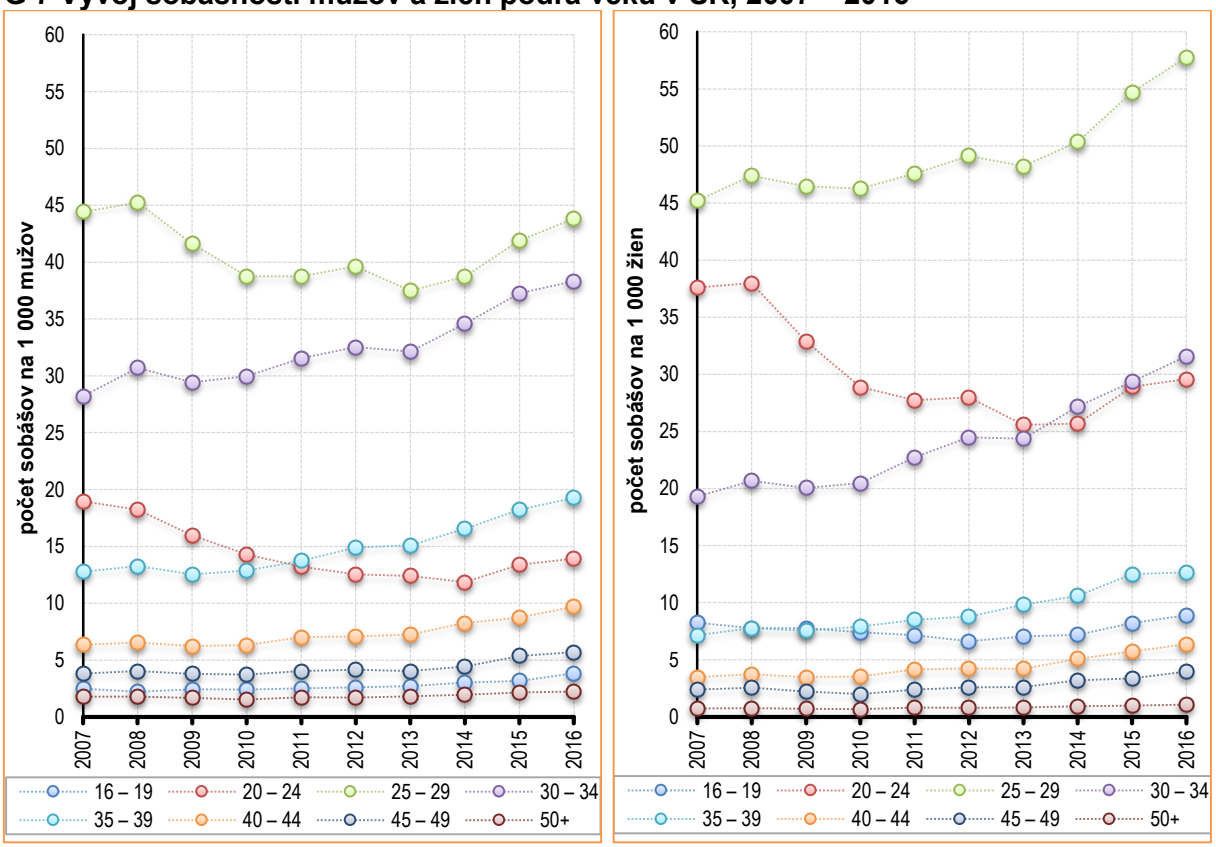

Zdroj údajov: ŠÚ SR

G 8 Vývoj úhrnnej prvosobášnosti a priemerného veku snúbencov v SR, 1950 – 2016

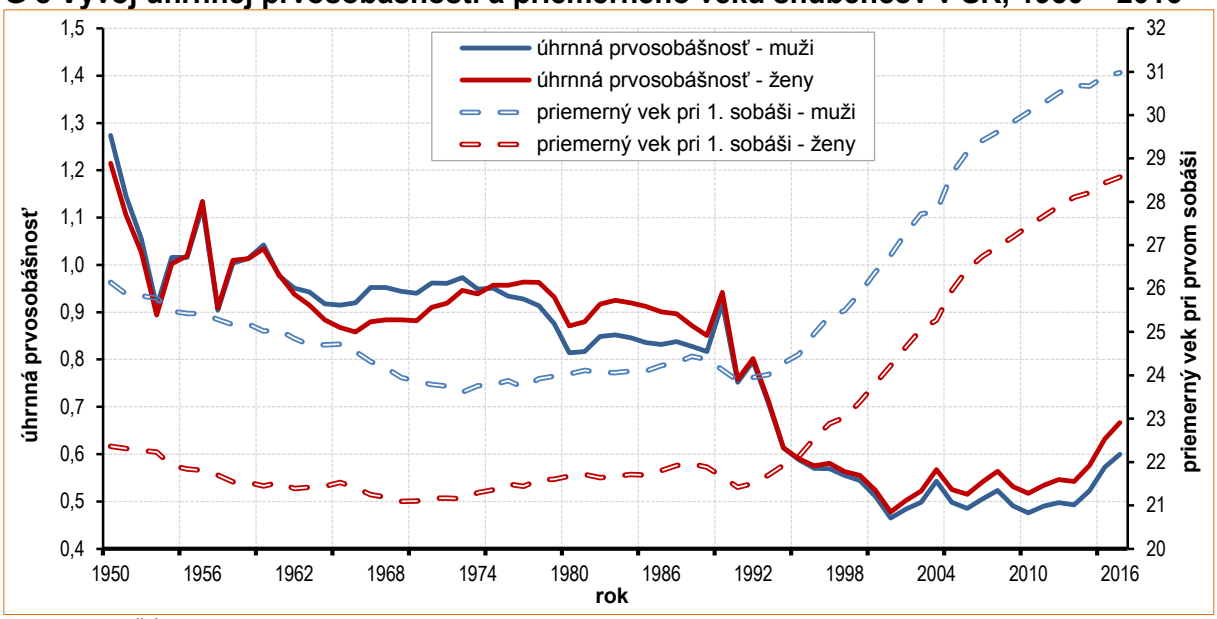

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Vzhľadom na trend odkladania prvých sobášov do vyššieho veku a ich následnej rekuperácie viditeľnej v ostatných rokoch je predpoklad, že sa hodnoty úhrnnej prvosobášnosti budú naďalej zvyšovať. Napríklad, vo vekovej skupine 35 – 39-ročných, bol nárast medzi rokmi 2007 až 2016 u oboch pohlaví približne dvojnásobný.

Napriek tomu by pri úrovni úhrnnej prvosobášnosti mužov a žien v roku 2016 nikdy neuzavrelo manželstvo 40 % mužov a 33 % žien.

2.2 Rozvodovosť

V roku 2016 sa rozviedlo 9 286 manželstiev.

Klesajúci trend rozvodovosti pretrváva

Oproti minulému roku sa počet rozvodov znížil o 0,5 tisíca. Intenzita rozvodovosti sa začala znižovať od roku 2008. Rovnako klesá aj hrubá miera rozvodovosti, ktorá v roku 2016 dosiahla hodnotu 1,7 ‰, čo je najnižšia hodnota od roku 1998.

Naďalej platí, že najviac manželstiev bolo rozvedených v roku 2006, kedy sa rozviedlo 12,7 tisíca párov.

G 9 Vývoj rozvodovosti v SR, 1950 – 2016

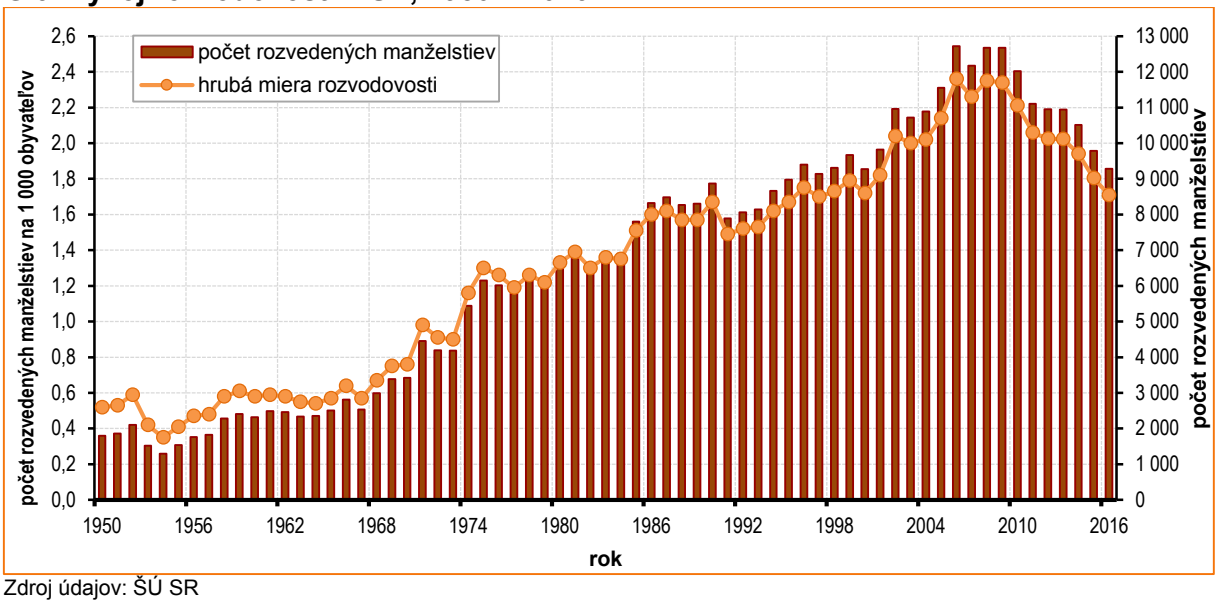

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Podiel konaní ukončených rozvodom sa zvyšuje

Z celkového počtu rozvodových konaní sa v roku 2016 skončilo rozvodom 94,8 % prípadov. Za sledované obdobie posledných desiatich rokov sa tento podiel zvýšil o takmer 1,5 bodu. Z hľadiska dlhodobejšieho vývoja došlo v tomto ukazovateli k významnej zmene, pretože do konca 90-tych rokov končilo takmer konštantne rozvodom 70 % návrhov. Od konca deväťdesiatych rokov došlo teda k nárastu až takmer o 25 bodov, a to predovšetkým na úkor konaní ukončených „vzatím návrhu späť“.

T 7 Vybrané charakteristiky rozvodovosti v SR, 2007 – 2016

Ukazovateľ	Rok									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Počet ukončených konaní	13 048	13 412	13 415	12 731	11 767	11 650	11 637	11 232	10 320	9 800
Rozvody										
absolútny počet	12 174	12 675	12 671	12 015	11 102	10 948	10 946	10 514	9 786	9 286
na 1 000 obyvateľov	2,3	2,3	2,3	2,2	2,1	2,0	2,0	1,9	1,8	1,7
na 100 uzavretých manželstiev	44,4	44,8	48,1	47,3	43,3	42,1	42,9	39,3	34,0	31,1
Priemerný vek pri rozvode										
muži	40,2	40,4	40,6	41,1	41,5	41,8	42,1	42,5	43,1	43,4
ženy	37,5	37,7	37,9	38,4	38,7	39,0	39,4	39,7	40,2	40,6

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Index rozvodovosti má klesajúci trend od roku 2010. V roku 2016 pripadalo podľa tohto indexu 31 rozvodov na 100 uzavretých manželstiev. Oproti začiatku sledovaného obdobia sa index rozvodovosti znížil o 13 bodov.
Úhrnná rozvodovosť dosiahla hodnotu 32,5, tzn., ak by rozvodovosť zostala po celú dobu trvania manželstva na úrovni roku 2016, zo 100 manželstiev by sa rozviedlo takmer 33.

Priemerná dĺžka rozvedeného manželstva sa predlžuje

V roku 2016 dosiahla priemerná dĺžka trvania rozvedeného manželstva hodnotu 15,6 roka. Oproti minulému roku rozvedené manželstvo trvalo v priemere o 0,2 roka dlhšie, oproti roku 2007 o 1,4 roka dlhšie. Vplyv na tento rast má fakt, že sa zvyšuje podiel rozvádzajúcich sa manželstiev po dlhšej dobe trvania. V sledovanom období sa podiel rozvedených manželstiev s dobou trvania 25 rokov a viac zvýšil o 6 bodov, z takmer 14 % v roku 2007 na viac ako 20 % v roku 2016.

T 8 Rozvody podľa dĺžky trvania manželstva v SR, 2007 – 2016

Rok	Rozvody spolu	Dĺžka trvania rozvedeného manželstva (v rokoch)									Priemerná dĺžka trvania rozvedeného manželstva
		< 2	2	3	4	5	6	7	8	9+	
2007	12 174	318	428	539	524	502	480	534	505	8 344	14,2
2008	12 675	378	435	543	576	592	503	507	492	8 649	14,2
2009	12 671	401	439	497	562	579	503	498	505	8 687	14,4
2010	12 015	377	506	481	526	512	479	432	428	8 274	14,6
2011	11 102	327	408	466	443	450	488	489	436	7 595	14,7
2012	10 948	291	363	477	495	482	461	403	438	7 538	14,9
2013	10 946	326	373	422	498	485	435	417	416	7 574	15,0
2014	10 514	332	365	398	454	473	471	428	412	7 181	15,1
2015	9 786	280	341	389	372	416	381	409	433	6 765	15,4
2016	9 286	287	308	373	393	350	365	374	374	6 462	15,6

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Naopak, v roku 2016 bolo rozvedených len 52 párov (0,6 %), ktorých manželstvo trvalo menej ako rok.

G 10 Rozvody mužov a žien podľa veku v SR v rokoch 2007 a 2016

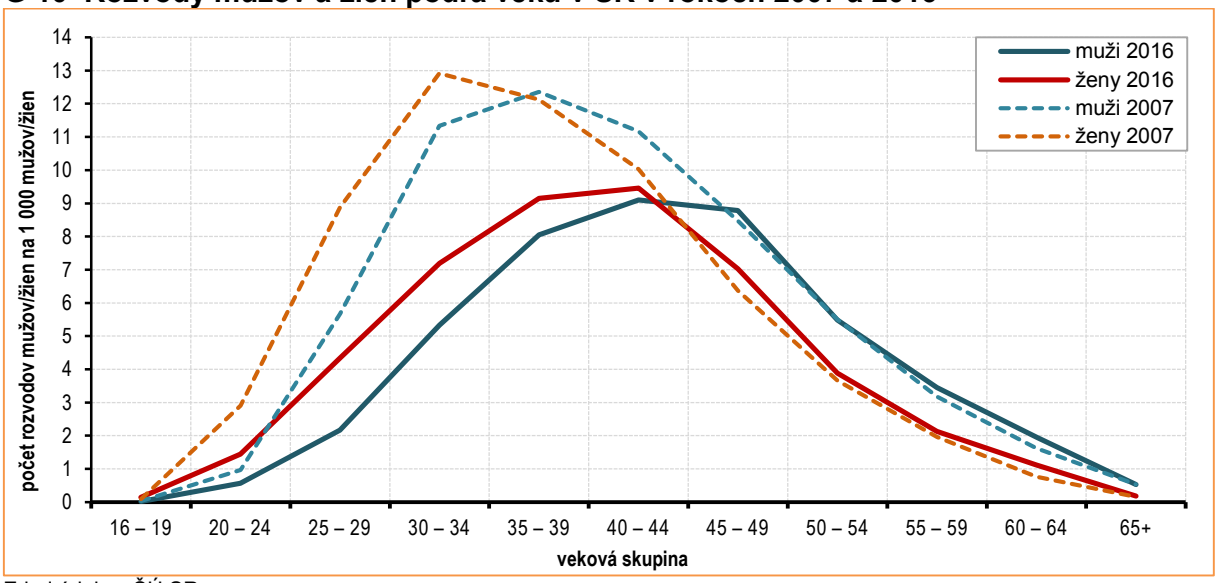

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Priemerný vek pri rozvode sa zvyšuje

Priemerný vek rozvádzajúcich sa manželov sa u oboch pohlaví dlhodobo zvyšuje. V sledovanom období (2007 – 2016) sa hodnoty priemerného veku mužov i žien pri rozvode zvýšili o viac ako 3 roky. U mužov v roku 2016 dosiahol priemerný vek pri rozvode hodnotu 43,4 roku, u žien 40,6 roku. Na hodnotu 40 rokov sa muži dostali už v roku 2006, ženy prvýkrát v roku 2015. Tento jav je do istej miery odzrkadlením trendu odkladania vstupu partnerov do manželstva a zvyšujúcej sa dĺžky trvania rozvedeného manželstva.

Podiel rozvodov s maloletými deťmi klesá

V roku 2016 bolo rozvedených 57,9 % manželstiev s maloletými deťmi. Medziročne sa tento podiel znížil o približne 2 body, v sledovanom období 2007 – 2016 takmer o 8 bodov. Možno predpokladať, že tento klesajúci trend je spôsobený odkladom rozvodu pri rozvrate manželstva do obdobia, keď sa deti stávajú nezávislými od rodičov i znižovaním úrovne sobášnosti.
Najviac rozvodov s maloletými deťmi pripadalo na rozvedené páry s jedným maloletým dieťaťom, ich podiel sa v sledovanom období (2007 – 2016) pohyboval na úrovni takmer 60 %. V roku 2016 bol tento podiel oproti predchádzajúcim rokom najnižší (56,8 %).

T 9 Rozvody s maloletými deťmi v SR, 2007 – 2016

Rok	Z rozvedených manželstiev, manželstvá s maloletými deťmi							
	spolu	podľa počtu detí						Priemerný počet detí
		jedno	%	dve	%	tri a viac	%	
2007	7 994	4 684	58,6	2 738	34,2	572	7,2	1,5
2008	8 281	4 857	58,7	2 902	35,0	522	6,3	1,5
2009	8 155	4 775	58,6	2 826	34,7	554	6,8	1,5
2010	7 627	4 456	58,4	2 578	33,8	593	7,8	1,5
2011	7 012	4 154	59,2	2 384	34,0	474	6,8	1,5
2012	6 764	3 980	58,8	2 298	34,0	486	7,2	1,5
2013	6 644	3 866	58,2	2 302	34,6	476	7,2	1,5
2014	6 305	3 660	58,0	2 218	35,2	427	6,8	1,5
2015	5 868	3 450	58,8	2 030	34,6	388	6,6	1,5
2016	5 376	3 052	56,8	1 938	36,0	386	7,2	1,5

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Vyššia rozvodová aktivita žien pretrváva

V sledovanom období (2007 – 2016) tvorili rozvodové konania na návrh žien približne 2/3 všetkých návrhov. V roku 2016 tvorili ženy 61 % žiadateľov o rozvod, čo je o 1 bod viac ako v predchádzajúcom roku.

Hlavnou príčinou rozvodov je rozdielnosť povah, názorov a záujmov

Dominantnou príčinou rozvratu manželstiev bola aj v roku 2016 „rozdielnosť povah, názorov a záujmov“. Táto príčina dominuje v celom sledovanom období, v roku 2016 dosiahla úroveň 66 %, čo predstavuje medziročný nárast o 1 bod. Druhou najčastejšou príčinou rozvratu manželstva u oboch pohlaví sú „ostatné príčiny“, u mužov tvorili 10 %, u žien 12 %. Výrazne sa však odlišujú počty rozvodov na základe príčiny „súd nezistil zavinenie“. Kým na strane muža tento dôvod zapríčinil 3 % rozvodov, na strane ženy

až takmer 11 %. Na strane muža je viditeľný výraznejší pokles pri príčine „alkoholizmus“. V sledovanom období sa podiel rozvodov zapríčinených alkoholizmom znížil z 8,7 % v roku 2007 na 5,8 % v roku 2016.

T 10 Rozvody podľa príčin rozvratu manželstva v SR, 2007 – 2016

Príčina rozvratu manželstva	Rok									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	na strane muža									
Neuvážené uzavretie manželstva	232	202	177	170	174	136	120	116	82	92
Alkoholizmus	1 064	1 044	1 064	1 067	944	872	815	747	596	538
Nevera	1 341	1 396	1 370	1 320	1 231	1 206	1 149	1 072	980	877
Nezáujem o rodinu	532	555	531	508	433	424	331	360	334	245
Zlé zaobchádzanie, odsúd. pre trestný čin	198	208	203	163	142	112	126	129	78	85
Rozdielnosť pováh, názorov a záujmov	7 519	7 759	7 743	7 171	6 758	6 750	6 875	6 588	6 343	6 158
Zdravotné dôvody, vrátane neplodnosti	36	28	31	25	27	28	29	16	23	29
Sexuálne nezhody	47	31	41	34	42	51	52	51	33	32
Ostatné príčiny	883	1 083	1 163	1 220	1 030	1 032	1 131	1 076	981	937
Súd nezistil zavinenie	322	369	348	337	321	337	318	359	336	293
	na strane ženy									
Neuvážené uzavretie manželstva	232	202	177	170	174	136	120	116	82	92
Alkoholizmus	125	105	126	112	94	130	117	114	78	93
Nevera	781	817	810	806	765	822	776	766	691	581
Nezáujem o rodinu	249	247	246	245	214	234	195	248	207	175
Zlé zaobchádzanie ,odsúd. pre trestný čin	19	19	16	9	2	22	21	14	11	10
Rozdielnosť pováh, názorov a záujmov	7 519	7 759	7 743	7 171	6 758	6 750	6 875	6 588	6 343	6 158
Zdravotné dôvody, vrátane neplodnosti	50	36	31	45	29	33	30	20	30	26
Sexuálne nezhody	47	31	41	34	42	51	52	51	33	32
Ostatné príčiny	1 344	1 598	1 621	1 716	1 534	1 324	1 384	1 311	1 195	1 122
Súd nezistil zavinenie	1 808	1 861	1 860	1 707	1 490	1 446	1 376	1 286	1 116	997

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Najnižší podiel v rámci príčin rozvodov je u mužov pri „zdravotných dôvodoch, vrátane neplodnosti“ (0,3 %), u žien je to príčina „zlé zaobchádzanie, odsúdenie pre trestný čin“ (0,1 %).

2.3 Plodnosť a pôrodnosť

V roku 2016 sa narodilo 57 717 detí.

Pôrodnosť má mierne rastúci trend

Živorodenosť na Slovensku má v sledovanom období rastúci trend, v roku 2016 sa narodilo matkám s trvalým pobytom na Slovensku 57 717 detí, z toho bolo 57 557 živonarodených. V porovnaní s rokom 2015 bol počet živonarodených detí vyšší o takmer 2-tisíc. Počet mŕtvonarodených je dlhodobo nízky (160 detí), na 1 000 narodených detí pripadajú 3 mŕtvonarodené deti.

Podľa zákona č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky[1] sa do narodených nezapočítavajú deti matkám s trvalým pobytom na Slovensku, ktoré sa narodili v zahraničí. V posledných rokoch sa v zahraničí rodí matkám s trvalým pobytom na Slovensku 5- až 7-tisíc detí ročne, avšak len necelých 40 % z nich je následne prihlásených na trvalý pobyt a započítaných do stavu obyvateľstva SR.

Úhrnná plodnosť je dlhodobo kritická

V roku 2016 dosiahla úhrnná plodnosť žien hodnotu 1,48 dieťaťa. Pod hranicou kritickej hodnoty (1,5) je úhrnná plodnosť žien v Slovenskej republike od roku 1996. Pozvoľný rast pôrodnosti v ostatných rokoch sa síce prejavuje i rastom úhrnnej plodnosti, avšak napriek tomuto pozorovanému trendu rastu zostala úroveň úhrnnej plodnosti aj v roku 2016 výrazne pod záchovnou hodnotou pre populáciu. Naposledy bola úhrnná plodnosť vyššia než udávaná hodnota pre zachovanie jednoduchej reprodukcie (2,1 dieťaťa) v roku 1988 a činila 2,15 dieťaťa na jednu ženu.

G 11 Vývoj počtu živonarodených a úhrnnej plodnosti * v SR, 1950 – 2016

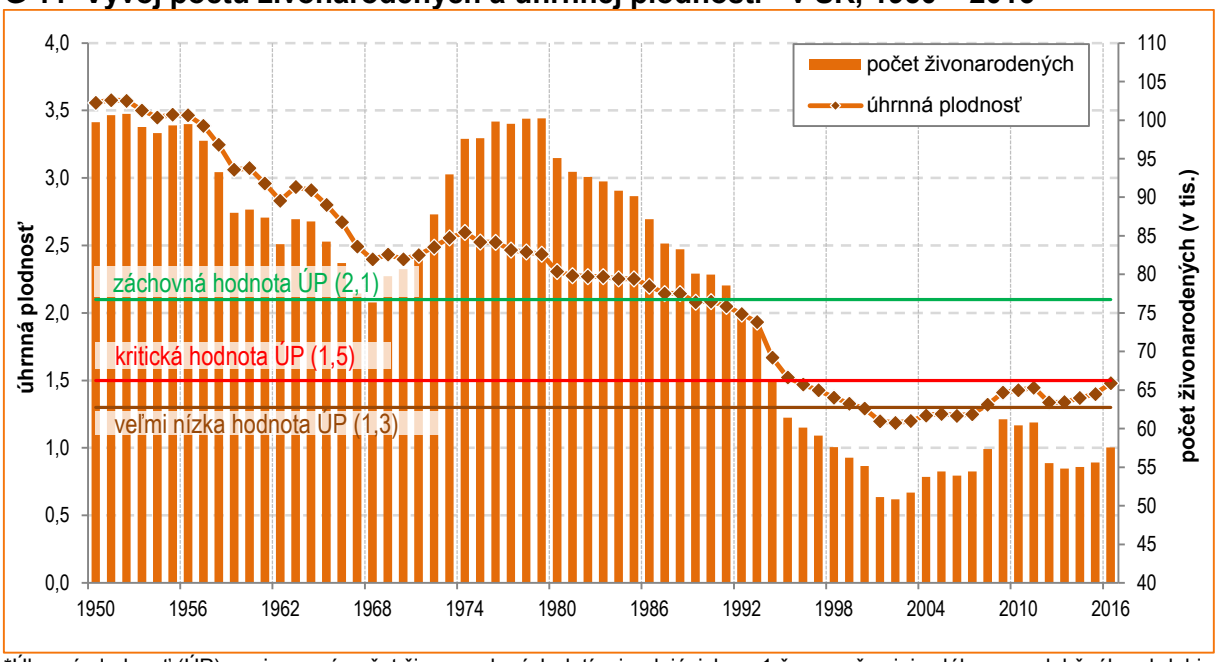

*Úhrnná plodnosť (ÚP) – priemerný počet živonarodených detí pripadajúcich na 1 ženu počas jej celého reprodukčného obdobia
Zdroj údajov: ŠÚ SR

[1] § 3, ods. (6) Ak ide o dieťa narodené na území Slovenskej republiky, je začiatkom trvalého pobytu deň jeho narodenia. Ak ide o dieťa narodené v zahraničí, je začiatkom trvalého pobytu deň jeho prihlásenia v ohlasovni.

Úroveň reprodukcie je pre slovenskú populáciu nepostačujúca

Čistá miera reprodukcie vzrástla a dosiahla v roku 2016 hodnotu 0,71, čo znamená, že pri súčasnej úrovni plodnosti a úmrtnosti nie je reprodukcia obyvateľstva dostatočná. Len pre zachovanie nezmenených reprodukčných pomerov je potrebná čistá miera reprodukcie na úrovni 1,0.

T 11 Miery reprodukcie v SR, 2007 – 2016

Ukazovateľ	Rok									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Hrubá miera reprodukcie	0,61	0,64	0,68	0,69	0,71	0,65	0,65	0,67	0,68	0,72
Čistá miera reprodukcie	0,60	0,64	0,68	0,68	0,70	0,64	0,65	0,66	0,67	0,71
Úhrnná plodnosť žien	1,25	1,32	1,41	1,40	1,45	1,34	1,34	1,37	1,40	1,48

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Priemerný vek rodičiek sa zvyšuje

Priemerný vek prvorodičiek dosiahol v roku 2016 úroveň 27,8 roka. Rovnako sa zvýšil aj priemerný vek rodičiek, na hodnotu takmer 30 rokov.

T 12 Charakteristiky pôrodnosti v SR, 2007 – 2016

Ukazovateľ	Rok									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012*	2013	2014	2015	2016
Narodení spolu	54 631	57 586	61 445	60 599	61 003	55 715	54 986	55 199	55 786	57 717
v tom										
živo	54 424	57 360	61 217	60 410	60 813	55 535	54 823	55 033	55 602	57 557
mŕtvo	207	226	228	189	190	180	163	166	184	160
Živonarodení na 1 000 obyvateľov	10,1	10,6	11,3	11,1	11,3	10,3	10,1	10,2	10,3	10,6
Mŕtvonarodení na 1 000 narodených	3,8	3,9	3,7	3,1	3,1	3,2	3,0	3,0	3,3	2,8
Priemerný vek živorodičky										
spolu	28,07	28,31	28,59	28,83	29,13	29,11	29,22	29,36	29,46	29,50
v 1. poradí	26,30	26,59	26,95	27,31	27,78	27,29	27,43	27,61	27,73	27,78

*Od roku 2012 nie sú medzi narodených započítané deti, ktoré sa narodili v zahraničí matkám s trvalým pobytom v SR.
Zdroj údajov: ŠÚ SR

G 12 Vývoj vekovo špecifických mier plodnosti žien v SR v rokoch 1997, 2007 a 2016

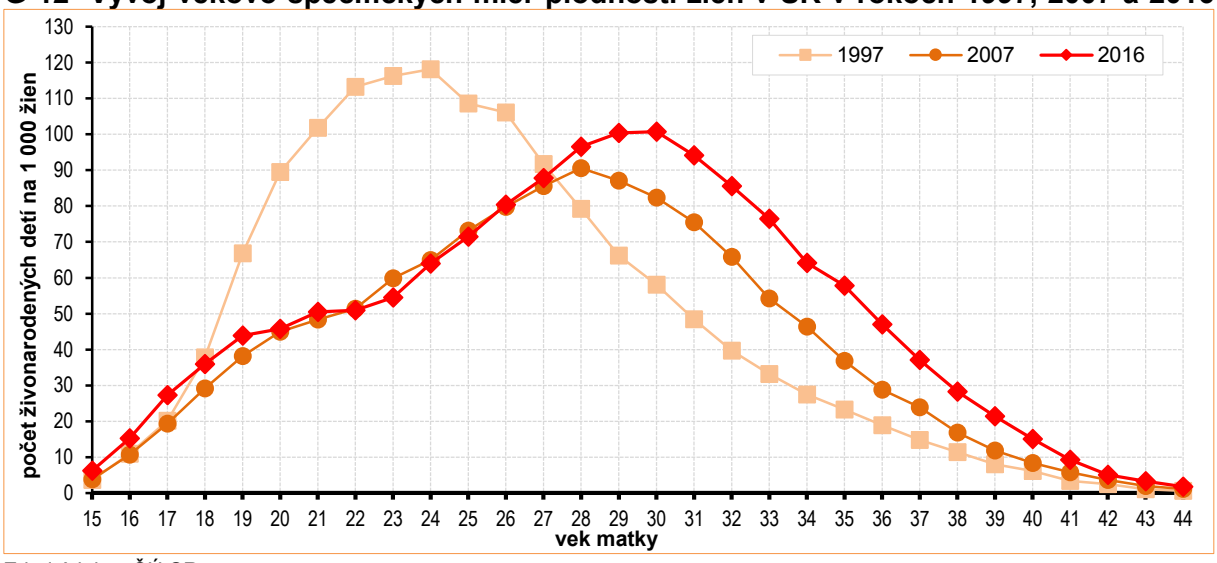

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Plodnosť žien podľa veku zaznamenáva významné posuny. Kým do konca 90-tych rokov sa najviac detí narodilo matkám vo veku 20 – 24 rokov (24-tisíc), na začiatku sledovaného obdobia (2007 – 2016) bolo maximum vo vekovej skupine 25 – 29 rokov (19-tisíc) a aktuálne je maximum plodnosti až vo veku 30 – 34 rokov. V roku 2016 sa v tejto vekovej skupine narodilo takmer 18-tisíc detí. V poradí ďalšiu najpočetnejšiu skupinu tvoria matky vo veku 25 – 29 rokov s viac ako 17-tisícmi narodených detí.

T 13 Živonarodení podľa veku matky v SR, 2007 – 2016

Vek matky	Rok									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	živonarodení									
– 14	38	36	31	45	41	48	38	45	50	48
15 – 19	3 979	4 059	3 987	4 017	3 653	3 417	3 325	3 425	3 414	3 592
20 – 24	11 628	11 606	11 728	10 861	10 265	9 426	9 265	8 938	8 781	8 946
25 – 29	19 047	19 444	20 372	19 252	19 067	17 594	17 033	16 544	16 663	17 194
30 – 34	14 525	16 237	17 941	18 411	19 153	16 862	16 609	16 906	17 235	17 800
35 – 39	4 398	5 116	6 132	6 748	7 445	7 106	7 444	7 891	8 010	8 429
40 – 44	772	811	978	1025	1116	1036	1076	1242	1410	1483
45 – 49	36	48	45	49	68	45	33	42	38	61
50+	1	3	3	2	5	1	0	0	1	4
Spolu 15 – 49	**54 385**	**57 321**	**61 183**	**60 363**	**60 767**	**55 486**	**54 785**	**54 988**	**55 551**	**57 505**
	živonarodení na 1 000 žien									
15 – 19	20,6	21,5	21,8	22,9	22,0	21,6	22,0	23,7	24,3	26,2
20 – 24	54,0	54,8	56,4	53,5	52,3	49,0	49,2	48,9	50,0	53,6
25 – 29	83,4	86,0	91,4	87,3	89,4	83,4	81,9	81,0	83,3	87,6
30 – 34	65,3	71,5	77,9	79,6	85,7	76,1	76,1	78,6	80,9	84,1
35 – 39	24,0	26,9	30,9	32,6	35,4	32,8	33,7	35,4	36,0	38,1
40 – 44	4,1	4,4	5,4	5,7	6,3	5,8	5,8	6,4	7,0	7,1
45 – 49	0,2	0,3	0,2	0,3	0,4	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
Spolu 15 – 49	**38,2**	**40,4**	**43,2**	**42,9**	**44,2**	**40,7**	**40,5**	**41,0**	**41,8**	**43,6**

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Deti narodené v prvom poradí dlhodobo dominujú

Živonarodené deti v prvom poradí v roku 2016 tvorili 46,4 %. Medziročne ich podiel vzrástol o 0,4 bodu. Počas celého sledovaného obdobia bol podiel živonarodených detí v prvom poradí v rozpätí 45 – 50 %.
Podiel živonarodených detí v druhom poradí sa od roku 2012 takmer nezmenil a v roku 2016 predstavoval 34,2 %-tný podiel.

Podiel detí narodených mimo manželstva má rastúci trend

V roku 2016 pokračoval trend rastúcej mimomanželskej plodnosti. Kým v roku 2007 sa mimo manželstva narodilo takmer 16-tisíc detí, do roku 2016 ich absolútny počet vzrástol na viac ako 23-tisíc.
Z hľadiska štruktúry ide za posledných 10 rokov o nárast vyšší ako 11 bodov, čo znamená, že v roku 2016 sa mimo manželstva narodilo až 40 % detí.

T 14 Živonarodení v SR podľa poradia a legitimity, 2007 – 2016

Rok	Živonarodení spolu	v tom v poradí					Živonarodení mimo manželstva
		1	2	3	4	5+	
2007	54 424	25 697	17 435	6 139	2 195	2 958	15 666
2008	57 360	27 857	17 958	6 289	2 318	2 938	17 287
2009	61 217	29 444	19 565	6 872	2 353	2 983	19 324
2010	60 410	29 537	18 897	6 756	2 284	2 936	19 912
2011	60 813	30 463	18 749	6 495	2 195	2 911	20 703
2012	55 535	25 234	19 016	6 365	2 176	2 744	19 632
2013	54 823	25 113	18 773	6 252	2 103	2 582	20 276
2014	55 033	25 335	18 687	6 250	2 059	2 702	21 431
2015	55 602	25 570	18 990	6 347	2 076	2 619	21 785
2016	57 557	26 685	19 708	6 499	2 106	2 559	23 136
	štruktúra (v %)						
2007	100,0	47,2	32,0	11,3	4,0	5,4	28,8
2008	100,0	48,6	31,3	11,0	4,0	5,1	30,1
2009	100,0	48,1	32,0	11,2	3,8	4,9	31,6
2010	100,0	48,9	31,3	11,2	3,8	4,9	33,0
2011	100,0	50,1	30,8	10,7	3,6	4,8	34,0
2012	100,0	45,4	34,2	11,5	3,9	4,9	35,4
2013	100,0	45,8	34,2	11,4	3,8	4,7	37,0
2014	100,0	46,0	34,0	11,4	3,7	4,9	38,9
2015	100,0	46,0	34,2	11,4	3,7	4,7	39,2
2016	100,0	46,4	34,2	11,3	3,7	4,4	40,2

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Najviac detí sa narodilo matkám s vysokoškolským vzdelaním

V roku 2016 sa najviac detí narodilo matkám s ukončeným vysokoškolským vzdelaním (39,1 %). Tieto matky dominujú u detí narodených v prvom a druhom poradí. Takmer tretinový podiel na živonarodených majú matky s ukončeným stredoškolským vzdelaním s maturitou (32,1 %). Pri vyšších poradiach živonarodených detí sú podiely vyššie u matiek s nižším vzdelaním. U detí narodených v piatom a vyššom poradí jednoznačne dominujú matky so základným vzdelaním.

G 13 Živonarodení podľa poradia a najvyššieho vzdelania matky v SR, 2016

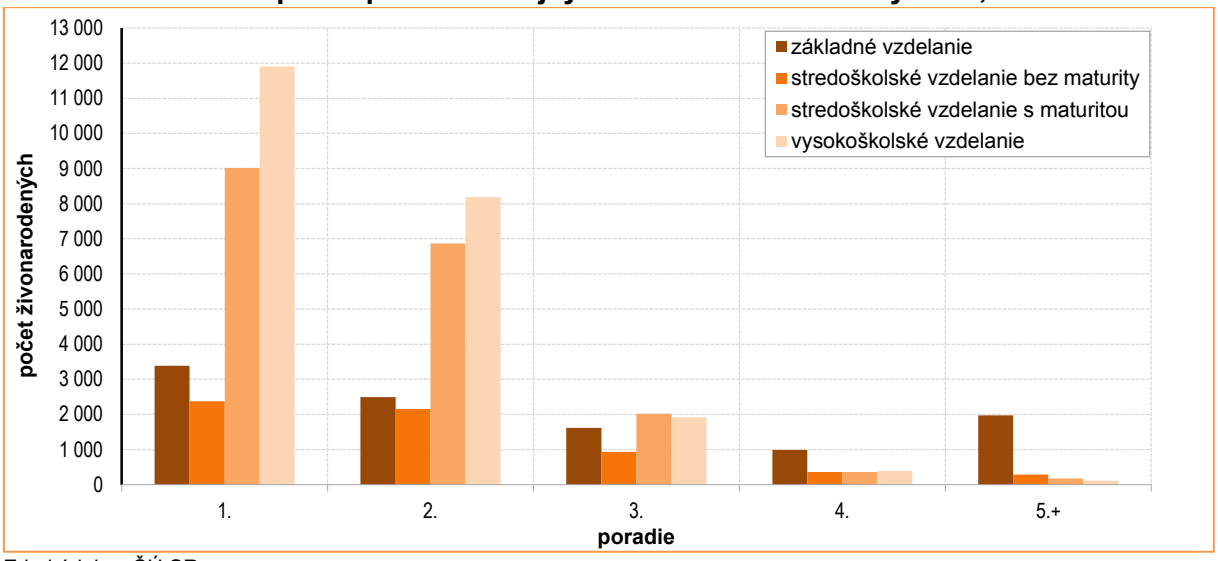

Zdroj údajov: ŠÚ SR

2.4 Potratovosť

V roku 2016 bolo ukončených potratom 15 277 tehotenstiev.

Potratovosť má klesajúci trend

Prijatím zákona č. 65/1957 Zb. o umelom prerušení tehotnosti sa na Slovensku začala vykonávať evidencia uskutočnených umelých prerušení tehotenstva. Počty vykonaných umelých potratov mali rastúci trend s vyvrcholením v 80-tych rokoch, maximum bolo zaznamenané v roku 1988 s počtom 51-tisíc tehotenstiev ukončených umelým potratom. V 90-tych rokoch nastal prudký pokles evidovaných umelých prerušení tehotenstva, v posledných rokoch sa však tento trend spomalil.

G 14 Vývoj potratovosti v SR, 1958* – 2016

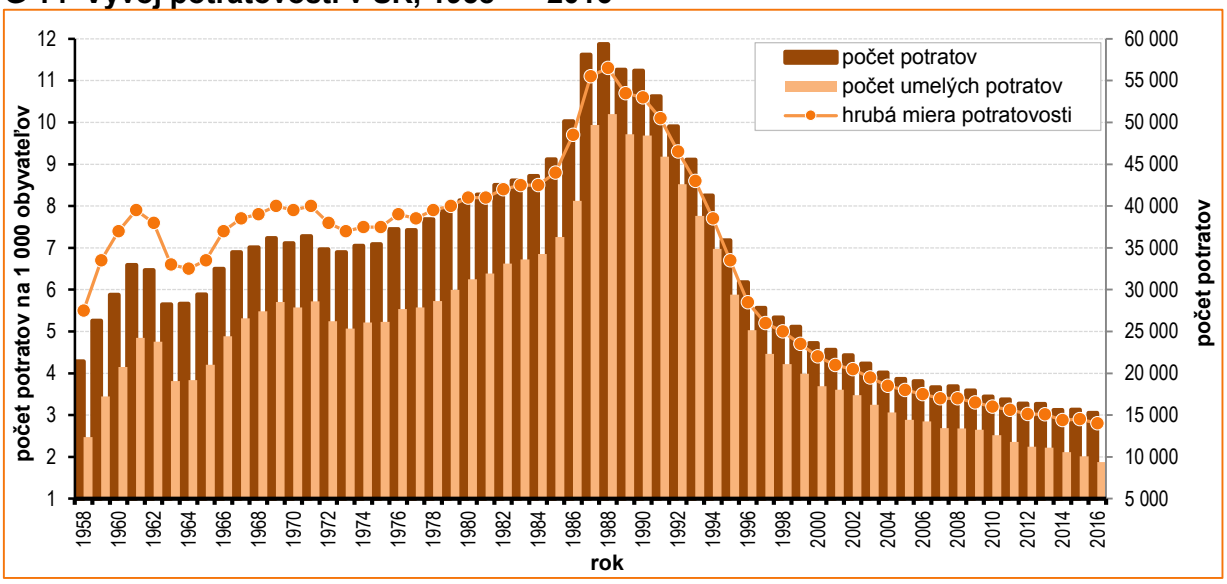

* Začiatok platnosti zákona č. 68/1957 Zb. o umelom prerušení tehotnosti.
Zdroj údajov: ŠÚ SR

Počet umelých potratov klesá, spontánne potraty majú rastúci trend

V roku 2016 bolo zaznamenaných 15 277 potratov, v tom 9 390 umelých a 5 887 spontánnych potratov.

T 15 Vybrané charakteristiky potratovosti v SR, 2007 – 2016

Ukazovateľ	Rok									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Potraty spolu	18 318	18 452	17 935	17 218	16 872	16 377	16 347	15 615	15 637	15 277
v tom										
umelé*	13 424	13 394	13 240	12 582	11 789	11 214	11 105	10 582	10 058	9 390
%	73,3	72,6	73,8	73,1	69,9	68,5	67,9	67,8	64,3	61,5
spontánne	4 894	5 058	4 695	4 636	5 083	5 163	5 242	5 033	5 579	5 887
%	26,7	27,4	26,2	26,9	30,1	31,5	32,1	32,2	35,7	38,5
Potraty na 1 000 obyvateľov	3,4	3,4	3,3	3,2	3,1	3,0	3,0	2,9	2,9	2,8
Potraty na 100 narodených	33,5	32,0	29,2	28,4	27,7	29,4	29,7	28,3	28,0	26,5

* Umelé potraty zahŕňajú umelé prerušenia tehotenstva, mimomaternicové tehotenstvá a iné
Zdroj údajov: ŠÚ SR

Počet potratov za posledných 10 rokov poklesol o viac ako 3-tisíc. Umelé potraty klesli o 4-tisíc, medziročne o 668 potratov.

Naopak, spontánna potratovosť má rastúci trend s medziročným nárastom o 308 potratov a oproti roku 2007, tzn. od začiatku sledovaného obdobia, bol počet spontánnych potratov vyšší o takmer 1 000, čo predstavuje 20 %-tné zvýšenie.

Z hľadiska celkovej štruktúry potratov predstavovali v roku 2016 umelé potraty 61,5 %. Nižší podiel (58 %) tvorili len v roku 1958, t. j., v prvom roku ich evidencie.

Priemerný vek ženy pri potrate sa zvyšuje

V roku 2016 bol priemerný vek ženy pri potrate 31 rokov, s nárastom za ostatných desať rokov o 1,3 roka. Vek pri umelom prerušení tehotenstva zostal medziročne nezmenený (30,9 roka). Priemerný vek ženy pri spontánnom potrate dosiahol 31,2 roka.

G 15 Vývoj potratovosti v SR podľa veku ženy a druhu potratu v rokoch 2007 a 2016

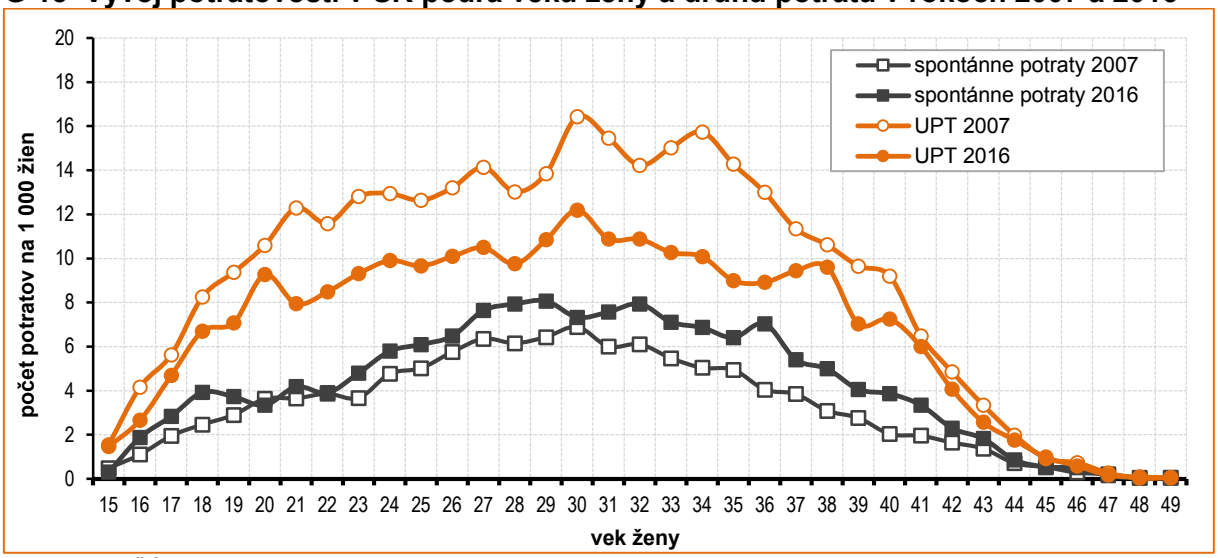

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Najviac potratov bolo zaznamenaných medzi 30- až 34-ročnými ženami

Počas celého sledovaného obdobia bola najvyššia potratovosť vo vekovej kategórii 30 – 34-ročných žien. Na tisíc žien v tomto veku pripadalo 18 potratov. Medziročne potratovosť vzrástla len mierne o 0,2 bodu vo vekových skupinách 20 – 24 a 25 – 29 rokov. Vo vyšších vekoch potratovosť klesala, prípadne stagnovala.

Takmer 90 % zo všetkých umelých potratov podstúpili slobodné a vydaté ženy. V roku 2007 podstúpilo interrupciu 38,5 % slobodných žien, do roku 2016 ich podiel vzrástol na 49,3 % (s priemerným vekom 27,5 roka). Naopak, podiel vydatých žien od roku 2007 poklesol z 51,9 % na 40,9 % v roku 2016 (s priemerným vekom 33,6 roka).

Z hľadiska počtu detí podstúpilo interrupciu 31,4 % bezdetných žien, nasledovali matky s už jedným živonarodeným dieťaťom (28,4 %) a matky s dvoma deťmi (25,6 %).

Podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania v roku 2016 interrupciu podstúpilo najviac žien so stredoškolským vzdelaním s maturitou (40,7 %), potom ženy so základným vzdelaním (21,3 %) a vysokoškolsky vzdelané ženy (20,0 %). Najmenší podiel tvorili ženy so stredoškolským vzdelaním bez maturity, s podielom 18,0 %.

T 16 Potraty a potratovosť podľa veku žien v SR, 2007 – 2016

Vek matky	Rok									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	potraty									
– 14	20	20	21	20	26	20	27	9	24	27
15 – 19	1 483	1 523	1 439	1 358	1 279	1 084	1 072	986	1 037	984
20 – 24	3 437	3 366	3 119	2 878	2 733	2 594	2 506	2 332	2 332	2 249
25 – 29	4 414	4 392	4 302	4 016	3 933	3 755	3 728	3 496	3 445	3 423
30 – 34	4 734	4 660	4 594	4 508	4 326	4 324	4 199	3 902	4 014	3 854
35 – 39	2 858	3 105	3 155	3 133	3 255	3 272	3 403	3 315	3 272	3 176
40 – 44	1 251	1 258	1 175	1 201	1 209	1 224	1 312	1 446	1 403	1 446
45 – 49	119	126	123	103	108	102	95	125	104	114
50+	2	2	7	1	3	2	5	4	6	4
Spolu 15 – 49	**18 296**	**18 430**	**17 907**	**17 197**	**16 843**	**16 355**	**16 315**	**15 602**	**15 607**	**15 246**
	potraty na 1 000 žien									
15 – 19	7,7	8,1	7,9	7,7	7,7	6,9	7,1	6,8	7,4	7,2
20 – 24	16,0	15,9	15,0	14,2	13,9	13,5	13,3	12,8	13,3	13,5
25 – 29	19,3	19,4	19,3	18,2	18,4	17,8	17,9	17,1	17,2	17,4
30 – 34	21,3	20,5	20,0	19,5	19,4	19,5	19,2	18,1	18,8	18,2
35 – 39	15,6	16,3	15,9	15,1	15,5	15,1	15,4	14,9	14,7	14,4
40 – 44	6,7	6,8	6,5	6,7	6,8	6,8	7,0	7,5	7,0	6,9
45 – 49	0,6	0,7	0,6	0,5	0,6	0,6	0,5	0,7	0,6	0,6
Spolu 15 – 49	**12,8**	**13,0**	**12,7**	**12,2**	**12,3**	**12,0**	**12,1**	**11,6**	**11,7**	**11,6**

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Počet tehotenstiev ukončených potratom klesá

Počet ukončených tehotenstiev, v porovnaní s rokom 2007, zostal v roku 2016 takmer nezmenený (73-tisíc). Vzrástol však počet tehotenstiev ukončených narodením.

V roku 2016 tvorili tehotenstvá ukončené narodením 79 %, čo je najvyššia hodnota tohto podielu v sledovanom období (2007 – 2016). V roku 2016 bolo tak zo 100 ukončených tehotenstiev 79 ukončených pôrodom, 13 umelým potratom a 8 spontánnym potratom.

T 17 Ukončené tehotenstvá v SR, 2007 – 2016

Rok	Ukončené tehotenstvá*			Zo 100 tehotenstiev bolo ukončených	
	narodením	potratom	spolu	narodením	potratom
2007	54 631	18 318	72 949	74,9	25,1
2008	57 586	18 452	76 038	75,7	24,3
2009	61 445	17 935	79 380	77,4	22,6
2010	60 599	17 218	77 817	77,9	22,1
2011	61 003	16 872	77 875	78,3	21,7
2012	55 715	16 377	72 092	77,3	22,7
2013	54 986	16 347	71 333	77,1	22,9
2014	55 199	15 615	70 814	77,9	22,1
2015	55 786	15 637	71 423	78,1	21,9
2016	57 717	15 277	72 994	79,1	20,9

* Ukončené tehotenstvá sú definované ako súčet počtu živonarodených a mŕtvonarodených detí a potratov.
Zdroj údajov: ŠÚ SR

2.5 Úmrtnosť

V roku 2016 zomrelo 52 351 obyvateľov.

Počet úmrtí medziročne klesol

Úmrtnosť na Slovensku zaznamenala po minuloročnom náraste mierny pokles, zomrelo 52 351 obyvateľov, v tom bolo 26 764 mužov a 25 587 žien.

V sledovanom období (2007 – 2016) sa úmrtnosť pohybovala v rozmedzí 51 – 54-tisíc, maximum dosiahla na začiatku sledovaného obdobia, tzn. v roku 2007 (53 856 úmrtí).

Oproti roku 2007 bol v roku 2016 počet úmrtí nižší 1,5 tisíca. Rovnako klesla aj hrubá miera úmrtnosti, ktorá sa už od roku 2008 udržiava pod úrovňou 10 úmrtí na 1 000 obyvateľov. V roku 2016 dosiahla hodnotu 9,6 ‰, čo znamená medziročný pokles o 0,3 bodu.

G 16 Vývoj úmrtnosti v SR, 1950 – 2016

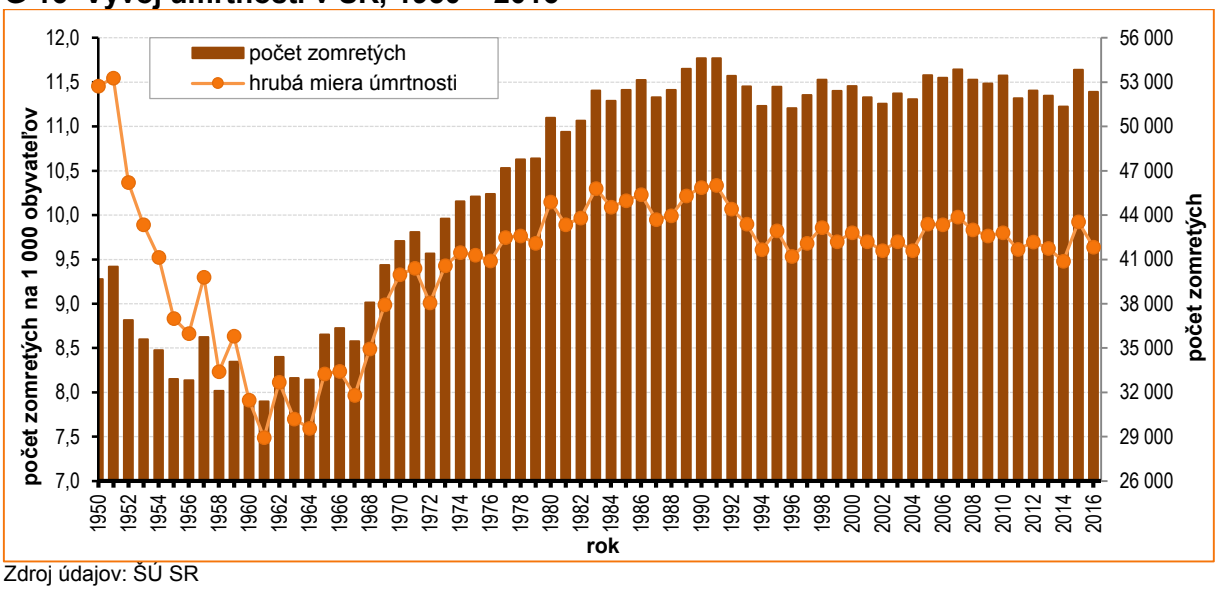

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Nadúmrtnosť mužov pretrváva

V Slovenskej republike dlhodobo pretrváva nadúmrtnosť mužov. V roku 2016 predstavoval podiel úmrtí mužov na celkovom počte úmrtí približne 51 %. Na 1 000 zomretých žien tak pripadlo 1 046 zomretých mužov.

T 18 Vybrané charakteristiky úmrtnosti v SR, 2007 – 2016

Ukazovateľ	Rok									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Počet zomretých spolu	53 856	53 164	52 913	53 445	51 903	52 437	52 089	51 346	53 826	52 351
v tom: muži	28 226	27 994	27 446	27 645	26 797	26 884	26 866	26 499	27 462	26 764
ženy	25 630	25 170	25 467	25 800	25 106	25 553	25 223	24 847	26 364	25 587
Počet zomretých na 1 000 obyvateľov	10,0	9,8	9,8	9,8	9,6	9,7	9,6	9,5	9,9	9,6
Stredná dĺžka života pri narodení (v rokoch)										
muži	70,51	70,85	71,27	71,62	72,17	72,47	72,90	73,19	73,03	73,71
ženy	78,08	78,73	78,74	78,84	79,35	79,45	79,61	80,00	79,73	80,41
rozdiel	7,57	7,88	7,47	7,22	7,18	6,98	6,71	6,80	6,70	6,70

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Nadúmrtnosť mužov sa výraznejšie prejavuje vo vyšších vekových kategóriách. Najvýraznejší rozdiel, až 71,3 % úmrtí, tvorili muži v kategórii 55 – 59 rokov. Od tejto vekovej kategórie sa podiel úmrtí mužskej populácie znižuje. Od kategórie nad 80 rokov už dominuje úmrtnosť žien.

G 17 Úmrtnosť v SR podľa pohlavia a vekových skupín, 2016

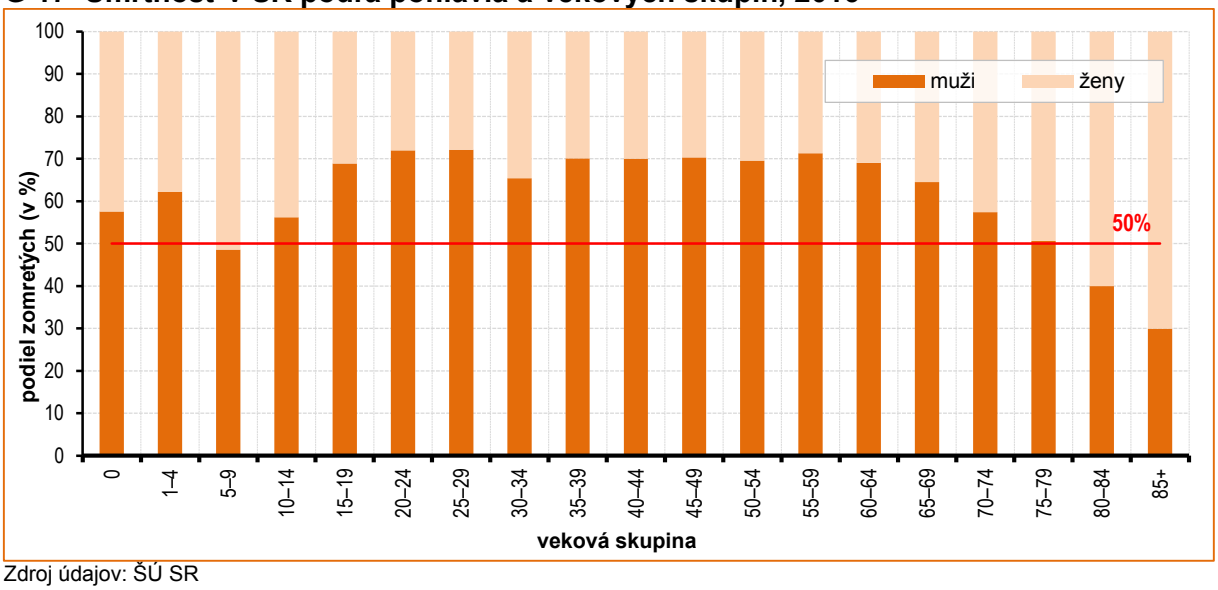

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Stredná dĺžka života pri narodení má rastúci trend

V roku 2016 dosiahla stredná dĺžka života žien pri narodení hodnotu 80,4 roka a stredná dĺžka života mužov pri narodení 73,7 roka. Medziročne obe pohlavia zaznamenali nárast o 0,7 roka.
Za sledovaných 10 rokov vzrástla stredná dĺžka života pri narodení u žien o 2,3 roka, u mužov o 3,2 roka. Významným trendom je znižovanie rozdielu hodnôt strednej dĺžky života pri narodení medzi pohlaviami. V roku 2007 bol rozdiel medzi pohlaviami 7,6 roka, do roku 2016 poklesol na 6,7 roka.

T 19 Dojčenská a novorodenecká úmrtnosť v SR, 2007 – 2016

Ukazovateľ	Rok									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Zomretí do roka										
absolútny počet	334	336	346	344	300	321	301	318	285	311
na 1 000 živonarodených	6,1	5,9	5,7	5,7	4,9	5,8	5,5	5,8	5,1	5,4
Zomretí do 28 dní										
absolútny počet	183	197	188	217	177	185	178	182	181	165
na 1 000 živonarodených	3,4	3,4	3,1	3,6	2,9	3,3	3,2	3,3	3,3	2,9

Zdroj údajov: ŠÚ SR

V roku 2016 sa dojčenská úmrtnosť opäť zvýšila nad hranicu 300 úmrtí. V sledovanom období (2007 – 2016) sa miera dojčenskej úmrtnosti, ktorá vyjadruje počet zomretých do jedného roka na 1 000 živonarodených, pohybovala v rozmedzí 4,9 – 6,1 ‰. V roku 2016 bola jej hodnota 5,4 ‰ a oproti roku 2015 sa znížila o 0,3 bodu. Medziročný pokles zaznamenala aj novorodenecká miera úmrtnosti (zomretí do 28 dní), ktorá sa znížila o 0,4 bodu a dosiahla hodnotu 2,9 ‰. V absolútnom vyjadrení dosiahla

novorodenecká úmrtnosť najnižšiu hodnotu (165 úmrtí) za celé sledované obdobie (2007 – 2016).

Choroby obehovej sústavy sú najčastejšou príčinou úmrtí

Najčastejšími príčinami smrti na Slovensku boli v roku 2016 choroby obehovej sústavy (48,2 %), nádory (25,9 %), choroby dýchacej sústavy (6,9 %), choroby tráviacej sústavy (5,4 %) a vonkajšie príčiny (5,2 %). Tieto príčiny smrti dominujú na Slovensku v celom sledovanom období (2007 – 2016) a spôsobujú 92 – 94 % všetkých úmrtí.

Ostatné príčiny tvoria 8,4 % úmrtí a patria sem choroby močovej a pohlavnej sústavy (912 úmrtí), choroby nervového systému (906 úmrtí), choroby žliaz s vnútorným vylučovaním (783 úmrtí), infekčné choroby (605 úmrtí) a iné.

T 20 Úmrtnosť mužov podľa vybraných príčin smrti v SR, 2007 – 2016

Rok	Príčiny smrti						
	choroby obehovej sústavy	nádory	vonkajšie príčiny	choroby dýchacej sústavy	choroby tráviacej sústavy	ostatné	spolu
	IX	II	XX=(XIX)	X	XI		
muži (absolútne údaje)							
2007	13 505	6 881	2 346	1 838	1 844	1 812	28 226
2008	13 141	6 877	2 570	1 697	1 865	1 844	27 994
2009	12 845	6 782	2 325	1 846	1 793	1 855	27 446
2010	12 859	7 064	2 281	1 840	1 795	1 806	27 645
2011	12 289	7 027	2 133	1 869	1 725	1 754	26 797
2012	12 416	6 936	2 069	1 868	1 768	1 827	26 884
2013	11 720	7 700	2 133	1 915	1 588	1 810	26 866
2014	11 472	7 581	2 055	1 831	1 613	1 947	26 499
2015	11 593	7 633	2 202	2 164	1 722	2 148	27 462
2016	11 293	7 616	1 945	2 004	1 717	2 189	26 764
štruktúra (v %)							
2007	47,9	24,4	8,3	6,5	6,5	6,4	100
2008	46,9	24,6	9,2	6,1	6,7	6,6	100
2009	46,8	24,7	8,5	6,7	6,5	6,8	100
2010	46,5	25,6	8,3	6,7	6,5	6,5	100
2011	45,9	26,2	8,0	7,0	6,4	6,5	100
2012	46,2	25,8	7,7	6,9	6,6	6,8	100
2013	43,6	28,7	7,9	7,1	5,9	6,7	100
2014	43,3	28,6	7,8	6,9	6,1	7,3	100
2015	42,2	27,8	8,0	7,9	6,3	7,8	100
2016	42,2	28,5	7,3	7,5	6,4	8,2	100

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Najvyšší podiel úmrtí mužov (42,2 %) i žien (54,5 %) v roku 2016 je síce stále spojený s chorobami obehovej sústavy, ale trend je klesajúci. U mužov sa podiel úmrtí zapríčinený chorobami obehovej sústavy znížil oproti začiatku sledovaného obdobia (rok 2007) o 5,7 bodu, u žien o 7,1 bodu.

Opačný trend u oboch pohlaví je zaznamenaný pri úmrtiach na nádory. V roku 2016 zomrelo na nádorové ochorenia 28,5 % mužov a 23,2 % žien.
V roku 2016 sa zvýšil aj podiel úmrtí spojených s chorobami dýchacej sústavy, a to u oboch pohlaví oproti roku 2007 približne o 1 bod.

Výraznejšie rozdiely v počte úmrtí podľa pohlavia sa každoročne prejavujú v kategórii vonkajších príčin. U mužov spôsobujú vonkajšie príčiny celkovo 7,3 % úmrtí, u žien 3,1 %.

T 21 Úmrtnosť žien podľa vybraných príčin smrti v SR, 2007 – 2016

Rok	Príčiny smrti						
	choroby obehovej sústavy	nádory	vonkajšie príčiny	choroby dýchacej sústavy	choroby tráviacej sústavy	ostatné	spolu
	IX	II	XX=(XIX)	X	XI		
ženy (absolútne údaje)							
2007	15 784	5 085	622	1 320	1 141	1 678	25 630
2008	15 361	5 115	604	1 284	1 165	1 641	25 170
2009	15 420	5 184	632	1 333	1 158	1 740	25 467
2010	15 682	5 121	666	1 471	1 050	1 810	25 800
2011	15 017	5 044	688	1 400	1 145	1 812	25 106
2012	15 357	5 261	658	1 489	1 075	1 713	25 553
2013	14 470	5 655	693	1 551	1 004	1 850	25 223
2014	13 726	5 888	722	1 448	1 023	2 040	24 847
2015	14 313	6 024	846	1 887	1 094	2 200	26 364
2016	13 947	5 948	792	1 597	1 116	2 187	25 587
štruktúra (v %)							
2007	61,6	19,8	2,4	5,2	4,5	6,5	100
2008	61,0	20,3	2,4	5,1	4,6	6,5	100
2009	60,5	20,4	2,5	5,2	4,5	6,8	100
2010	60,8	19,8	2,6	5,7	4,1	7,0	100
2011	59,8	20,1	2,7	5,6	4,6	7,2	100
2012	60,1	20,6	2,6	5,8	4,2	6,7	100
2013	57,4	22,4	2,7	6,1	4,0	7,3	100
2014	55,2	23,7	2,9	5,8	4,1	8,2	100
2015	54,3	22,8	3,2	7,2	4,1	8,3	100
2016	54,5	23,2	3,1	6,2	4,4	8,5	100

Zdroj údajov: ŠÚ SR

2.6 Sťahovanie

V roku 2016 zmenilo trvalý pobyt v rámci územia Slovenska 95 836 obyvateľov.

Objem vnútorného sťahovania medziročne vzrástol

V roku 2016 zmenilo miesto svojho trvalého bydliska v rámci územia Slovenska takmer 96-tisíc obyvateľov. V porovnaní s predchádzajúcim rokom bol zaznamenaný medziročný nárast objemu vnútorného sťahovania o 5-tisíc osôb, čo predstavuje zvýšenie o 5,5 %.

T 22 Vnútorné sťahovanie obyvateľov SR podľa pohlavia, 2007 – 2016

Rok	Počet sťahujúcich sa vo vnútri územia SR					
	spolu	v tom				na 1 000 obyvateľov spolu
		muži		ženy		
		abs. počet	%	abs. počet	%	
2007	89 718	41 452	46,2	48 266	53,8	16,6
2008	89 097	41 134	46,2	47 963	53,8	16,5
2009	80 474	37 412	46,5	43 062	53,5	14,9
2010	87 877	41 002	46,7	46 875	53,3	16,2
2011	85 347	39 187	45,9	46 160	54,1	15,8
2012	83 127	38 341	46,1	44 786	53,9	15,4
2013	84 563	38 911	46,0	45 652	54,0	15,6
2014	94 039	43 827	46,6	50 212	53,4	17,4
2015	90 831	41 920	46,2	48 911	53,8	16,7
2016	95 836	44 268	46,2	51 568	53,8	17,6

Zdroj údajov: ŠÚ SR

V rámci územia Slovenska prevláda intenzita sťahovania žien

Podiel pohlaví na objeme vnútorného sťahovania zostal v roku 2016 v porovnaní s predchádzajúcim rokom rovnaký, ženy tvorili 54 % a muži 46 %. Tento pomer bol v sledovanom období (2007 – 2016) stabilný.

Na medziročnom náraste vnútorného sťahovania (5 005 osôb) sa významnejšie podieľali ženy, predstavovali 53 % hodnoty nárastu.

Sťahujú sa najmä obyvatelia v produktívnom veku

Podľa vekovej štruktúry sťahujúcich sa v rámci územia Slovenska mala najväčšie zastúpenie skupina obyvateľov v produktívnom veku (15 – 64) a tvorila 73,3 %. Skupina osôb predproduktívneho veku (0 – 14) bola medzi migrujúcimi zastúpená 22,2 %. V poproduktívnom veku je zmena bydliska menej častá a migranti vo veku 65 rokov a viac tvorili menej ako 5 %.

Z hľadiska rodinného stavu migrujúcich v rámci územia Slovenska, viac ako polovicu tvorili slobodní (52,1 %), ženatí a vydaté tvorili takmer 36 %, nasledovali rozvedení (9,4 %) a ovdovení (takmer 3 %).

Najčastejšie uvádzanými dôvodmi zmeny bydliska boli „bytové dôvody“ (35,3 %) a „nasledovanie rodinného príslušníka“ 28,5 %.

Podľa vzdelania migrujúcich osôb prevládalo sťahovanie osôb so stredoškolským vzdelaním s maturitou (31,2 %), ďalej sťahovanie osôb s vysokoškolským vzdelaním (22,8 %) a 22,2 % osôb bez ukončeného základného vzdelania (deti sťahujúce sa s rodičmi).

Prevláda sťahovanie z obce do obce v rámci okresu

Najväčší podiel na objeme vnútornej migrácie mali obyvatelia migrujúci medzi obcami v rámci okresu (44,5 %), migrujúci z okresu do okresu v kraji tvorili 29,6 %. Približne štvrtinu objemu sťahovania tvorili osoby, ktoré sťahovaním prekročili aj hranice kraja (26,0 %).

T 23 Vnútorné sťahovanie obyvateľov SR, 2007 – 2016

Rok	Celkový počet sťahujúcich sa osôb								
	z obce do obce v okrese			z okresu do okresu v kraji			z kraja do kraja		
	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu
	absolútne údaje								
2007	19 440	22 332	41 772	12 190	14 095	26 285	9 822	11 839	21 661
2008	18 973	21 852	40 825	12 068	14 075	26 143	10 093	12 036	22 129
2009	17 199	19 451	36 650	11 016	12 739	23 755	9 197	10 872	20 069
2010	18 999	21 249	40 248	12 235	13 871	26 106	9 768	11 755	21 523
2011	18 336	21 065	39 401	11 527	13 665	25 192	9 324	11 430	20 754
2012	17 731	20 332	38 063	11 208	13 243	24 451	9 402	11 211	20 613
2013	18 136	20 934	39 070	11 220	13 102	24 322	9 555	11 616	21 171
2014	20 193	22 833	43 026	12 855	14 671	27 526	10 779	12 708	23 487
2015	18 786	21 306	40 092	12 382	14 660	27 042	10 752	12 945	23 697
2016	19 846	22 763	42 609	13 038	15 303	28 341	11 384	13 502	24 886
	sťahujúci sa na 1 000 obyvateľov								
2007	7,4	8,0	7,7	4,7	5,1	4,9	3,7	4,3	4,0
2008	7,2	7,9	7,6	4,6	5,1	4,8	3,8	4,3	4,1
2009	6,5	7,0	6,8	4,2	4,6	4,4	3,5	3,9	3,7
2010	7,2	7,6	7,4	4,6	5,0	4,8	3,7	4,2	4,0
2011	7,0	7,6	7,3	4,4	4,9	4,7	3,5	4,1	3,8
2012	6,7	7,3	7,0	4,3	4,8	4,5	3,6	4,0	3,8
2013	6,9	7,5	7,2	4,3	4,7	4,5	3,6	4,2	3,9
2014	7,6	8,2	7,9	4,9	5,3	5,1	4,1	4,6	4,3
2015	7,1	7,7	7,4	4,7	5,3	5,0	4,1	4,7	4,4
2016	7,5	8,2	7,8	4,9	5,5	5,2	4,3	4,9	4,6

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Slovenská republika je od roku 1993 migračne ziskovou krajinou

T 24 Zahraničné sťahovanie obyvateľov SR, 2007 – 2016

Ukazovateľ	Rok									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Objem sťahovania	10 455	10 470	8 325	7 161	6 692	7 422	7 919	9 001	10 867	11 487
Prisťahovaní	8 624	8 765	6 346	5 272	4 829	5 419	5 149	5 357	6 997	7 686
Vysťahovaní	1 831	1 705	1 979	1 889	1 863	2 003	2 770	3 644	3 870	3 801
Saldo sťahovania	6 793	7 060	4 367	3 383	2 966	3 416	2 379	1 713	3 127	3 885

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Saldo zahraničného sťahovania je kladné, a to od roku 1993. V sledovanom období (2007 – 2016) jeho vývoj nenadobudol jednoznačný trend. Medziročne stúpa od roku 2012. V roku 2016 uvedenú hodnotu ovplyvnil najmä vyšší počet prisťahovaných osôb, ktorý bol medziročne vyšší o 0,7 tisíca osôb a tvoril 67 % objemu sťahovania. Počet vysťahovaných zaznamenal oproti predchádzajúcemu roku mierny pokles, a predstavoval 3,8 tisíca osôb.

G 18 Vývoj zahraničnej migrácie obyvateľstva v SR, 1950 – 2016

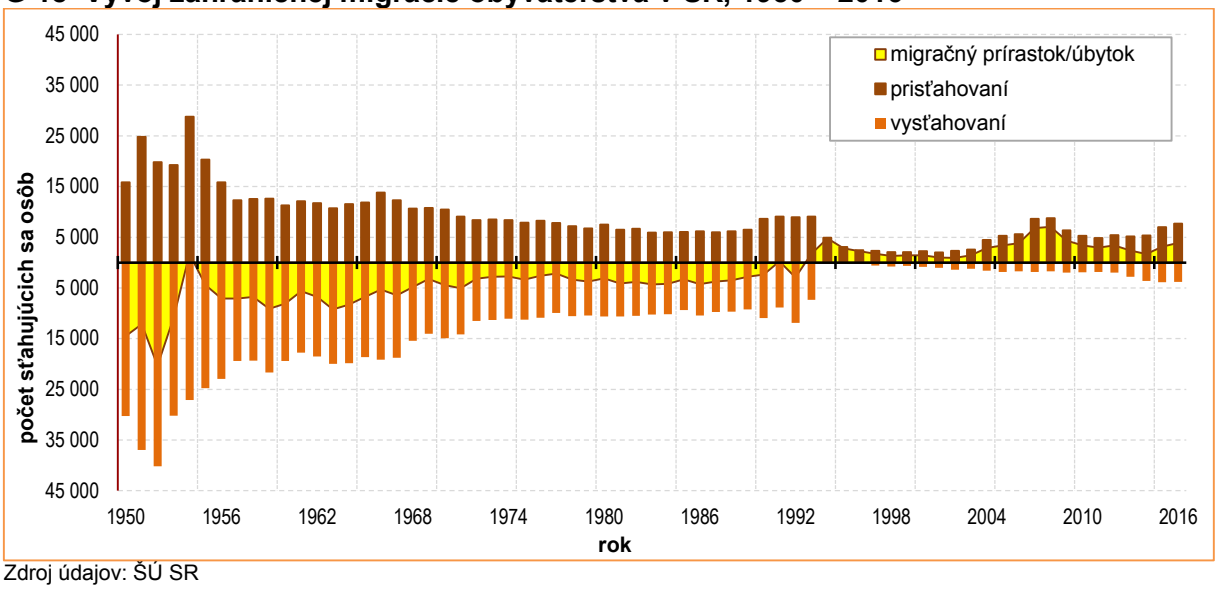

Zdroj údajov: ŠÚ SR

V zahraničnej migrácii dlhodobo prevláda migrácia v rámci európskych krajín

Na zahraničnej migrácii sa dlhodobo najviac podieľajú obyvatelia, ktorí sa sťahujú „z“ a „do“ krajín starého kontinentu. V roku 2016 tvorili imigranti z európskych krajín 90,2 % všetkých prisťahovaných na území Slovenskej republiky. V danom roku sa zmenilo zastúpenie kontinentov v imigrácii, keď sa druhou najpočetnejšou skupinou vysielajúcich štátov stala Ázia (4,6 %), čo ovplyvnil najmä vyšší počet osôb z Iraku, ktorým bola udelená medzinárodná ochrana, a s tým súvisiaci povolený trvalý pobyt na území Slovenskej republiky. Podiel imigrantov z amerického kontinentu oproti predchádzajúcemu roku mierne klesol (3,8 %).

Z hľadiska početnosti sa najviac obyvateľov prisťahovalo z Českej republiky (1 651), Spojeného kráľovstva (952), Rakúska (603), Maďarska (497), Rumunska (479), Nemecka (448) a Ukrajiny (325). Najviac osôb z Ázie sa prisťahovalo z Iraku (150). Americký kontinent najviac prezentovali imigranti zo Spojených štátov (179 osôb) a Kanady (66 osôb).

Európske štáty boli hlavnými cieľovými krajinami aj pre 90,6 % emigrantov zo Slovenska. Najviac obyvateľov Slovenskej republiky sa vysťahovalo do Českej republiky (1 223), Rakúska (877), Nemecka (327), Spojeného kráľovstva (285) a Švajčiarska (177). Do krajín Ameriky odišlo zo Slovenska 4,2 % emigrantov (91 osôb do USA, 56 do Kanady a 14 do ostatných amerických krajín). Ázia sa stala novým kontinentom pobytu pre 4,1 % emigrantov zo Slovenska, najviac osôb sa vysťahovalo do Spojených arabských emirátov (68) a Iraku (35).

3. Demografické štruktúry

3.1 Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia

K 31. 12. 2016 žilo v Slovenskej republike 2 651 684 mužov a 2 783 659 žien.

Vzájomný pomer mužov a žien je stabilný

Pomer mužov a žien (49 : 51) je v slovenskej populácii dlhodobo stabilný. Výnimkou nebol ani rok 2016, ženy tvorili 51,2 % populácie Slovenska.
Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia je determinovaná biologickými i sociálnymi faktormi. Počet narodených chlapcov je vždy vyšší ako počet narodených dievčat. Táto prevaha je postupne eliminovaná nadúmrtnosťou mužov a vyššou strednou dĺžkou života žien. V roku 2016 tak pripadalo na 1 000 mužov 1 050 žien.

T 25 Charakteristiky štruktúry obyvateľov podľa pohlavia v SR, 2007 – 2016

Ukazovateľ	Rok									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Podiel žien (v %)	51,43	51,41	51,39	51,39	51,30	51,28	51,27	51,26	51,24	51,21
Počet žien na 1 000 mužov	1 059	1 058	1 057	1 057	1 054	1 053	1 052	1 052	1 051	1 050
Počet narodených chlapcov na 1 000 narodených dievčat	1 052	1 048	1 066	1 023	1 048	1 068	1 049	1 044	1 064	1 051

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Muži majú početnú prevahu do vekovej kategórie 45 – 49 rokov

V štruktúre obyvateľstva podľa pohlavia muži prevládajú do vekovej kategórie 45 – 49 rokov vrátane. Najvyšší podiel majú vo vekovej kategórii 35 – 39 rokov, kde tvoria 51,5 %. V kategóriách 50 a viac rokov začína a so zvyšujúcim sa vekom narastá početná prevaha žien. Najvýraznejší podiel žien je vo vekovej kategórii 85-ročných a starších, kde tvoria 72,1 %.

G 19 Index femininity v SR, 2016

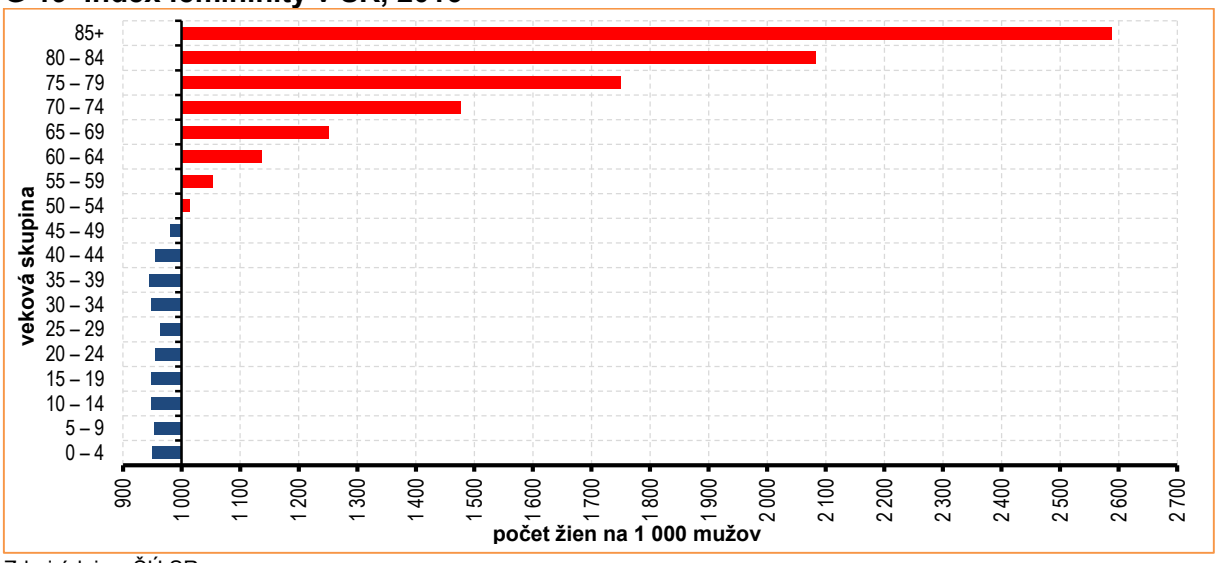

Zdroj údajov: ŠÚ SR

3.2 Štruktúra obyvateľstva podľa veku

K 31. 12. 2016 žilo na území Slovenskej republiky 840-tisíc detí, 3,8 milióna obyvateľov v produktívnom veku a 815-tisíc starších ako 65 rokov.

Podiel obyvateľstva staršieho ako 65 rokov sa zvyšuje

Najpočetnejšiu vekovú skupinu, 3,8 milióna obyvateľov, tvorila skupina obyvateľov v produktívnom veku (15 – 64 rokov), čo predstavuje 70 % celkovej populácie. Medziročne sa tento podiel síce znížil len o necelý 1 bod, avšak počas sledovaného obdobia (2007 – 2016) sa jej podiel znížil takmer o 3 body. Tento pokles je dôsledkom postupného presúvania početných ročníkov narodených v 50-tych rokoch 20. storočia do poproduktívnej skupiny. Jeho prejavom je zvyšovanie početnosti vekovej skupiny 65-ročných a starších. Na začiatku sledovaného obdobia, v roku 2007, bol počet ľudí v poproduktívnom veku takmer o 170-tisíc nižší než v roku 2016 a tvoril 12 %. V súčasnosti tvorí poproduktívne obyvateľstvo už 15 % populácie Slovenska.

G 20 Veková štruktúra obyvateľstva SR, 2007 a 2016

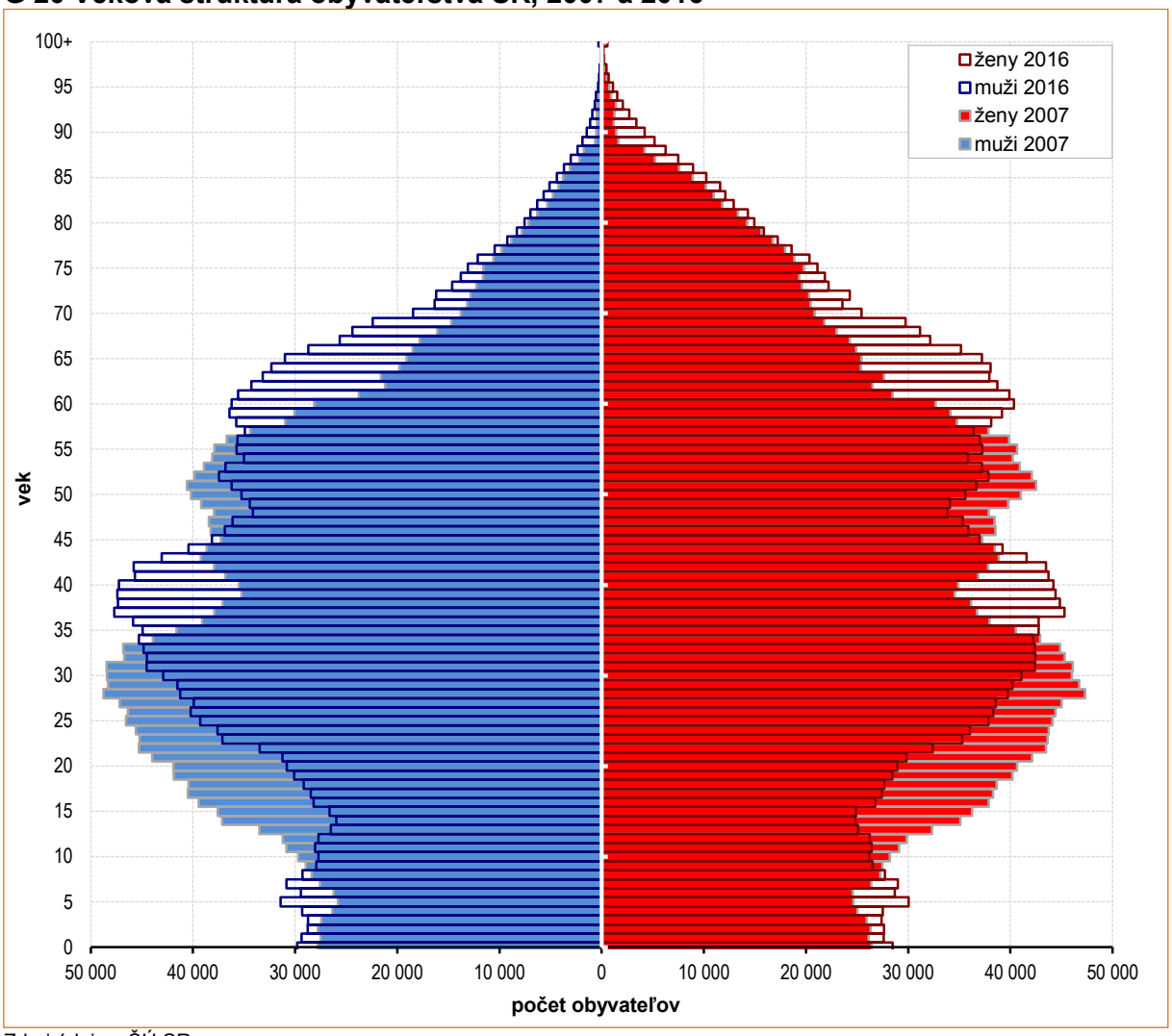

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Predproduktívna zložka obyvateľstva je na úrovni 15 % celkového počtu obyvateľov. Oproti roku 2007 bol v roku 2016 počet obyvateľov v predproduktívnom veku nižší približne o 11-tisíc (0,3 bodu). Pozitívom je medziročný nárast, takmer o 8,2 tisíca

osôb. Tento nárast bol v sledovanom období (2007 – 2016) najvyšší v rámci medziročných porovnaní.

T 26 Vekové skupiny obyvateľov SR, 2007 – 2016

Veková skupina	Rok									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	počet obyvateľov									
0 – 14	851 044	836 069	831 320	830 457	832 572	830 576	829 925	830 181	832 043	840 228
15 – 64	3 903 172	3 921 880	3 928 471	3 932 092	3 881 088	3 870 038	3 852 888	3 834 289	3 810 273	3 780 456
65+	646 782	654 305	665 134	672 724	690 662	710 222	733 136	756 879	783 936	814 659
Spolu	5 400 998	5 412 254	5 424 925	5 435 273	5 404 322	5 410 836	5 415 949	5 421 349	5 426 252	5 435 343
	štruktúra (v %)									
0 – 14	15,76	15,45	15,32	15,28	15,41	15,35	15,32	15,31	15,33	15,46
15 – 64	72,27	72,46	72,42	72,34	71,81	71,52	71,14	70,73	70,22	69,55
65+	11,98	12,09	12,26	12,38	12,78	13,13	13,54	13,96	14,45	14,99

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Populácia Slovenska intenzívne starne

Populácia Slovenskej republiky starne v podstate od konca 50. rokov dvadsiateho storočia, ale výraznú intenzitu nadobudol tento proces od 90. rokov minulého storočia. Napriek tomu, že v roku 2016 sa narodilo najviac detí za posledných 5 rokov a pôrodnosť má stúpajúci charakter, jej hodnoty sú stále na nízkej úrovni. Prejavom starnutia populácie sú zmeny štruktúry obyvateľstva, zvyšujúci sa priemerný vek obyvateľstva, zvyšujúce sa hodnoty syntetických ukazovateľov.

T 27 Ukazovatele veku populácie SR, 2007 – 2016

Ukazovateľ	Pohlavie	Rok									
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
priemerný vek	muži	36,34	36,61	36,84	37,09	37,41	37,68	37,96	38,24	38,50	38,74
	ženy	39,54	39,81	40,05	40,28	40,61	40,87	41,15	41,43	41,68	41,91
	spolu	37,99	38,25	38,49	38,73	39,05	39,32	39,60	39,87	40,13	40,37
mediánový vek	muži	34,60	35,00	35,40	35,80	36,30	36,70	37,10	37,60	38,00	38,40
	ženy	38,00	38,30	38,60	38,90	39,40	39,70	40,10	40,60	41,00	41,40
	spolu	36,20	36,50	36,90	37,20	37,70	38,20	38,60	39,00	39,40	39,80
index starnutia *	muži	55,25	56,93	58,23	59,06	60,89	63,16	65,68	68,23	71,06	73,75
	ženy	97,83	100,67	102,94	104,07	106,20	109,07	112,20	115,34	118,62	121,39
	spolu	76,00	78,26	80,01	81,01	82,96	85,51	88,34	91,17	94,22	96,96
index ekonomického zaťaženia **											
	spolu	38,37	38,00	38,09	38,23	39,25	39,81	40,57	41,39	42,41	43,77

* počet osôb vo veku 65 rokov a viac na 100 detí vo veku 0 – 14 rokov
** počet detí vo veku 0 – 14 rokov a osôb vo veku 65 rokov a viac na 100 osôb vo veku 15 – 64 rokov
Zdroj údajov: ŠÚ SR

Priemerný vek obyvateľstva je druhý rok po sebe nad hodnotou 40 rokov, v roku 2016 dosiahol hodnotu 40,4 roka. Priemerný vek mužov je v porovnaní s priemerným vekom žien približne o 3 roky nižší. Ženy dosahujú v priemere už takmer 42 rokov, muži necelých 39.

Zvyšuje sa aj mediánový vek obyvateľstva, celkovo sa za populáciu Slovenska zvýšil z 36,2 roka v roku 2007 na 39,8 roka v roku 2016. Z hľadiska pohlaví polovica ženskej

populácie je už staršia ako 41,4 roka a polovica mužskej populácie staršia ako 38,4 roka.

Index starnutia sa v sledovanom období (2007 – 2016) zvýšil približne o 21 bodov, takže v roku 2016 pripadalo na 100 osôb vo veku 0 – 14 rokov takmer 97 osôb 65-ročných a starších. V ženskej populácii je hodnota indexu starnutia nad hranicou 100 % už od roku 2008. V roku 2016 bol index starnutia u žien 121,4 %, u mužov 73,8 %. V rámci ženskej populácie teda prevažuje poproduktívna zložka nad predproduktívnou, a to od roku 2008.

Kontinuálne sa zvyšuje aj index ekonomického zaťaženia, v roku 2016 došlo medziročne k nárastu o 1,4 bodu. Počas sledovaných 10 rokov sa jeho hodnota zvýšila z 38,4 (2007) na 43,8 v roku 2016. To znamená, že na 100 obyvateľov v produktívnom veku (15 – 64-roční) pripadalo 44 obyvateľov v neproduktívnom veku (0 – 14-roční a 65 a viac roční).

3.3 Štruktúra obyvateľstva podľa rodinného stavu

Počet obyvateľov žijúcich v manželstve klesá

Štruktúra obyvateľstva SR podľa rodinného stavu sa za posledných 10 rokov významne nezmenila. Zvyšujú sa však podiely rozvedených mužov i žien na úkor zosobášených.

G 21 Obyvateľstvo SR podľa rodinného stavu a veku, 2016

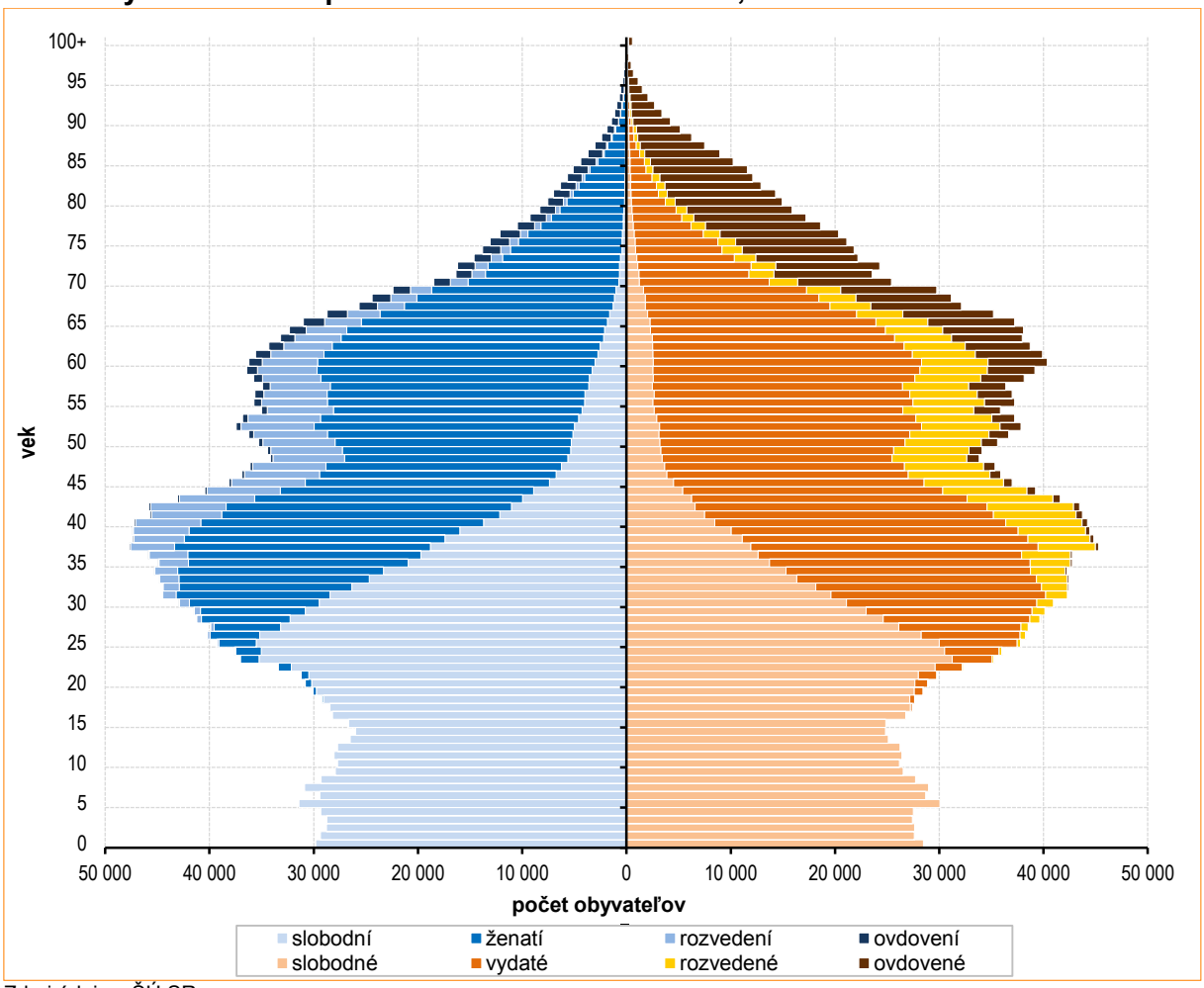

Zdroj údajov: ŠÚ SR

V rámci štruktúry podľa rodinného stavu dominovali medzi mužmi v roku 2016 slobodní (48,4 %) pred ženatými (41,3 %), rozvedenými (8,0 %) a ovdovenými (2,2 %). Populáciu žien v roku 2016 tvorilo najviac vydatých žien (40,2 %), ďalej slobodných (39,1 %), ovdovených (11,2 %) a rozvedených (9,5 %). Medziročné rozdiely v týchto štruktúrach boli len minimálne.

Z hľadiska veku v mužskej populácii v roku 2016 dominovali slobodní do veku 34 rokov. Celkovo tvorili slobodní muži vo veku 18 – 34 rokov takmer 80 %. Slobodné ženy mali najväčšie zastúpenie do 30 rokov, vo veku 18 – 30 ročných bolo slobodných viac ako 78 % žien. Ženatí muži dominujú vo vekových skupinách 35 – 90-ročných, vydaté ženy vo vekových skupinách 31 – 72-ročných. Od veku 91 a viac ročných majú najväčšie zastúpenie ovdovení muži, ovdovené ženy dominujú už od veku 73 rokov. Najvyšší podiel rozvedených mužov v roku 2016 bol v skupine 48-ročných (20,1 %), u žien vo veku 46 rokov (21,9 %).

T 28 Štruktúra obyvateľstva SR podľa rodinného stavu, 2007 – 2016

Rodinný stav	Rok									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Muži	počet osôb (v tis.)									
slobodní	1 249,7	1 253,8	1 260,5	1 266,5	1 255,9	1 260,0	1 271,2	1 275,9	1 279,8	1 284,1
ženatí	1 196,5	1 194,9	1 191,0	1 186,6	1 126,4	1 123,4	1 107,6	1 101,6	1 097,9	1 096,5
rozvedení	134,3	140,9	147,7	154,0	188,7	193,7	200,7	205,6	209,6	212,7
ovdovení	42,6	40,2	37,8	35,2	60,7	58,9	59,6	59,1	58,8	58,5
spolu	**2 623,1**	**2 629,8**	**2 636,9**	**2 642,2**	**2 631,8**	**2 636,0**	**2 639,1**	**2 642,3**	**2 646,1**	**2 651,7**
Muži	štruktúra (v %)									
slobodní	47,6	47,7	47,8	47,9	47,7	47,8	48,2	48,3	48,4	48,4
ženatí	45,6	45,4	45,2	44,9	42,8	42,6	42,0	41,7	41,5	41,3
rozvedení	5,1	5,4	5,6	5,8	7,2	7,3	7,6	7,8	7,9	8,0
ovdovení	1,6	1,5	1,4	1,3	2,3	2,2	2,3	2,2	2,2	2,2
Ženy	počet osôb (v tis.)									
slobodné	1 070,4	1 072,9	1 078,4	1 084,7	1 070,8	1 074,0	1 081,2	1 084,2	1 085,6	1 087,8
vydaté	1 203,9	1 200,6	1 195,9	1 190,7	1 137,8	1 134,2	1 124,5	1 120,6	1 119,0	1 119,4
rozvedené	185,2	193,2	201,5	209,2	236,2	242,3	250,1	255,9	260,6	264,5
ovdovené	318,4	315,7	312,3	308,5	327,7	324,3	321,0	318,4	315,0	312,0
spolu	**2 777,9**	**2 782,5**	**2 788,0**	**2 793,0**	**2 772,6**	**2 774,9**	**2 776,9**	**2 779,0**	**2 780,2**	**2 783,7**
Ženy	štruktúra (v %)									
slobodné	38,5	38,6	38,7	38,8	38,6	38,7	38,9	39,0	39,0	39,1
vydaté	43,3	43,2	42,9	42,6	41,0	40,9	40,5	40,3	40,3	40,2
rozvedené	6,7	6,9	7,2	7,5	8,5	8,7	9,0	9,2	9,4	9,5
ovdovené	11,5	11,3	11,2	11,0	11,8	11,7	11,6	11,5	11,3	11,2

Zdroj údajov: ŠÚ SR

V štruktúre populácie podľa rodinného stavu a národnosti je viditeľná podobnosť rodinného správania slovenského a maďarského obyvateľstva, ktorých podiely sú približne rovnaké. Naopak, rómska populácia sa oproti slovenskej odlišuje vo všetkých štruktúrach rodinného stavu.

G 22 Štruktúra obyvateľstva v SR podľa rodinného stavu a národnosti, 2016

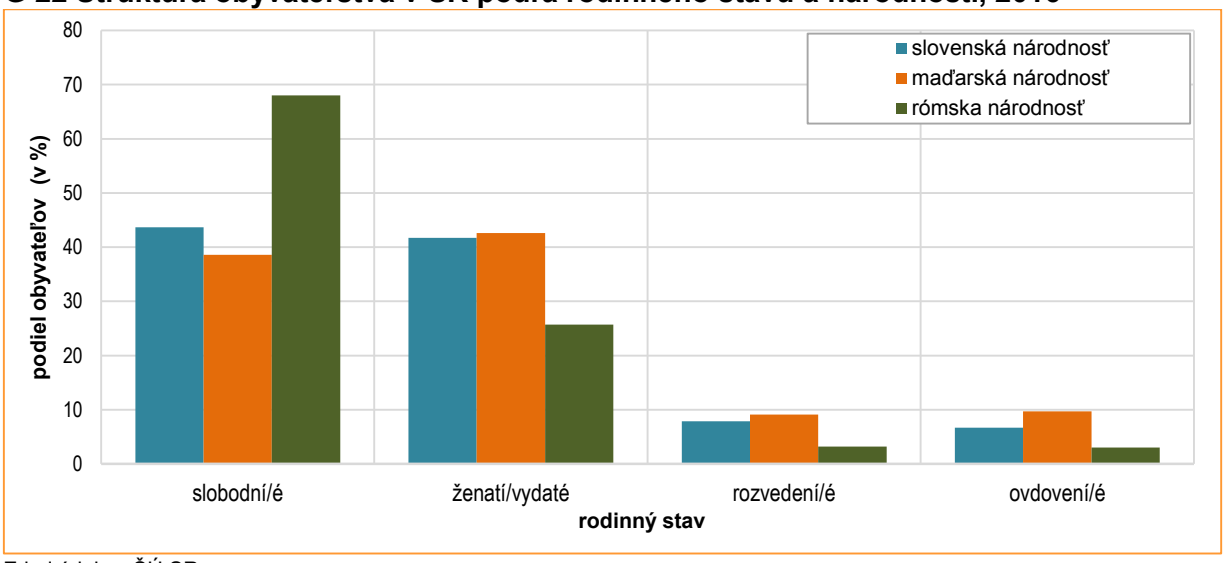

Zdroj údajov: ŠÚ SR

3.4 Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti

K 31. 12. 2016 žilo v Slovenskej republike 4 421 538 obyvateľov slovenskej národnosti.

Slovenská národnosť tvorí viac ako 80 % populácie Slovenska

Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti je relatívne stabilná. Podiel slovenskej národnosti sa v období rokov 2007 – 2016 pohyboval v rozmedzí 81 – 85 %. V roku 2016 dosiahla slovenská národnosť podiel 81,3 % z celkového počtu obyvateľstva. Oproti minulému roku klesol jej podiel o 0,1 bodu, oproti roku 2007 o viac ako 4 body. Zníženie oproti začiatku sledovaného obdobia (rok 2007) je predovšetkým dôsledkom nárastu skupiny „iná a nezistená národnosť" pri sčítaní v roku 2011.

Maďarská národnostná menšina je najpočetnejšia

Druhou najpočetnejšou národnosťou na území Slovenska je národnosť maďarská (8,4 %), za ňou nasleduje rómska národnosť (2,0 %).
Medziročné rozdiely početnosti národnostných menšín sú minimálne. Medziročne sa v roku 2016 zvýšili počty i podiely slovenskej, rómskej, českej, moravskej a sliezskej, nemeckej, ukrajinskej a poľskej národnosti a znížili sa počty i podiely maďarskej a rusínskej národnosti.

G 23 Štruktúra obyvateľstva SR podľa národnosti, 2016

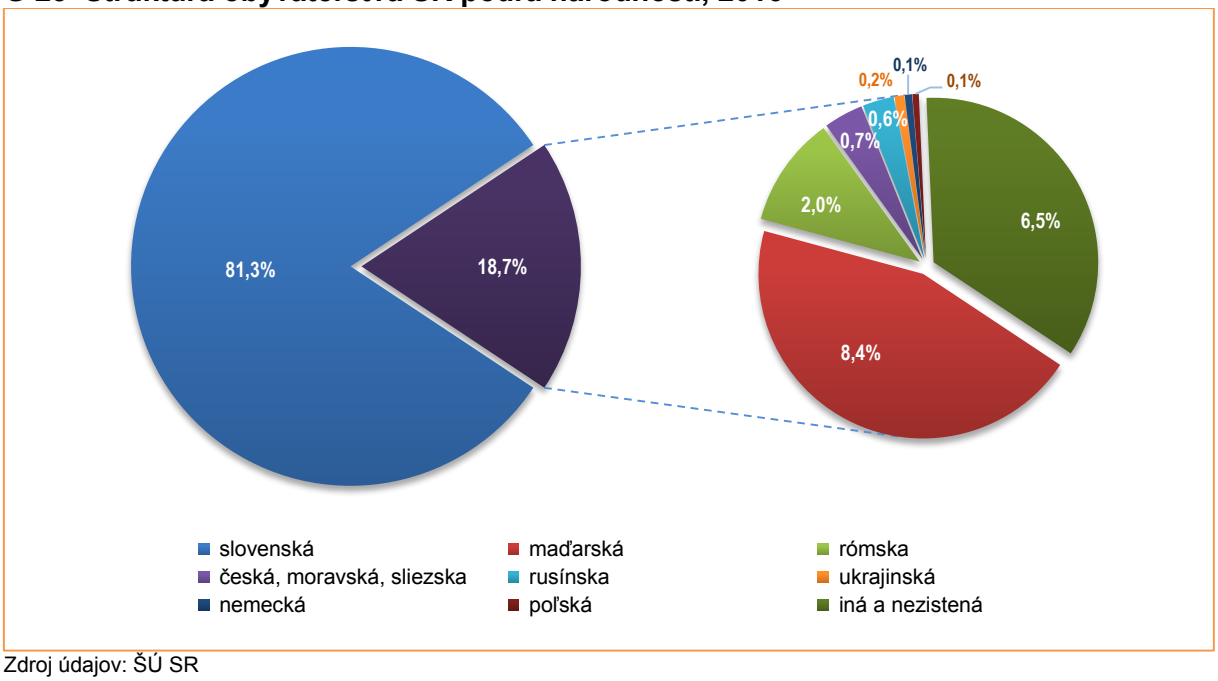

Zdroj údajov: ŠÚ SR

T 29 Štruktúra obyvateľstva SR podľa národnosti, 2007 – 2016

Národnosť	Rok									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	počet osôb (v tis.)									
slovenská	4 613,9	4 617,0	4 624,1	4 630,4	4 357,3	4 360,3	4 388,2	4 399,4	4 408,6	4 421,5
maďarská	513,7	513,6	513,8	513,1	458,4	458,1	458,0	457,0	455,7	454,9
rómska	102,0	104,0	105,7	107,2	106,6	108,0	107,9	108,9	109,6	110,3
česká, moravská, sliezska	49,8	50,7	51,6	52,3	34,0	34,5	37,7	38,1	38,7	39,3
rusínska	24,0	24,0	24,0	24,0	33,4	33,4	32,3	31,9	31,5	31,1
ukrajinská	11,6	11,7	11,8	11,9	7,5	7,6	8,6	8,9	9,3	9,6
nemecká	7,0	7,7	7,8	7,9	4,8	4,9	6,9	7,0	7,2	7,3
poľská	4,2	4,6	5,0	5,2	3,2	3,3	5,6	5,8	6,1	6,3
iná a nezistená	74,9	78,9	81,3	83,3	399,1	400,7	370,6	364,3	359,6	355,0
spolu	**5 401,0**	**5 412,3**	**5 424,9**	**5 435,3**	**5 404,3**	**5 410,8**	**5 415,9**	**5 421,3**	**5 426,3**	**5 435,3**
	štruktúra (v %)									
slovenská	85,43	85,31	85,24	85,19	80,63	80,58	81,02	81,15	81,25	81,35
maďarská	9,51	9,49	9,47	9,44	8,48	8,47	8,46	8,43	8,40	8,37
rómska	1,89	1,92	1,95	1,97	1,97	2,00	1,99	2,01	2,02	2,03
česká, moravská, sliezska	0,92	0,94	0,95	0,96	0,63	0,64	0,70	0,70	0,71	0,72
rusínska	0,44	0,44	0,44	0,44	0,62	0,62	0,60	0,59	0,58	0,57
ukrajinská	0,21	0,22	0,22	0,22	0,14	0,14	0,16	0,16	0,17	0,18
nemecká	0,13	0,14	0,14	0,14	0,09	0,09	0,13	0,13	0,13	0,13
poľská	0,08	0,09	0,09	0,10	0,06	0,06	0,10	0,11	0,11	0,12
iná a nezistená	1,39	1,46	1,50	1,53	7,39	7,41	6,84	6,72	6,63	6,53

Zdroj údajov: ŠÚ SR

3.5 Štruktúra obyvateľstva podľa občianstva a krajiny narodenia

K 31. 12. 2016 žilo v Slovenskej republike 69 695 cudzincov.

Cudzinci tvoria malý podiel obyvateľstva Slovenskej republiky

Slovenské štátne občianstvo má 98,7 % obyvateľov Slovenskej republiky, došlo k poklesu o 0,1 bodu oproti predchádzajúcemu roku.

Počet cudzincov v populácii vzrástol o 3 855 osôb, na 69 695. Z celkového počtu obyvateľov cudzinci tvorili 1,3 %-ný podiel.

V štruktúre cudzincov podľa štátneho občianstva dominuje zastúpenie európskych krajín (87,9 %), na druhej pozícii sú cudzinci so štátnym občianstvom ázijských krajín (6,5 %) a občianstvo štátov amerického kontinentu predstavuje 2,1 %-ný podiel. Najpočetnejšie skupiny cudzincov s trvalým pobytom na území SR sú osoby s českým štátnym občianstvom (13 023), maďarským štátnym občianstvom (9 799), rumunským (6 271) a poľským štátnym občianstvom (5 604).

T 30 Štruktúra obyvateľov SR podľa štátneho občianstva a krajiny narodenia, 2016

Štátne občianstvo	Počet obyvateľov	Podiel obyvateľov (v %)	Krajina narodenia	Počet obyvateľov	Podiel obyvateľov (v %)
Slovensko	5 365 648	98,72	Slovensko	5 249 126	96,57
Česko	13 023	0,24	Česko	87 966	1,62
Maďarsko	9 799	0,18	Maďarsko	16 585	0,31
Rumunsko	6 271	0,12	Ukrajina	10 738	0,20
Poľsko	5 604	0,10	Rumunsko	9 128	0,17
Nemecko	3 938	0,07	Spojené kráľovstvo	7 160	0,13
Ukrajina	3 245	0,06	Poľsko	7 030	0,13
Taliansko	2 563	0,05	Nemecko	5 387	0,10
Rakúsko	2 004	0,04	Rakúsko	4 014	0,07
Bulharsko	1 940	0,04	Taliansko	3 379	0,06
Spojené kráľovstvo	1 885	0,03	Francúzsko	2 990	0,06
Francúzsko	1 573	0,03	Rusko	2 925	0,05
Vietnam	1 534	0,03	Bulharsko	2 453	0,05
Rusko	1 511	0,03	Spojené štáty	2 371	0,04
Čína	973	0,02	Vietnam	2 228	0,04
Ostatné	13 832	0,25	Ostatné	21 863	0,40
Spolu	**5 435 343**	**100,00**	**Spolu**	**5 435 343**	**100,00**

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Tri percentá súčasného obyvateľstva sa narodilo mimo územia Slovenska

Štruktúra obyvateľstva podľa krajiny narodenia ku koncu referenčného roka 2016 je podobná štruktúre obyvateľstva podľa štátneho občianstva. Na Slovensku sa narodilo 96,6 % jeho obyvateľov, v Českej republike takmer 88-tisíc (1,6 %) a 16,5 tisíca obyvateľov (0,3 %) sa narodilo v Maďarsku. Takmer 11-tisíc obyvateľov Slovenska sa narodilo na Ukrajine (0,2 %), v Rumunsku sa narodilo viac ako 9-tisíc obyvateľov (0,2 %) a v Spojenom kráľovstve a Poľsku po 7-tisíc (obe 0,1 %).

T 31 Štruktúry obyvateľstva SR podľa štátneho občianstva a krajiny narodenia, 2011 – 2016

Ukazovateľ	2011		2012		2013		2014		2015		2016	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
Štátne občianstvo												
obyvateľstvo spolu	5 404 322	100	5 410 836	100	5 415 949	100	5 421 349	100	5 426 252	100	5 435 343	100
v tom: Slováci	5 334 064	98,7	5 337 911	98,7	5 356 798	98,9	5 359 583	98,9	5 360 412	98,8	5 365 648	98,7
cudzinci	70 258	1,3	72 925	1,3	59 151	1,1	61 766	1,1	65 840	1,2	69 695	1,3
Krajina narodenia												
obyvateľstvo spolu	5 404 322	100	5 410 836	100	5 415 949	100	5 421 349	100	5 426 252	100	5 435 343	100
v tom: Slovensko	5 247 475	97,1	5 252 658	97,1	5 241 041	96,8	5 243 725	96,7	5 244 610	96,7	5 249 126	96,6
zahraničie	156 847	2,9	158 178	2,9	174 908	3,2	177 624	3,3	181 642	3,3	186 217	3,4

Zdroj údajov: ŠÚ SR

G 24 Štruktúra obyvateľov SR podľa štátneho občianstva, 2016

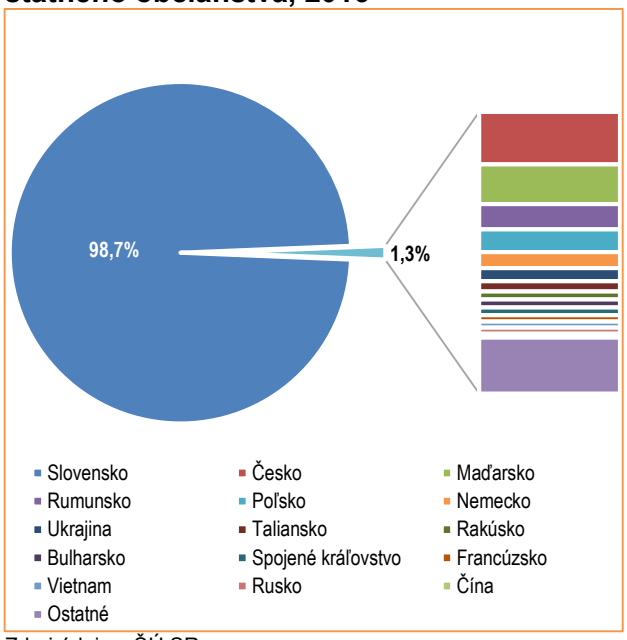

Zdroj údajov: ŠÚ SR

G 25 Štruktúra obyvateľov SR podľa krajiny narodenia, 2016

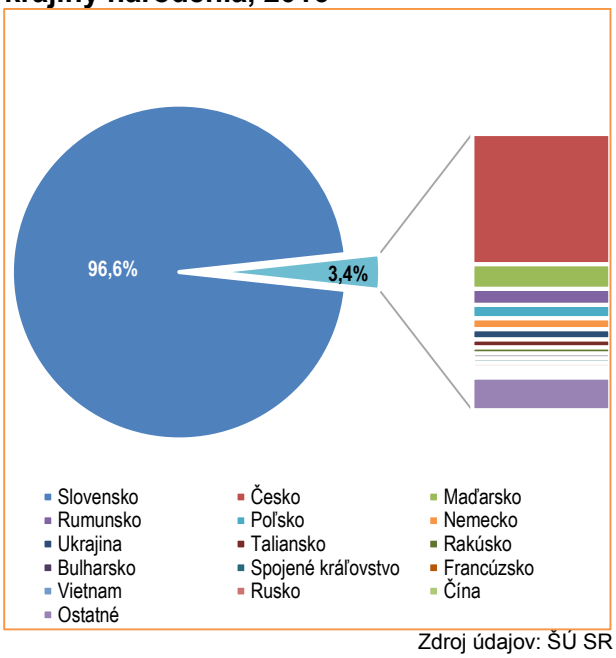

Zdroj údajov: ŠÚ SR

Záver

K 31. decembru 2016 mala Slovenská republika 5,435 milióna obyvateľov, v priebehu roku 2016 pribudlo vyše 9-tisíc obyvateľov.

Narodilo sa 57,6 tisíca živých detí (takmer o 2-tisíc viac ako v roku 2015) a zomrelo 52,4 tisíca osôb (takmer o 1,5 tisíca menej ako v roku 2015). Živorodenosť sa tak medziročne zvýšila na 10,6 ‰ (o 0,3 bodu) a úmrtnosť poklesla na 9,6 ‰ (o 0,3 bodu). Uzavretých bolo takmer 29,9 tisíca manželstiev. V porovnaní s rokom 2015 počet sobášov vzrástol o vyše 1,1 tisíca.
Rozviedlo sa 9,3 tisíca manželských párov, čo je v porovnaní s predchádzajúcim rokom o 0,5 tisíca menej. Na 100 uzavretých manželstiev pripadlo 31 rozvodov.
Prirodzený prírastok obyvateľstva dosiahol 5,2 tisíca osôb a bol o 3,4 tisíca vyšší ako v roku 2015. Zahraničnou migráciou získala Slovenská republika takmer 3,9 tisíca osôb (v porovnaní s rokom 2015 o 0,8 tisíca viac).

V kontexte hodnoteného obdobia (2007 – 2016) nenastali zásadné zmeny. Sobášnosť je nízka, ale má mierne rastúci trend. Rozvodovosť mierne klesá. Miery prirodzenej reprodukcie sa mierne zvyšujú, ale úhrnná plodnosť je stále pod hranicou kritickej hodnoty. Počet úmrtí sa pohyboval medzi 52 až 54-tisíc, bol však každý rok nižší ako počet živonarodených a Slovenská republika tak mala počas celého sledovaného obdobia prirodzený prírastok. Počet prisťahovaných zo zahraničia bol v celom sledovanom období vyšší ako počet vysťahovaných.

Vývoj populačných procesov sa premieta do výsledných demografických štruktúr. Tie jednoznačne potvrdzujú intenzívny proces starnutia populácie Slovenska. Starnutie populácie sa prejavuje zvyšovaním podielu osôb v poproduktívnom veku a znižovaním podielu detskej zložky, to znamená, že staršie vekové skupiny rastú relatívne rýchlejšie ako populácia ako celok.
V roku 2016 bol v Slovenskej republike podiel predproduktívnej zložky 15,5 % a 65-ročných a starších 15 %. Rozdiel teda už je len 0,5 bodu. Na porovnanie a ako dôkaz starnutia populácie je potrebné zdôrazniť, že pred desiatimi rokmi bol podiel detskej zložky 15,8 % a poproduktívnej 12 % (rozdiel takmer 4 body). Pred dvadsiatimi rokmi bol podiel detskej zložky 21,1 % a poproduktívnej 11,2 % (rozdiel 10 bodov).

Rok 2016 bol v rámci sledovaného obdobia (2007 – 2016) výnimočný tým, že sa v ňom uzavrelo najviac sobášov (29 897), rozviedlo sa najmenej manželstiev (9 286), úhrnná plodnosť sa postupným zvyšovaním presunula od hranice hodnôt veľmi nízkej plodnosti (1,3) ku hranici hodnôt kritickej plodnosti (1,5).
Z hľadiska migrácie bol v roku 2016 dosiahnutý najvyšší objem vnútorného (96-tisíc) i zahraničného sťahovania (11,5 tisíca).

Literatúra

[1] JUHAŠČÍKOVÁ, I. – KATERINKOVÁ, M. – KRČMÉRYOVÁ, E. – PODMANICKÁ, Z. – ŠKÁPIK, P. – ŠTUKOVSKÁ, Z. – ZAHN, O.: Fakty o zmenách v živote obyvateľov v SR. Bratislava: ŠÚ SR, 2015, s. 29. ISBN 978-80-8121-371-7.

Zdroje dát

www.statistics.sk: Štatistiky – Demografia a sociálne štatistiky – Obyvateľstvo a migrácia – Ukazovatele
Interné databázy ŠÚ SR
Verejné databázy ŠÚ SR: Datacube: http://datacube.statistics.sk/TM1WebSK/TM1WebLogin.aspx
Eurostat – verejná databáza: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=proj_15npms&lang=en

Prílohy

Tematické mapy

Použité skratky

Bratislavský kraj	**BA1**	okres Bratislava I
	BA2	okres Bratislava II
	BA3	okres Bratislava III
	BA4	okres Bratislava IV
	BA5	okres Bratislava V
	MA	okres Malacky
	PK	okres Pezinok
	SC	okres Senec
Trnavský kraj	**DS**	okres Dunajská Streda
	GA	okres Galanta
	HC	okres Hlohovec
	PN	okres Piešťany
	SE	okres Senica
	SI	okres Skalica
	TT	okres Trnava
Trenčiansky kraj	**BN**	okres Bánovce nad Bebravou
	IL	okres Ilava
	MY	okres Myjava
	NM	okres Nové Mesto nad Váhom
	PE	okres Partizánske
	PB	okres Považská Bystrica
	PD	okres Prievidza
	PU	okres Púchov
	TN	okres Trenčín
Nitriansky kraj	**KN**	okres Komárno
	LV	okres Levice
	NR	okres Nitra
	NZ	okres Nové Zámky
	SA	okres Šaľa
	TO	okres Topoľčany
	ZM	okres Zlaté Moravce

Žilinský kraj	**BY**	okres Bytča
	CA	okres Čadca
	DK	okres Dolný Kubín
	KM	okres Kysucké Nové Mesto
	LM	okres Liptovský Mikuláš
	MT	okres Martin
	NO	okres Námestovo
	RK	okres Ružomberok
	TR	okres Turčianske Teplice
	TS	okres Tvrdošín
	ZA	okres Žilina
Banskobystrický kraj	**BB**	okres Banská Bystrica
	BS	okres Banská Štiavnica
	BR	okres Brezno
	DT	okres Detva
	KA	okres Krupina
	LC	okres Lučenec
	PT	okres Poltár
	RA	okres Revúca
	RS	okres Rimavská Sobota
	VK	okres Veľký Krtíš
	ZV	okres Zvolen
	ZC	okres Žarnovica
	ZH	okres Žiar nad Hronom

Prešovský kraj	**BJ**	okres Bardejov
	HE	okres Humenné
	KK	okres Kežmarok
	LE	okres Levoča
	ML	okres Medzilaborce
	PP	okres Poprad
	PO	okres Prešov
	SB	okres Sabinov
	SV	okres Snina
	SL	okres Stará Ľubovňa
	SP	okres Stropkov
	SK	okres Svidník
	VT	okres Vranov nad Topľou
Košický kraj	**GL**	okres Gelnica
	KE1	okres Košice I
	KE2	okres Košice II
	KE3	okres Košice III
	KE4	okres Košice IV
	KS	okres Košice - okolie
	MI	okres Michalovce
	RV	okres Rožňava
	SO	okres Sobrance
	SN	okres Spišská Nová Ves
	TV	okres Trebišov

EÚ 28	**AT**	Rakúsko	**EE**	Estónsko	**HR**	Chorvátsko	**NL**	Holandsko
	BE	Belgicko	**ER**	Francúzsko	**IE**	Írsko	**PL**	Poľsko
	BG	Bulharsko	**ES**	Španielsko	**IT**	Taliansko	**PT**	Portugalsko
	CZ	Česká republika	**FI**	Fínsko	**LT**	Litva	**RO**	Rumunsko
	CY	Cyprus	**GB**	Spojené kráľovstvo	**LU**	Luxembursko	**SE**	Švédsko
	DE	Nemecko	**GR**	Grécko	**LV**	Lotyšsko	**SI**	Slovinsko
	DK	Dánsko	**HU**	Maďarsko	**MT**	Malta	**SK**	Slovensko

Prírastky obyvateľov

Hrubá miera prirodzeného prírastku v okresoch SR, 2016

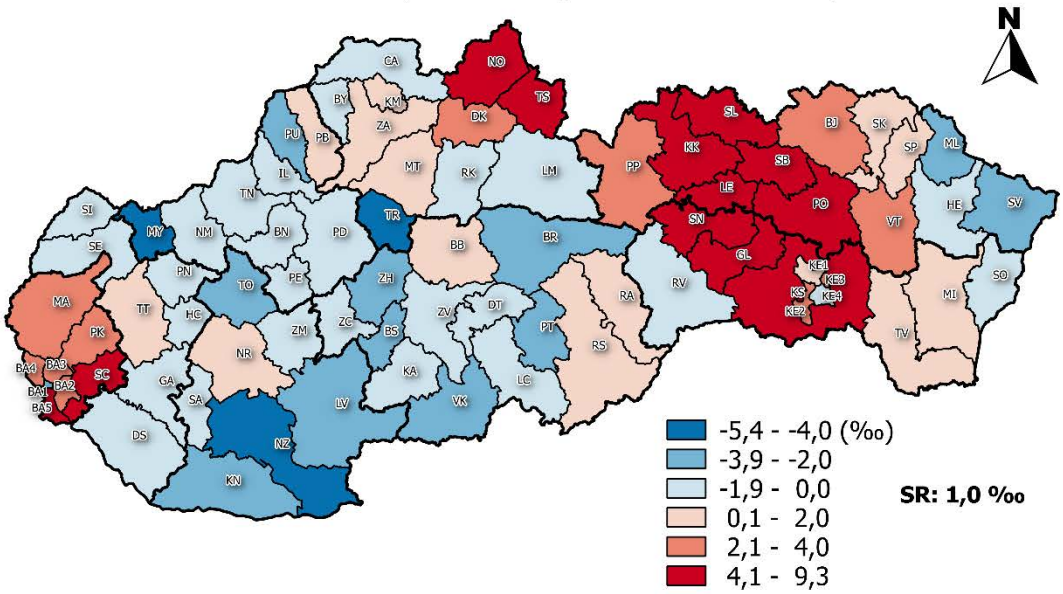

Hrubá miera migračného prírastku v okresoch SR, 2016

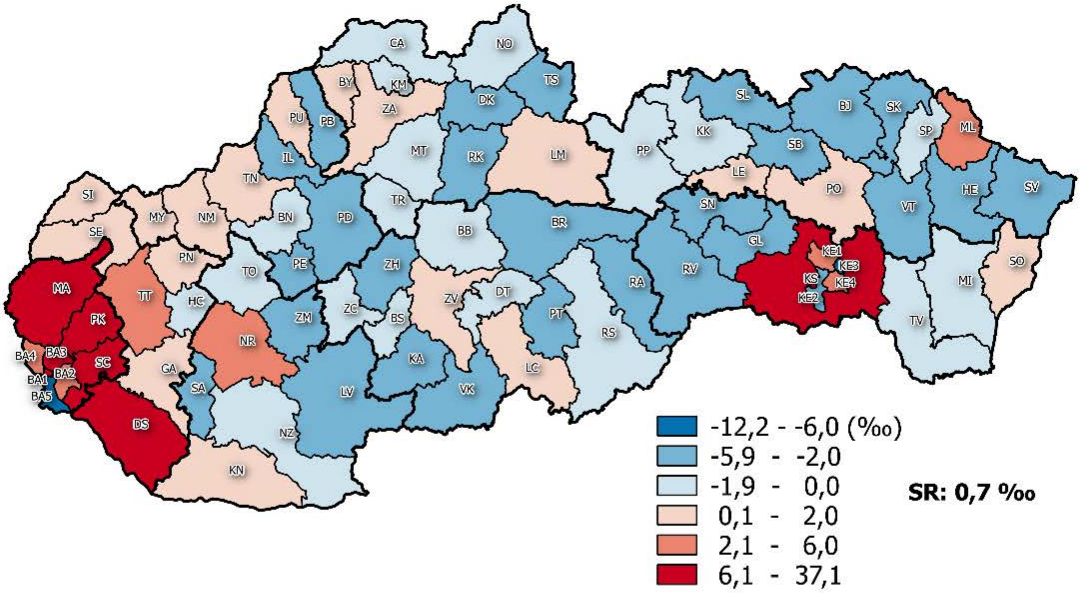

Hrubá miera celkového prírastku v okresoch SR, 2016

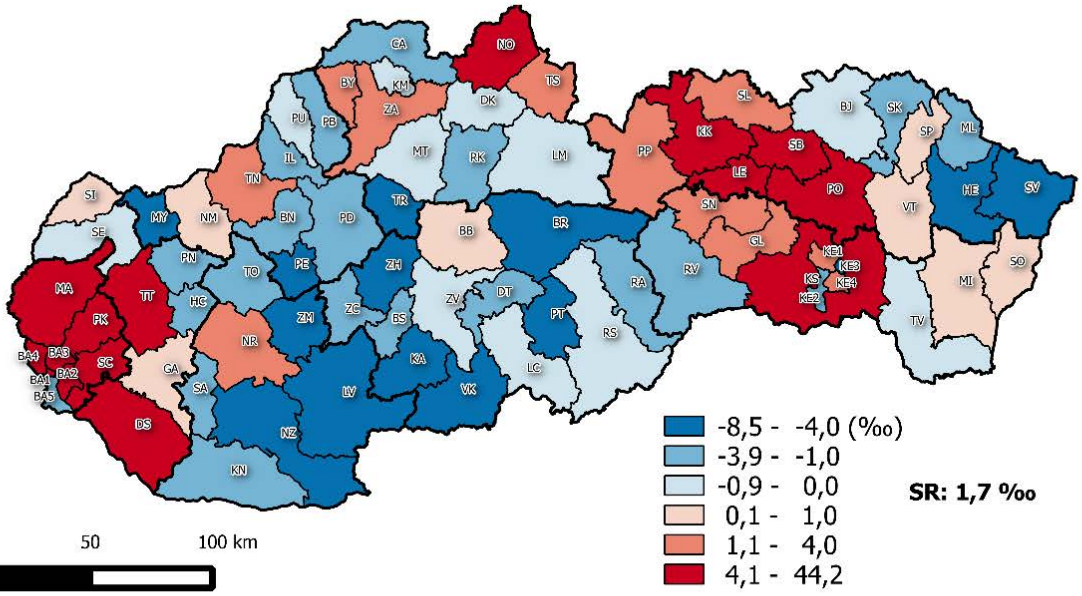

Spracoval: Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2017
Hranice územno-správneho usporiadania © ÚGKK SR 2012

Sobášnosť

Hrubá miera sobášnosti v okresoch SR, 2016

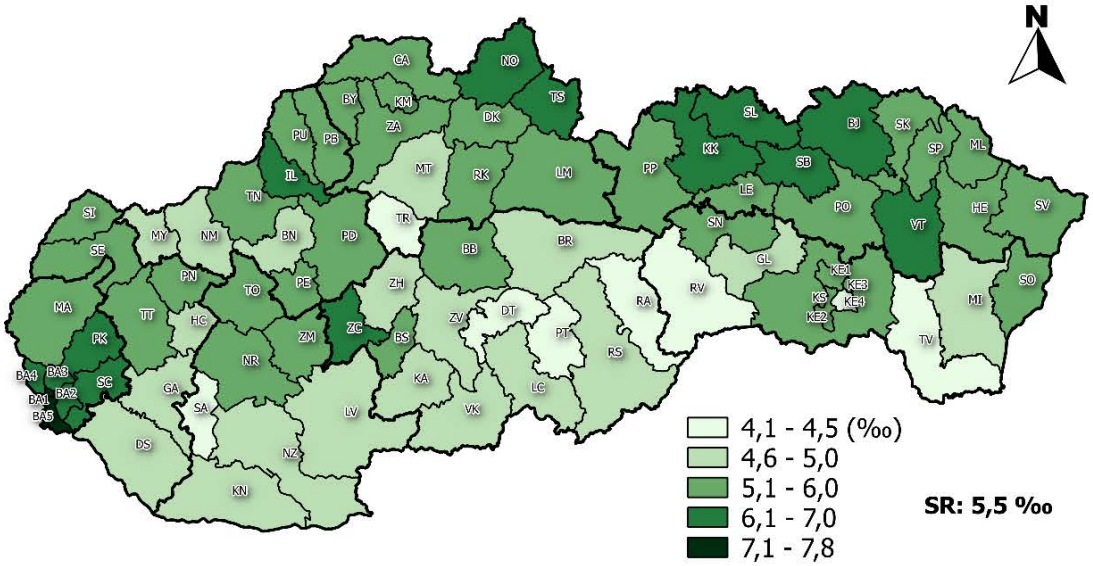

Priemerný vek ženícha pri sobáši v okresoch SR, 2016

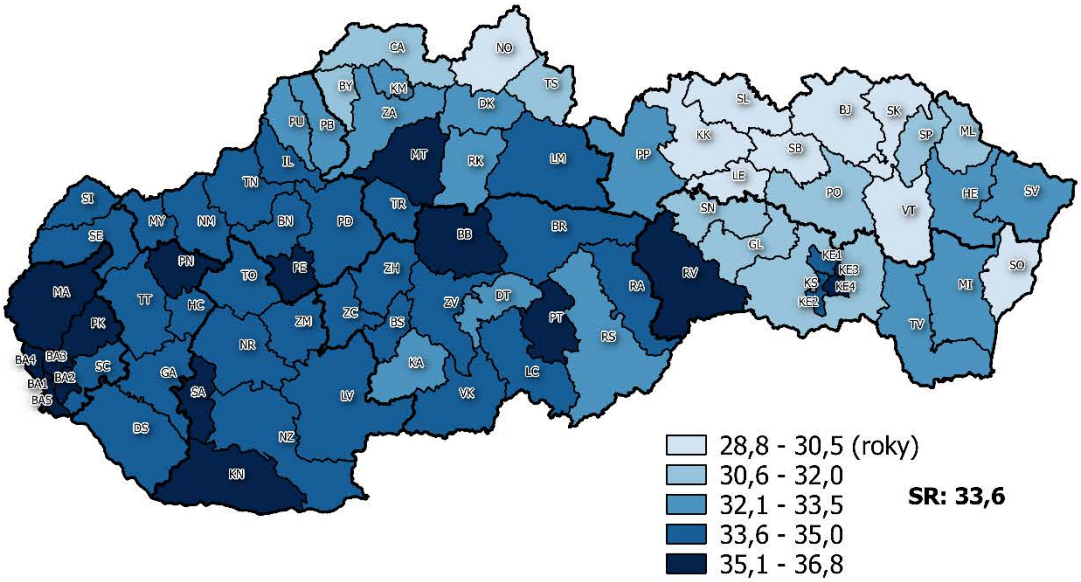

Priemerný vek nevesty pri sobáši v okresoch SR, 2016

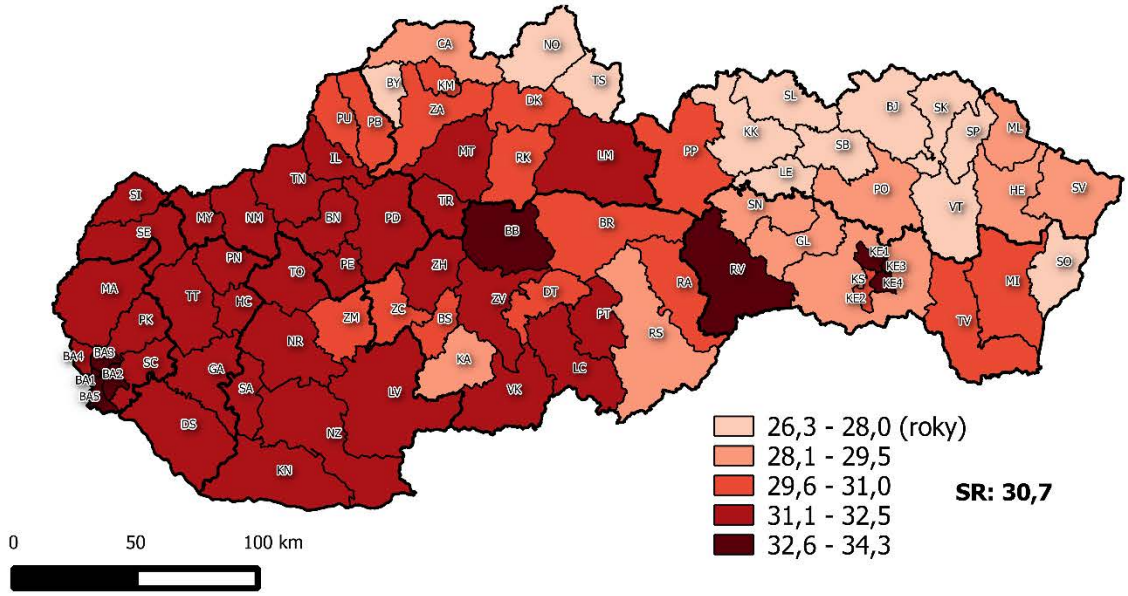

Spracoval: Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2017
Hranice územno-správneho usporiadania © ÚGKK SR 2012

Rozvodovosť

Hrubá miera rozvodovosti v okresoch SR, 2016

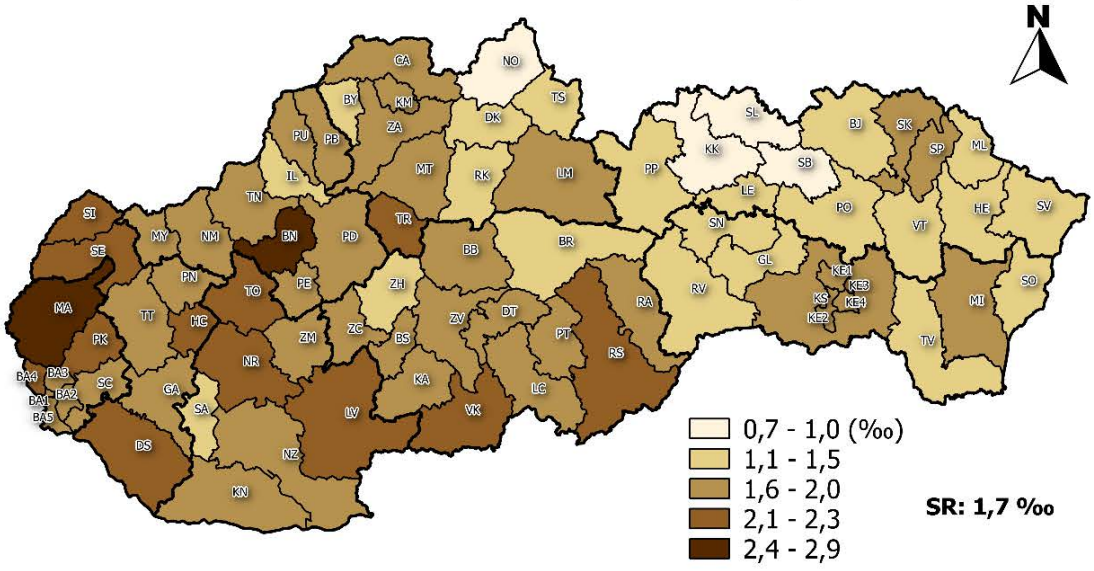

Index rozvodovosti* v okresoch SR, 2016

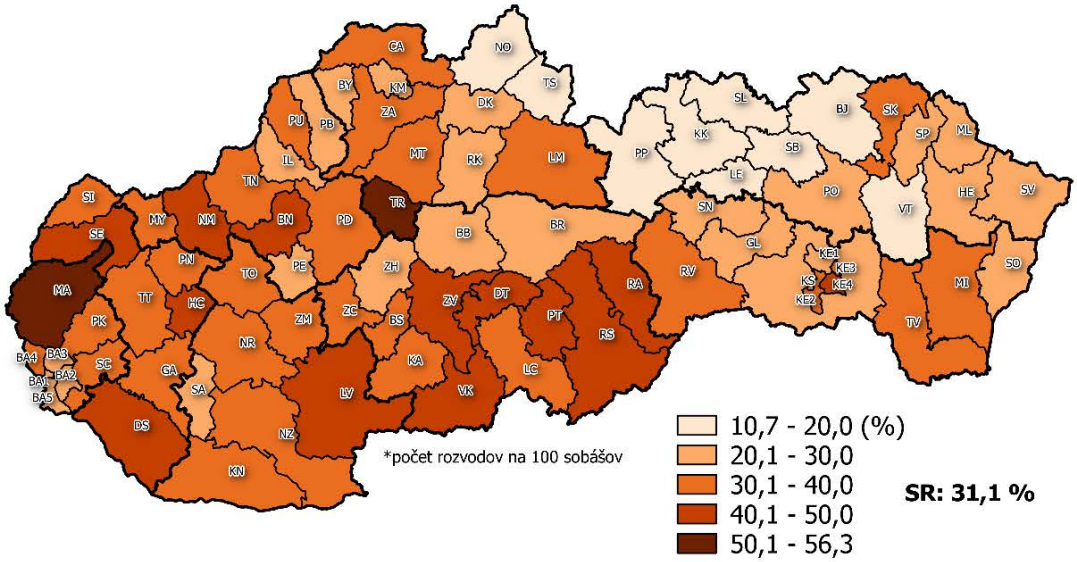

Priemerná dĺžka trvania rozvedeného manželstva v okresoch SR, 2016

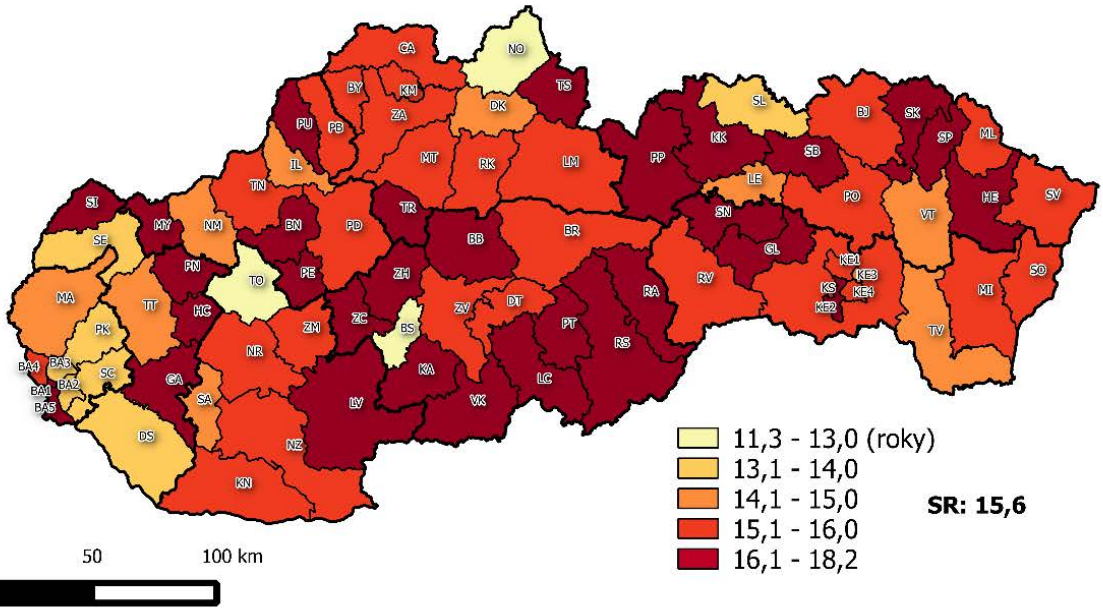

Spracoval: Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2017
Hranice územno-správneho usporiadania © ÚGKK SR 2012

Pôrodnosť

Hrubá miera živorodenosti v okresoch SR, 2016

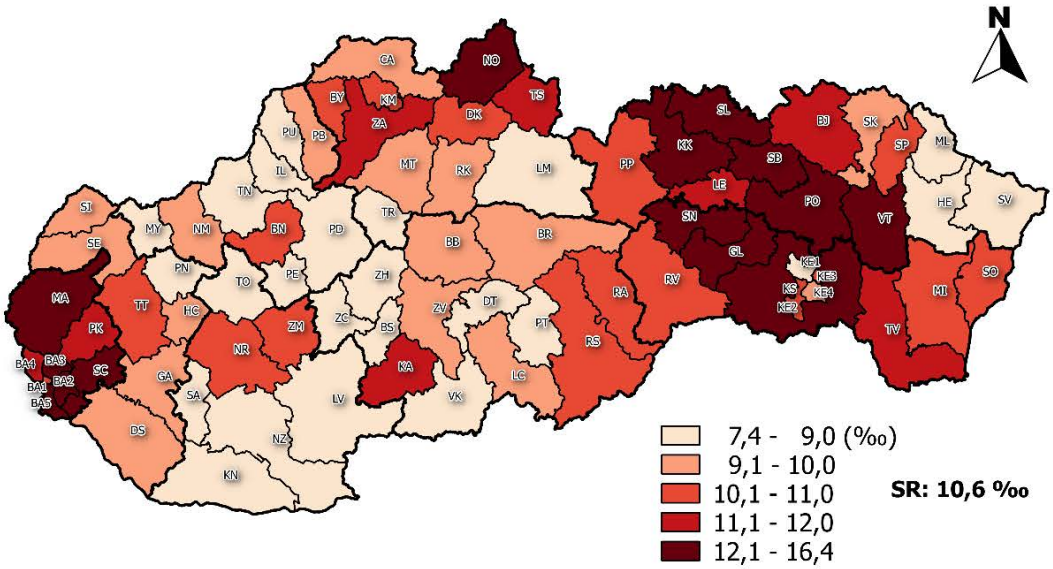

Úhrnná plodnosť* v okresoch SR, 2016

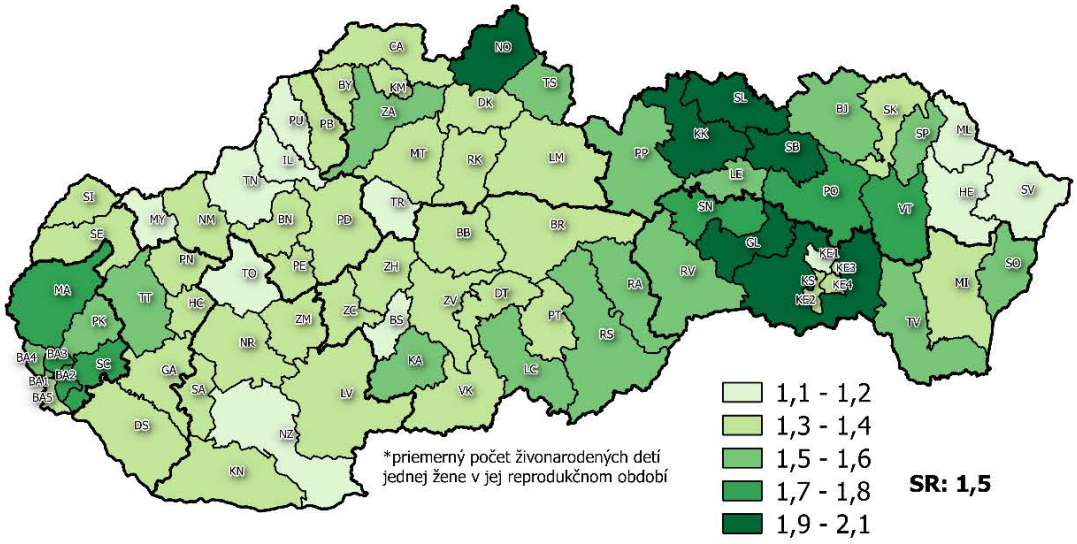

Priemerný vek ženy pri pôrode v okresoch SR, 2016

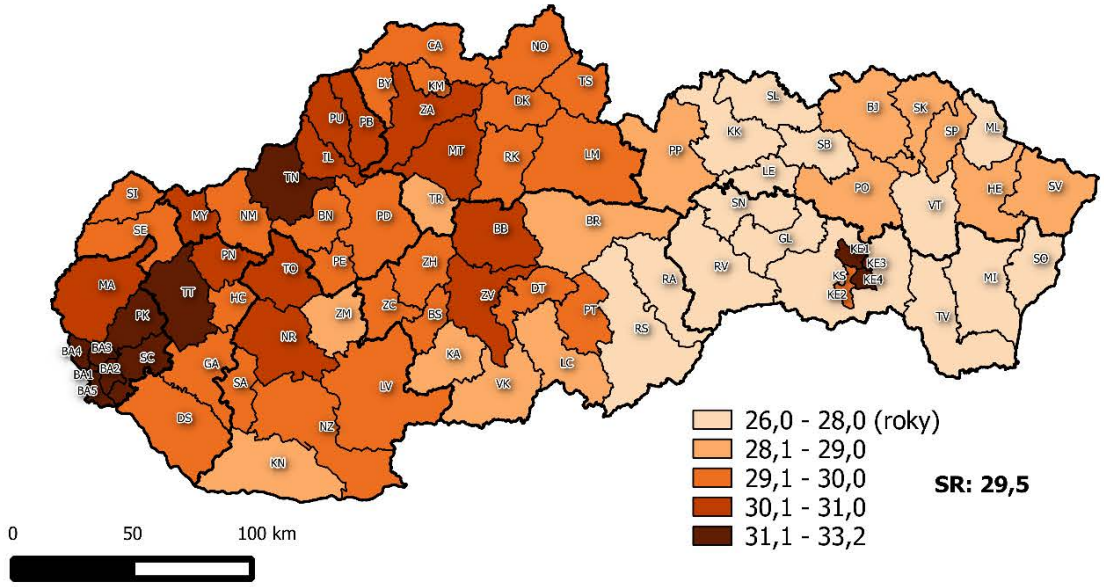

Spracoval: Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2017

Hranice územno-správneho usporiadania © ÚGKK SR 2012

Pôrodnosť

Podiel živonarodených detí v 1. poradí v okresoch SR, 2016

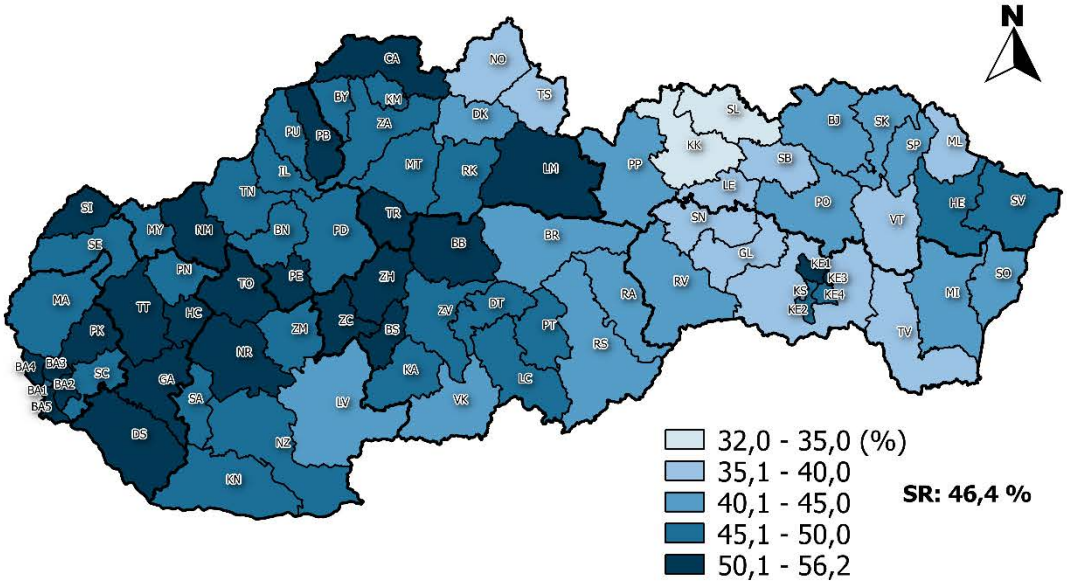

Podiel živonarodených detí v 3. a vyššom poradí v okresoch SR, 2016

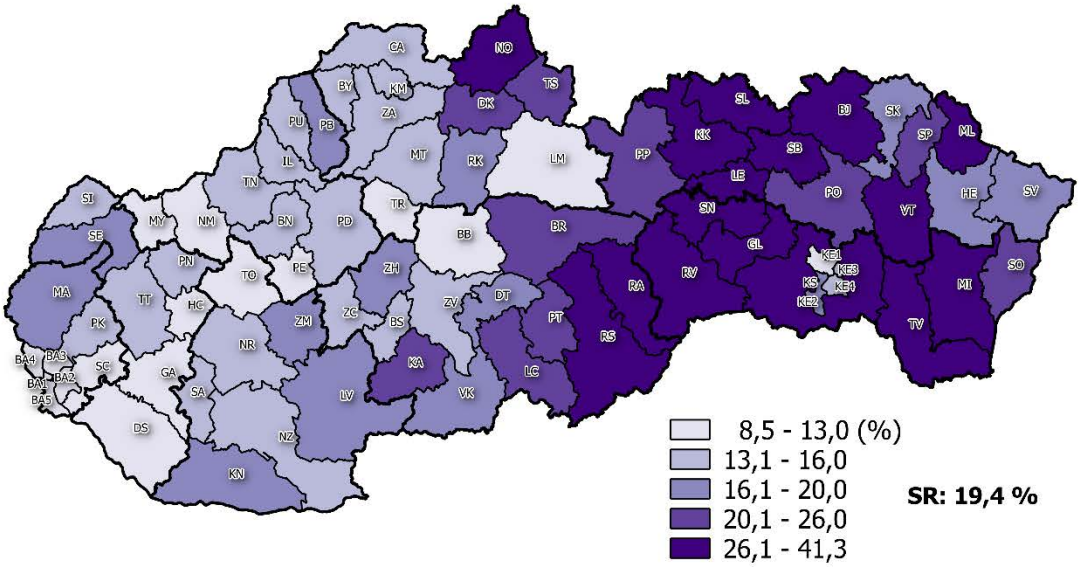

Mŕtvorodenosť* v okresoch SR, 2016

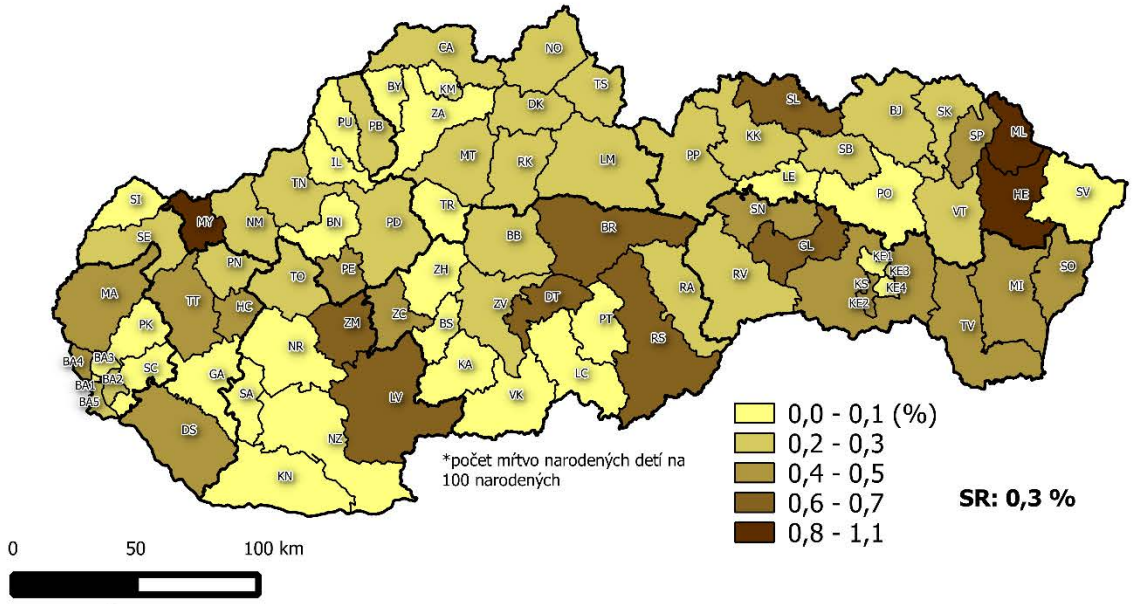

Spracoval: Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2017
Hranice územno-správneho usporiadania © ÚGKK SR 2012

Potratovosť

Hrubá miera potratovosti v okresoch SR, 2016

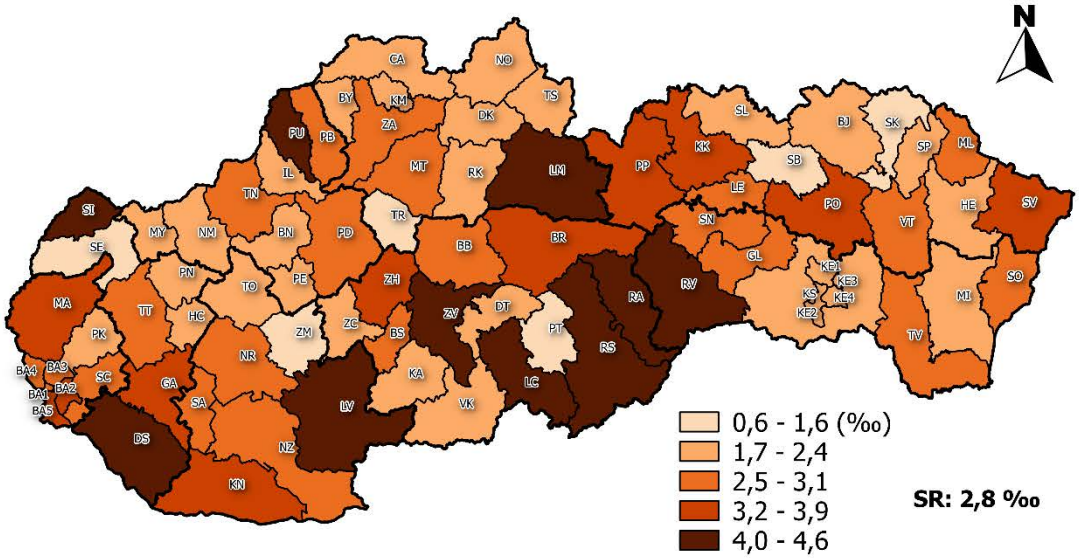

Index umelej potratovosti* v okresoch SR, 2016

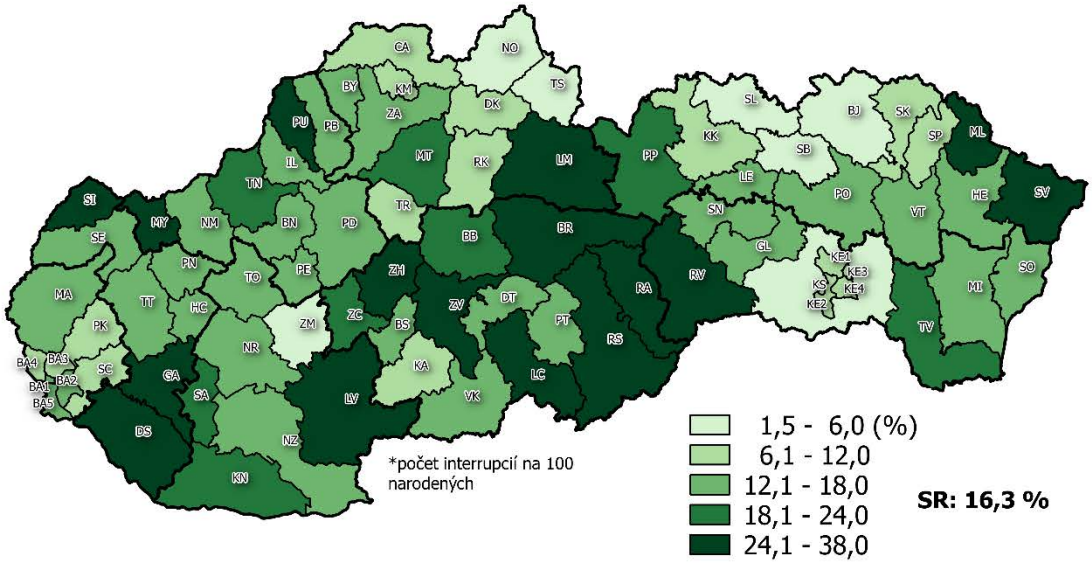

Index samovoľnej potratovosti* v okresoch SR, 2016

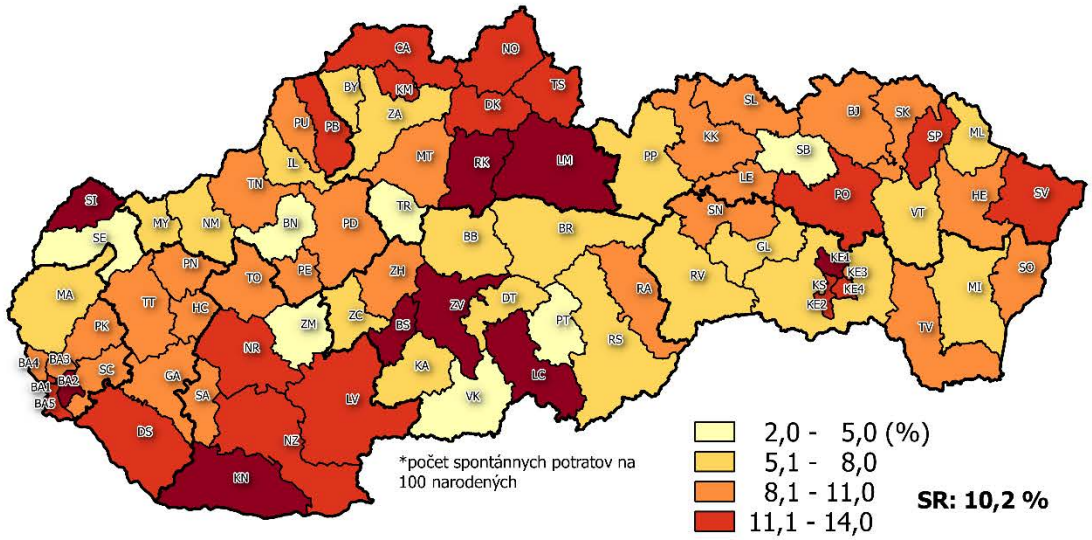

Spracoval: Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2017

Hranice územno-správneho usporiadania © ÚGKK SR 2012

Úmrtnosť

Hrubá miera úmrtnosti v okresoch SR, 2016

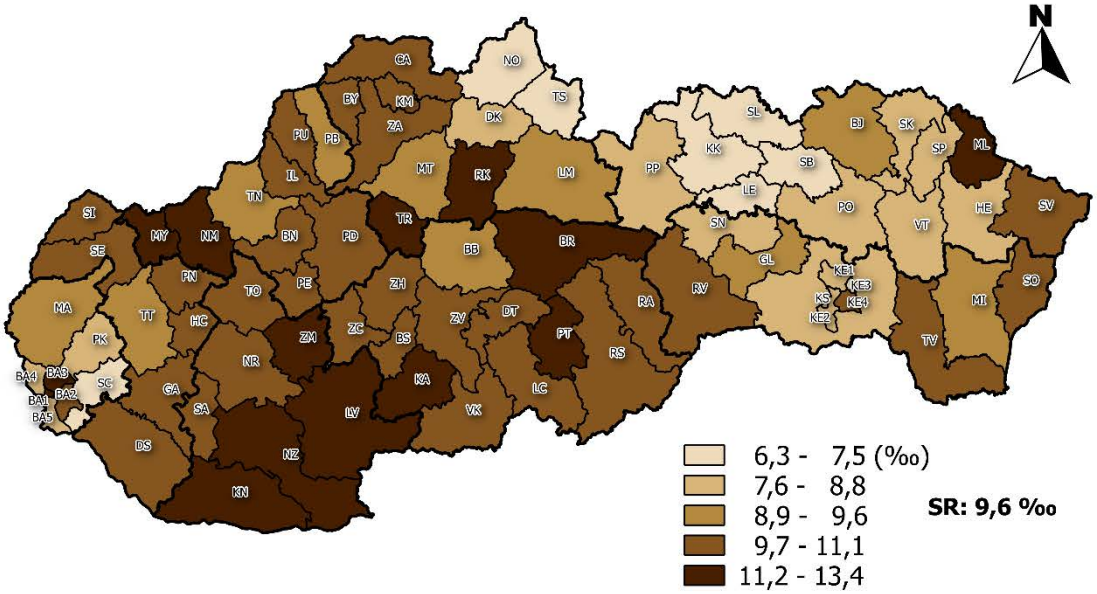

Stredná dĺžka života mužov pri narodení v okresoch SR, 2016

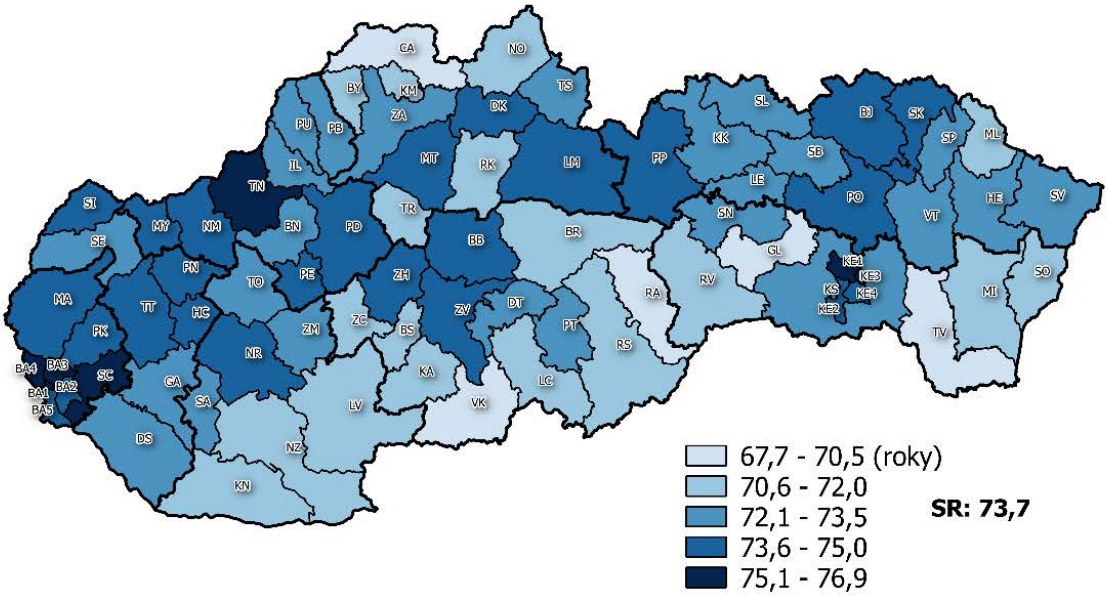

Stredná dĺžka života žien pri narodení v okresoch SR, 2016

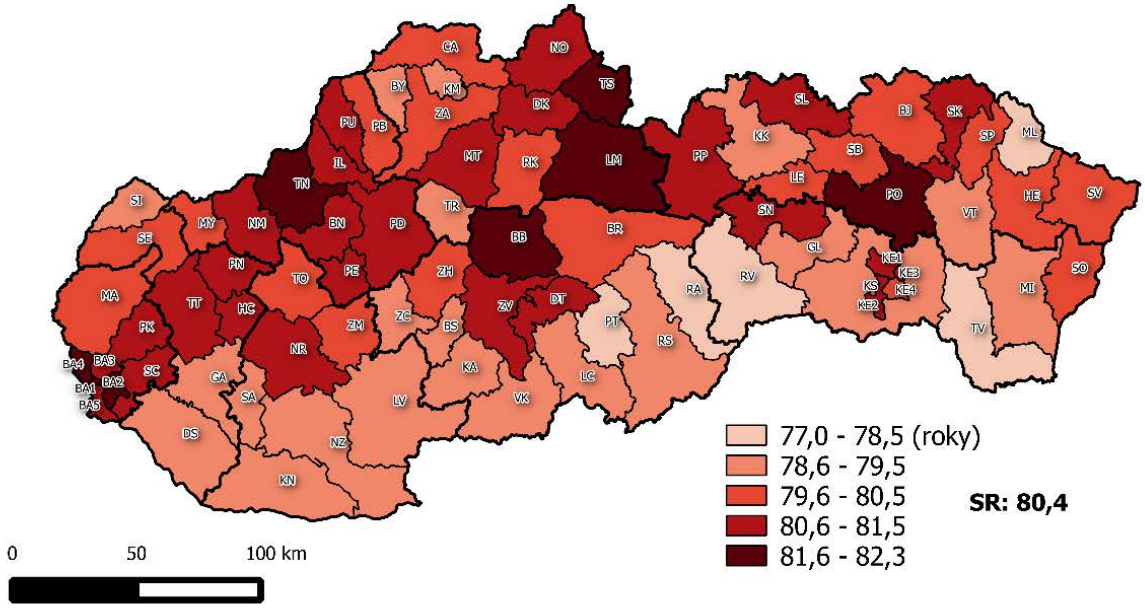

Spracoval: Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2017

Hranice územno-správneho usporiadania © ÚGKK SR 2012

Vekové charakteristiky

Priemerný vek obyvateľov v okresoch SR, 2016

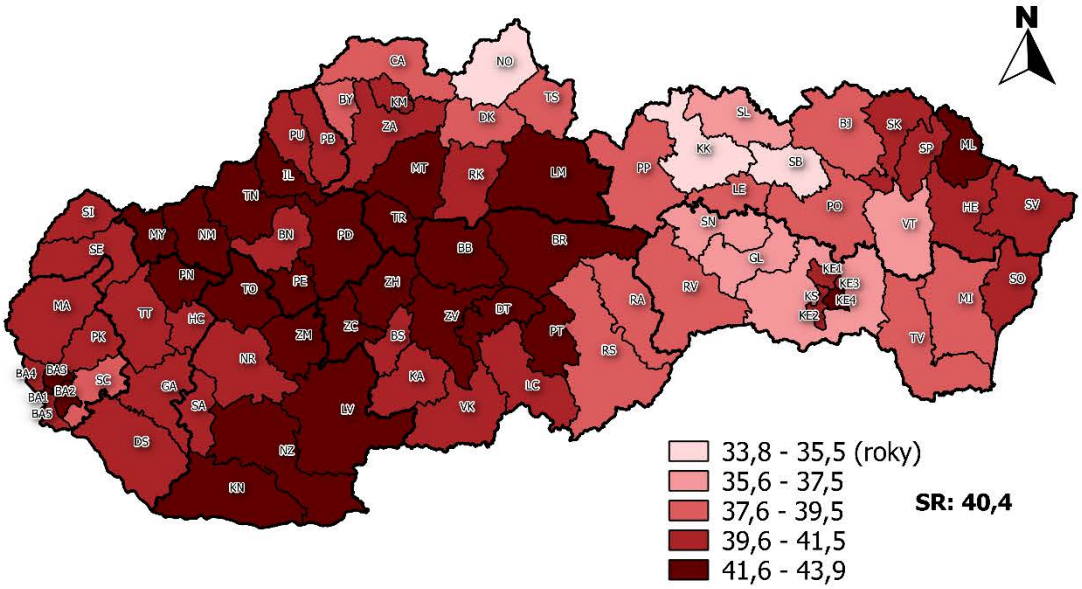

Index starnutia* v okresoch SR, 2016

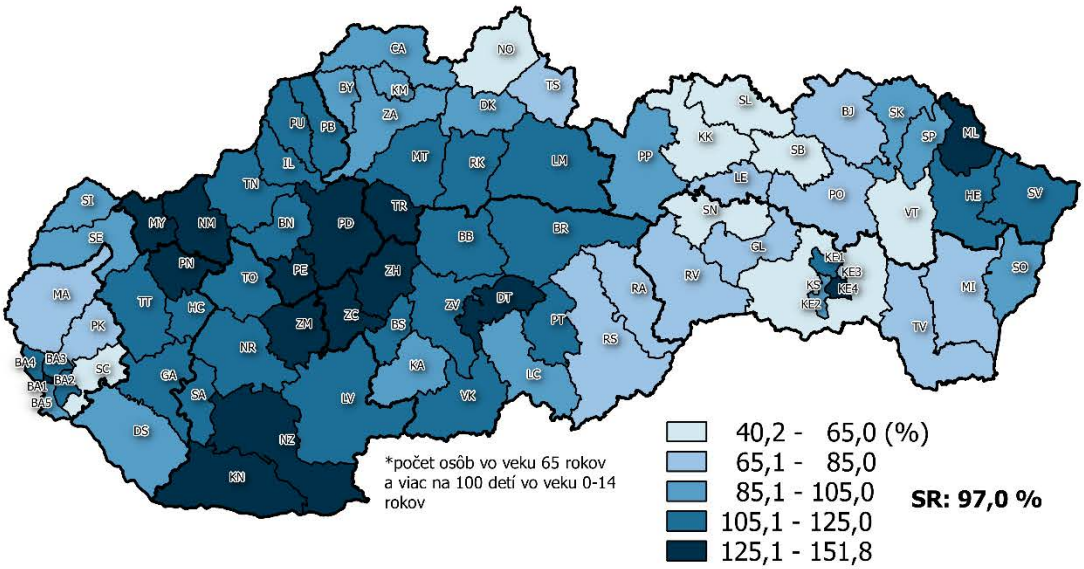

Index ekonomického zaťaženia* v okresoch SR, 2016

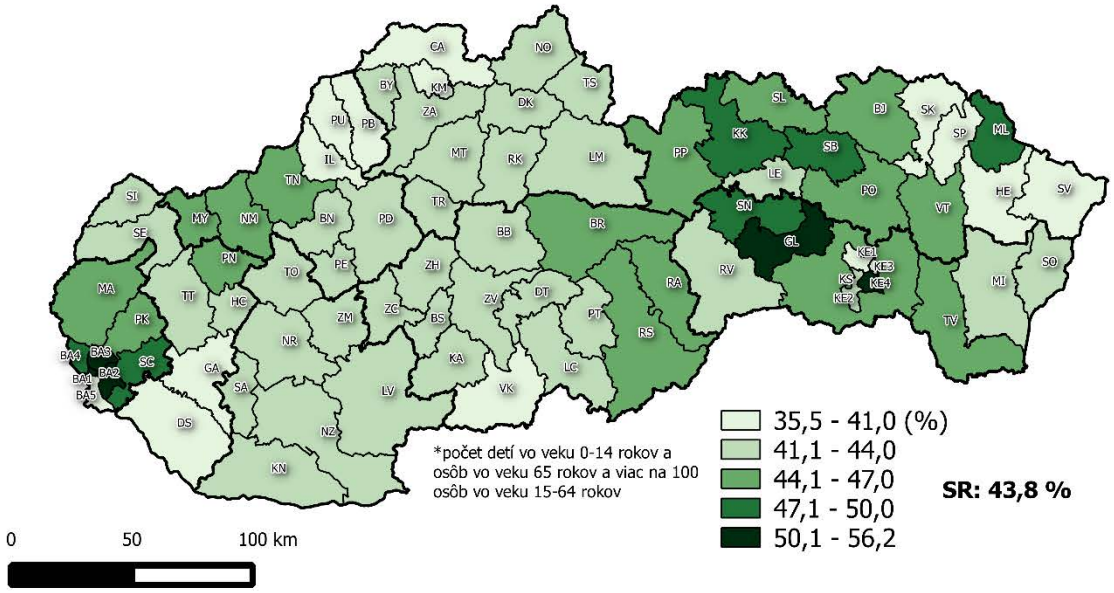

Spracoval: Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2017
Hranice územno-správneho usporiadania © ÚGKK SR 2012

Národnosti

Podiel obyvateľov slovenskej národnosti v okresoch SR, 2016

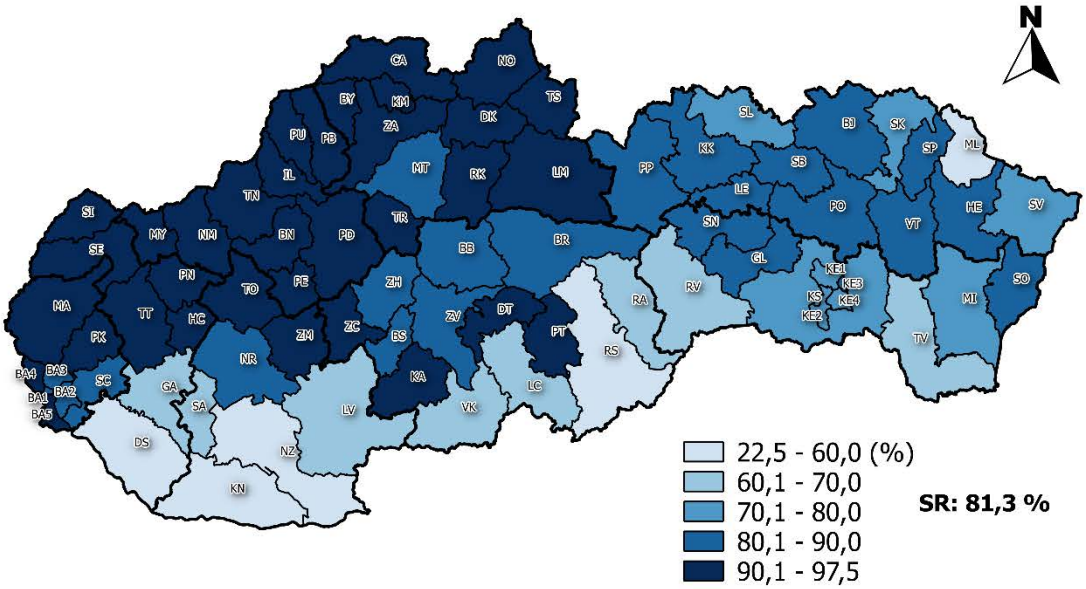

Podiel obyvateľov maďarskej národnosti v okresoch SR, 2016

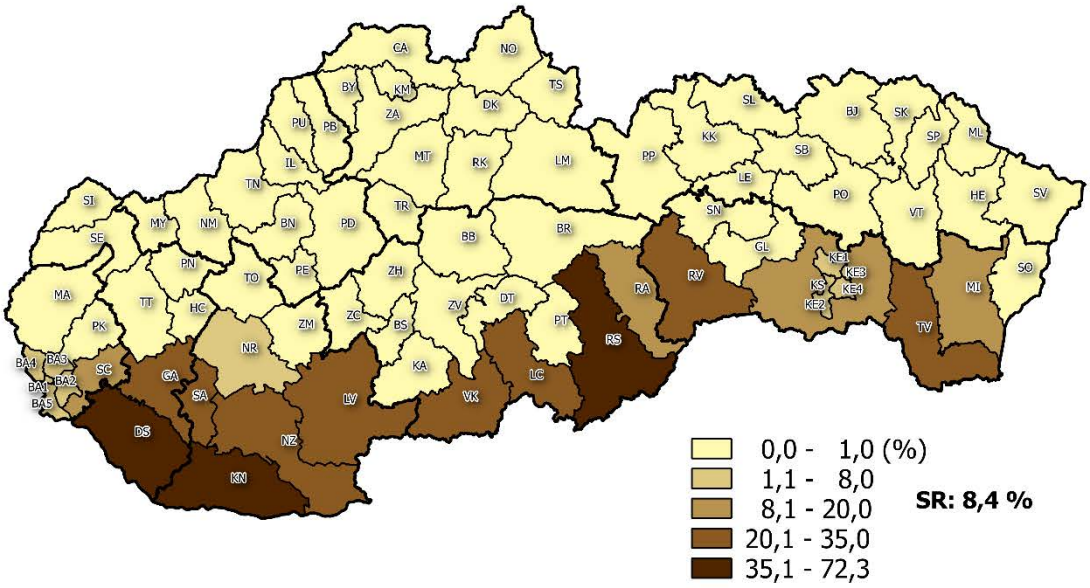

Podiel obyvateľov rómskej národnosti v okresoch SR, 2016

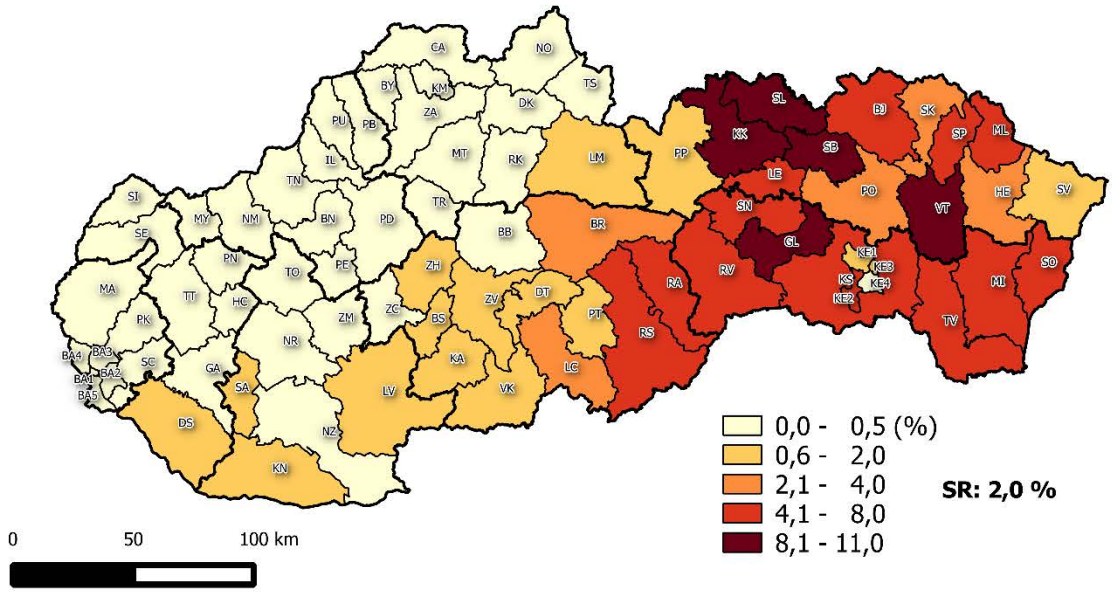

Spracoval: Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2017
Hranice územno-správneho usporiadania © ÚGKK SR 2012

Zahraničná migrácia - prisťahovaní z EÚ do SR, 2016

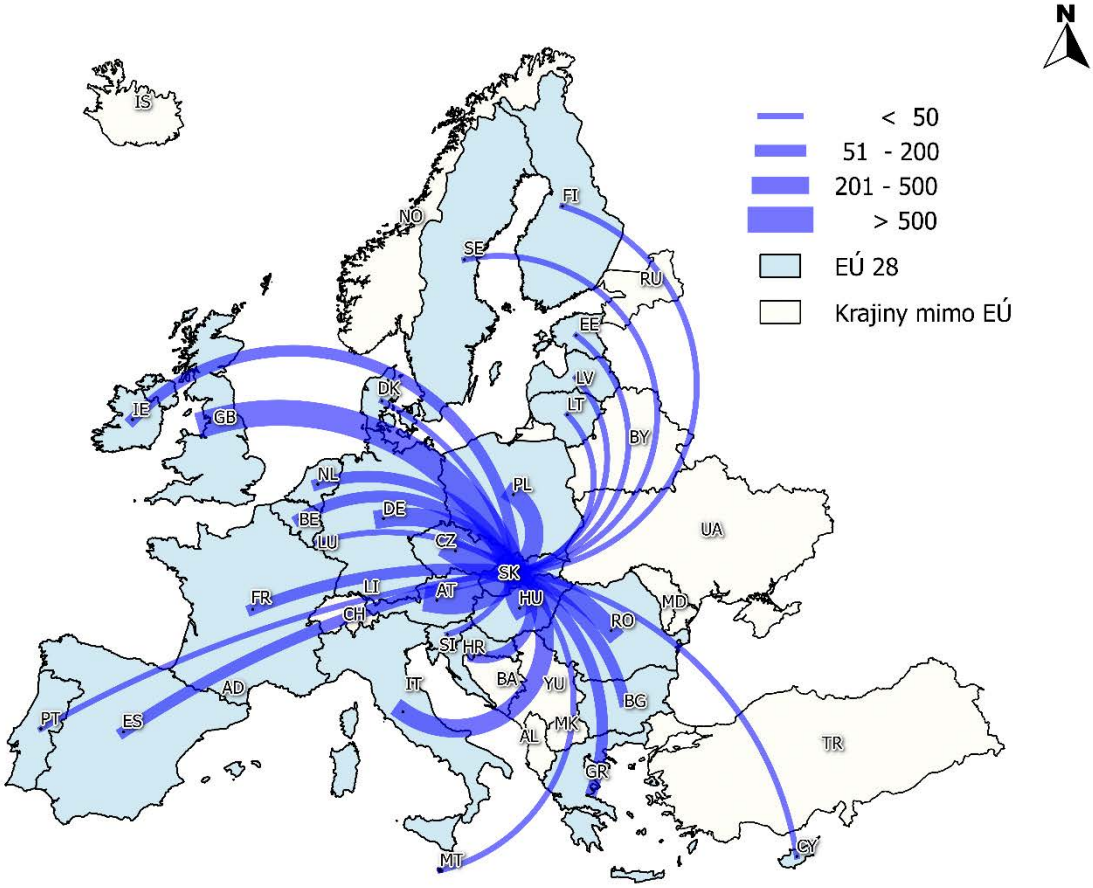

Zahraničná migrácia - vysťahovaní zo SR do EÚ, 2016

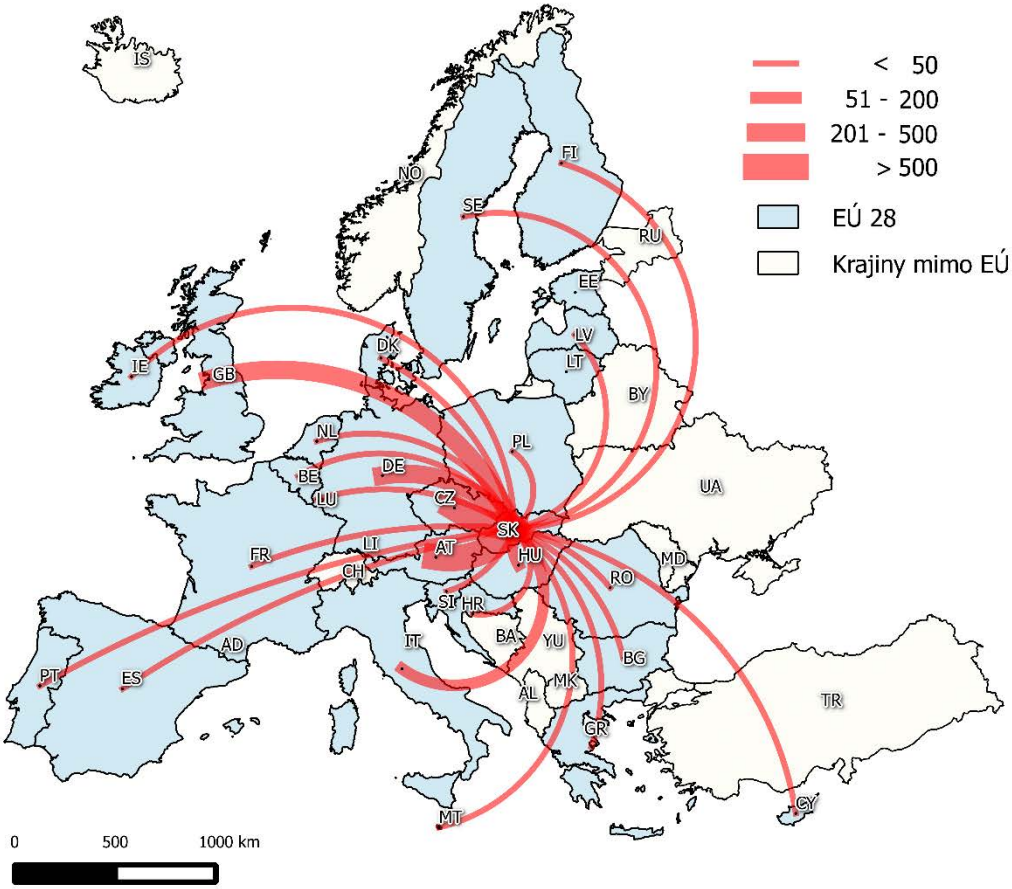

Spracoval: Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2017
Zdroj: © ESRI, EUROSTAT

Hlavné trendy populačného vývoja v SR v roku 2016

Textová publikácia doplnená tabuľkami, grafmi a mapami zaznamenáva hlavné trendy populačného vývoja v Slovenskej republike v roku 2016 na pozadí zmien, ktoré nastali v rámci demografických procesov (sobášnosť, rozvodovosť, pôrodnosť, plodnosť, potratovosť, úmrtnosť, sťahovanie) a v demografických štruktúrach obyvateľstva.

www.statistics.sk

Štatistický úrad SR
Miletičova 3
824 67 Bratislava
Slovenská republika

Tel.: +421 2 502 36 339
E-mail: info@statistics.sk

ISBN 978-80-8121-605-3 (online)
ISBN 978-80-8121-610-7 (tlačené vydanie)